

Willoch og Berntsen avsluttet Internasjonalt seminar med koseprat om miljøvern.

Side 3

Tyveri på universitetet De fleste tyverier på universitetet skjer av folk utenfra.

Side 13

UiTø bryter lova Nynorskandelen ved UiTø er alt for lav, melder Norsk språkråd.

Side 9

Eksamensforberedelser Les om hvordan forskjellige studenter forbereder seg til eksamen.

Side 14-15

kultur

Urbant Oslogruppa Folk & Røvere skaper musikk som bør lyttes til på kafé over en kopp kaffe.

Side 24

Tema Intelligens er nøkkelen til suksess. Men hva er egentlig intelligens?

Side 22-23

Dystre optimister Minus Maja er ute med sitt første album. Holder den mål?

Side 19

Tegneseriekunst ...finnes det mye av i Norden. Nå er utvalgte bidrag fra 60 forskjellige tegnere samlet i en bok, til glede for alle entusiaster.

Side 18

Hærverk ...på universitetets lesesalsoppslag er intet nytt fenomen. De beste bidragene er samlet på...

Side 24

Kulturkommentar «Voksen?»

Side 18

Kåseri Det er ikke alle forunt å takle arbeidslivets mange prøvelser. Kursing i kommunikasjon kan være verre enn muntlig eksamen.

Side 20

meninger

Studentrekruttering Studenttallene er klare. Hva bør gjøres for å få ting på rett kjøll igjen? Kronikk av studentstyreleder Torgeir Knag Fylkesnes

Side 2

Leserbrev Lesernes egen spalte. Feministisk filosofi debatteres.

Side 16

Utopia

Studentavisa i Tromsø

- Nr. 9
- 13. mai 1998
- Uke 20
- 23. årgang

Søkertallene for 1998 er klare:

Dramatisk nedgang

Tallene fra samordna opptak er klare. Fra 1996 til i dag har antallet søkere til Universitetet i Tromsø sunket fra 9.405 til 6.744 søkere.

– Politikernes sentraliseringsbehov gjør seg gjeldende i utdanningssektoren. Jeg tror ikke rekrutteringsarbeid i seg selv er den eneste løsningen for å få studentene til Tromsø, sier rektor Tove Bull ved Universitetet i Tromsø.

Side 6

FOTO: LARS ÅKE ANDERSEN

Fare for streik

Lønnsforhandlingene mellom Akademikernes fellesforbund og staten har brutt sammen. Blir partene ikke enige før 28. mai, blir det streik.

– Det er uakseptabelt hvis en arbeidskonflikt fører til at studenter ikke får tatt eksamen, sier studentstyreleder Torgeir Knag Fylkesnes.

Side 5

Trakassert etter leserinnlegg

Hovedfagsstudent i filosofi, Rune Vik-Hansen, føler seg trakassert etter et leserinnlegg i Utopia hvor han kritiserer feministisk filosofi.

– Det burde være viktigere å tenke fritt enn å tenke rett, sier han.

Side 5

FOTO: LARS ÅKE ANDERSEN

Løp, løp nå, løp mot redningen, gule øyne stirret svakt på ham der han løp, bokstavelig talt for livet. Lys, øyne, spyttet hans smakte av jern, seigt jern som vokste i munnen hans og rant utover munnviken.

FOTO: HÅRSTAD TIDENDE

Med livvest ble han best

Tore Høgås' novelle «Livvest» vant Utopias novellekonkurranse.

– Jeg er fornøyd med å få anerkjennelse for mine skriblerier, sier han på e-post fra USA.

Side 21

Gorbatsjov til Tromsø

Side 4

Det er i nedoverbakke det går nedover

■■■ Søkertallene for 1998 er klare, og tendensen er enda klarere: Universitetet har mistet 9 prosent av sine søkere siden i fjor, og fra 1996 har det vært en nedgang fra 9.405 til 6.744 søkere i år. Resultatet er at studenttallet ved Universitetet i Tromsø sannsynligvis vil falle under 6.000 studenter, og nedgangen ser ikke ut til å stoppe opp med det første.

■■■ Demografiske forklaringer holder ikke mål her. 19-årskullene har ikke minket vesentlig de siste to årene, så nedgangen skyldes ikke at tilgangen til potensielle studenter har minket. Rektor Tove Bull mener sentraliseringstendensen i det norske samfunnet må ta hovedskylda for at Universitetet i Tromsø har mistet så mange søkere. Denne forklaringen kan kanskje forklare den enorme nedgangen de forskjellige høyskolene i landsdelen har opplevd, men i forhold til de andre universitetene er det bare NTNU i Trondheim som kommer seg bedre unna nedgangstidene enn Universitetet i Tromsø. Både Bergen og Oslo opplever betydelig nedgang i søkertallet.

■■■ Det kan tyde på at villigheten til å ta høyere utdanning har sunket. Arbeidsmarkedet har endret seg markert de siste årene, og det har blitt betydelig lettere for ungdom å få seg jobb. Dessuten har lønnsnivået på yrker med lavere utdanning utjevnet en del av lønnsforskjellene til yrker med høyere utdanning.

■■■ Konsekvensene for universitetssektoren kan bli dramatiske. Det kan virke som budsjettene iallfall for Tromsø sin del allerede er skrappt helt inn til beinet, skal vi tro administrasjonen og fakultetsledelsen. Advarslene under demonstrasjonen tidligere i vår var klare: Dette er siste året vi klarer oss med slike bevilgninger.

■■■ Fortsetter nedgangen på studenttallet, kommer også de økonomiske overføringene til universitetene etter hvert til å følge etter. Det virker foreløpig utenkelig at universitetsansatte vil bli sagt opp, så nedskjæringer vil da i første omgang gå ut over fagtilbudet. For Universitetet i Tromsø sin del vil nedskjæringer føre til at ønsket om et godt og bredt fagtilbud må buke under.

■■■ Vi får håpe at politikere fortsatt vil se nytte i universitetene og høyskolene selv etter at de har mistet behovet for at utdanningsinstitusjonene skal dekke over store arbeidsledighetstall. Studenttallet er på vei nedover, og da må universitetene styrkes – ikke nedbygges.

ILLUSTRASJON: BVM

Snakker vi samme språk?

Kronikk av studentstyreleder Torgeir Knag Fylkesnes

Dette er en billig start på en kronikk. Hør:

Vi nærmer oss lysere tider. Sol og varme, eksamensfri og ferie (strengt talt sommerjobb, med de kår studenter har). Alt høres flott og fint. Men visste dere at avgjørelsens time har kommet? Frelse eller fordømmelse for idrettshall i Tromsø avgjøres i disse dager!

Kierkegaard sa en gang at "Livet kan bare forstås baklengs, men det må leves forlengs". Med en slik optimistisk holdning tar jeg siste dans med en ellers alvorlig og intrikat sak. Dere har hørt om den før.

Studenter – i tall

Tallene fra samordnet opptak har kommet og forteller oss at færre og færre søker høyere utdanning. 8,6 prosent nedgang fra i fjor på landsbasis. Dette til tross for at ungdomskullet i år er omtrent like stort som i fjor. Nedgangen skyldes en vridning mot private utdanningsinstitusjoner samt at færre 19-åringer søker, muligens på grunn av den gode arbeidsmarkedssituasjonen.

For vår landsdel har dette alvorlige konsekvenser ettersom vi i utgangspunktet har langt færre høyere utdannede enn sørpå (I 1996 var 22 prosent av aldersgruppen under høyere utdanning mot 25 prosent for Sør-Norge). I tillegg til at det er nærmest ingen private utdanningsinstitusjoner i landsdelen. Dette merkes hvis en går inn i tallene og ser på søknadsmengden for opptak til høyere utdanning i Nord-Norge. Siden opptaket i 96 har det vært en nedgang på 39 prosent blant søkere som har minst et av studievalgene sine i Nord-Norge. Blant

søkere som har et studium i Nord-Norge på første plass på lista er det en nedgang på 24 prosent i samme periode. Nedgangen er i landsmålestokk avviken- de og kan umulig forklares utfra konvensjonelle forklaringer som skissert ovenfor. Tallene er grusomme og erklærer en foreløpig fallitt for ethvert utdanningspolitisk tiltak for å bedre utdanningsnivået i landsdelen. Noe har gått fryktelig galt.

Eller for å gi en det en litt mer optimistisk vri; vi står ovenfor voldsomme utfordringer som krever kreative løsninger. Enhver fra sentralt hold bør se seg enig i dette, men det har ennå ikke medført noen realpolitisk forandring. "Kor svarte blir det av de fagre ordan dæmmes" var det en som sa forleden. Avstanden mellom retorikken og politikken er kjipt å observere.

Kanskje de ikke vet hvor for eksempel Tromsø er?

Hvor er Tromsø?

Tromsø er en by på omtrent 60 000 innbyggere og ligger nesten 70 grader nord. Tromsø er i et nordnorsk perspektiv meget sentral på utdanningssiden. Med landsdelens eneste universitet impliserer det at mye av kompetansebyggingen skjer i Tromsø eller i tilknytning til Tromsø. Andelen av studenter i høyere utdanning i Nord-Norge som studerer i Tromsø er vesentlig. Ifølge tall fra 96 som viser antall registrerte studenter i Nord-Norge er 54 prosent i Tromsø. Utdannings- og distriktspolitiske målsetninger hvor arbeidet med å jevne ut de store forskjellene mellom nord og sør har masse med Tromsø å gjøre.

Underutviklet og det å være attraktiv

Nå henger det videre slik sammen at over halvparten av studentene i Nord-Norge er i en by som er kraftig underutviklet i forhold til andre studiesteder. Tromsø er den eneste universitetsby som

verken har idrettshall eller studentus. I de andre byene er de i ferd med å bygge annen generasjon av disse. Tromsø sliter med fødselen av den første.

En slik måte å drive politikk på kan vel ikke være ønskelig? Det hele må bero på en lang rekke av misforståelser og manglende innsikt i saken. Utdannings- og distriktspolitisk er det horribelt at dette ikke har fått skandaleplass i Se & Hør før. På den annen side så har vel ikke distriktspolitikk akkurat vært i vinden i noe annet enn munnen.

I en tenkt situasjon hvor jeg var født og oppvokst på Bømlø og vurderte grundig hvilket studiested jeg skulle velge, ville jeg ikke ha valgt Tromsø. Bare det å vite hvor tarvelig det stod stilt med velferdstilbudet ville fjernet enhver tvil.

Det er ikke lengre et fortrinn å ha idretts- og studentus – det er et minimum.

Obskure signaler

Adressaten er ikke i Tromsø, men i Oslo. I lengre tid har studentene i Tromsø fremmet et kraftig ønske ovenfor storting og regjering om å få tildelt en banal sum penger (5,5 millioner) for å bøte på denne omtalte og merverdige velferdssituasjonen. Dette for å styrke egenkapitalen slik at det er mulig å bygge et idrettshus. En banal sum som betyr enormt mye. Smarte og nødvendige løsninger på billigsalg. En politisk drømmesituasjon når vi nå står overfor revidert budsjett.

For en tid tilbake fikk jeg signaler fra en eller annen i KUF-departementet om at idrettshus i Tromsø ikke var av prioriteringene. Snakker vi samme språk? Er dette virkelig regjeringens politikk? Førstkomende fredag får vi det endelige svaret på det. Forstår ikke regjeringen poenget, bør stortinget forplikte seg til det.

Det hadde vært, uansett hvem av dem en ganske billig måte å gjøre ting bedre på. Forunderlig at det er så vanskelig...

— Er demokratiet en miljøtrussel?

Onsdag 6. mai møttes Kåre Willoch og Torbjørn Berntsen til debatt på Mack-kjelleren. Vårsemesterets siste internasjonale seminar ble på flere måter en hyggelig opplevelse.

Helene Hoggen
Lars Åke Andersen (foto)

De to debattantene, om man kunne kalle dem det, var i godt humør og deres kommentarer var både treffende og ironiske. På Mack-kjelleren møtte de en fullsatt sal, med et publikum som bestod av både studenter, professorer og lokalpolitikere.

— Torbjørn får si noe han også, han sier jo så mye klokt, sa Willoch i en vennskapelig tone, etter å ha holdt sin del av innledningen.

Dermed var trenden satt for noe som skulle bli høflig koseprat i velkjente vendinger. Det som på forhånd ble omtalt som en debatt, så med andre ord ut til å bli en ganske vennskapelig samtale mellom to «partirivaler». Problemstillingen som ble reist til debatt, var hvorvidt demokratiet er en miljøtrussel. Begge to svarte innledningsvis avkrefte på spørsmålet. Problemstillingen var for øvrig for kompleks til at noen av dem nøyde seg med å svare med enstavelsesord.

Demokrati og markedsøkonomi

Willoch hevdet at både demokrati og markedsøkonomi er forutsetninger for en brukbar miljøpolitikk. Problemet, slik han så det, er derfor demokratiets styringsproblemer. Fordi vi har mange partier får vi en fragmentert politisk debatt, noe som fører til at det blir vanskelig for velgerne å følge med.

Dette gjør det, etter Willochs mening, lettere for de politikere som sier det de tror velgerne vil høre, uten selv å

ha satt seg grundig nok inn i saken. Et resonnement som var myntet på Carl I. Hagen.

Flerpartisystem

Berntsen mente at demokratiets problem er at man, som en følge av flerpartisystemet, får pressgrupper innenfor næringslivet med stor innflytelse på politikerne. Systemet blir dermed så svakt at flertallet i Stortinget ikke får gjennomført sin politikk. Berntsen benyttet også anledningen til å rette pekefingeren mot Russland som «den store stygge miljøulven». En slik ansvarsfraskrivelse blir imidlertid for lett, også i denne typen debatter.

Debattantene var enige

Willoch skal ha honnør for at han våget å ta opp Norges oljeproduksjon som et av de store miljøproblemene. Han foreslo «grønne avgifter» på forurensning og forbruk. Berntsen foreslo kundeveiledning som en annen utvei i kampen mot miljøproblemene.

De to var ellers akkurat like enige som Høyre og Arbeiderpartiet har hatt en tendens til å være i de fleste politiske saker, de siste årene. De var for eksempel enige om at markedsliberalismen kunne ha både positive og negative konsekvenser for miljøpolitikken nasjonalt og internasjonalt.

Ordvekslinger som Berntsen: "Du snakker som en sosialdemokrat." Umiddelbart besvart av Willoch: "Din ideolo-

giske forvirring er total", ble det mange av og latteren satt løst hos publikum.

Hyggelig kveld

Det er i dag en kjent sak at politikere og for den saks skyld også forhenværende politikere, er blitt så like at det er vanskelig å få i gang en debatt med ideologisk tilsnitt. Det ble det ikke denne gangen heller, men publikum så ut til å trives. Det er imidlertid synd at miljøpolitikken får den underholdningsverdien som den her fikk, uten at nye fakta eller holdninger blir presentert.

Etterpåklokskap

Oppsummeringsvis må man kunne si at vi på Mack-kjelleren var vitne til et møte mellom to kloke og selvsikre herrer med grått hår. Samtalen var dannet, reflektert og preget av etterpåklokskap. De innrømmet begge at dagens politikere er for feige til å stå fast på en miljøvennlig politikk, som for eksempel ville føre til begrensnings av biltrafikken her i landet.

Hvis man ut fra debatten kan konkludere med noe, må det bli at "populistene vinner i et system der det er umulig å følge et resonnement som varer lengre enn to minutter", slik Willoch formulerte det. Da ser det mørkt ut for miljøpolitikken, enten man lever i et demokrati eller ikke.

Til de som gikk glipp av den sjarmende samtalen på Mack-kjelleren kan Utopia opplyse om at TV-versjonen av den vil bli sendt på NRK2 til høsten.

Utopia tar gjerne imot leserinnlegg. Skriv kort og poengtert, så når du flere med dine meninger. Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkORTE. Oppgi navn og adresse. Leserinnlegg kan trykkes anonymt. Vi foretrekker tekst på diskett eller via e-post.

"Vik-Hansen mener at enhver forskningsdisiplin er forpliktet til å avklare sine grunnlagsproblemer før den konkrete forskning igangsettes. Dette er jeg uenig i."

Les videre på side 16.

Utopia

Studentavis i Tromsø

...er et organ for studentene i Tromsø.
Avisa gis ut med støtte over semesteravgifta.

Ansvarlig redaktør:
Per Steinar Moen

Kulturredaktør:
Stine Eidissen Bya

Deskansvarlig:
Anders Henriksen

Fotoansvarlig:
Lars Åke Andersen

Redaksjonen:
Martin Tjersland, Marit Helene Stensen, Siri Vaggen Olsen, Lise Anita Swensen, Vegard Bønes, Børge Iversen, Camilla Glanfield, Kjersti Nielsen, Ingrid Hedlund, Asbjørn I. Bartnes, Ingvid Rulles-tad, Ellen Kongshaug, Hallgeir Løland Torpe, Siv Tofte, Lars Danielsen, Kristian Misund, Kai Arne Hansen, Aslak Haanshuus, Ørjan Haugholt, Ragnhild Vik Nilsen, Hadi Lile, Asgeir Larsen, Torstein Solli Hansen, André Kvernhaug, Liv Brita Brodal, Håvard Bråthen, Erlend Bønes, Irene Foss, Marianne Søndmør, Antal Csipa, Anne Jenny Bergseth, Dag Ellingsen, Kjetil Storeide, Andreas Knudsen, Cecilie Knoph Berg, Per Christian Strøm.

Adresse:
Universitetet – SVF
9037 Tromsø

Kontortid:
Mandag-fredag kl. 09.00-16.00
(Glassburet, SVF-kjelleren)

Telefon:
77 64 57 20 (glassburet)
77 64 53 66 (desken)

Faks:
77 64 51 99

E-post:
utopia@stud-org.uit.no

Internett:
http://www.utopia.no

ISSN:
0806-9611

Trykk og opplag:
Bladet Tromsø,
i et opplag på 5000

Annonsepris:
Kontakt oss for tilbud

Neste deadline:
2. september 1998

Neste utgivelse:
27. august 1998

Gorbatsjov blir æresdoktor

Den tidligere statslederen Mikhail Gorbatsjov blir utnevnt til æresdoktor ved Universitetet i Tromsø torsdag 14. mai. Institutt for historie ved Universitetet i Tromsø ønsket å hedre mannen som åpnet Sovjetunionen mot verden.

Per Steinar Moen

– Menninga var å få Gorbatsjov til Tromsø på universitetets årsfest 24. august, men fordi han tilfeldigvis skulle til Lofoten i mai, ville det vært litt frekt av oss å be han komme tilbake tre måneder senere, sier informasjonsdirektør Eivind Bråstad Jensen ved Universitetet i Tromsø.

Historisk leder

Mikhail Gorbatsjov var leder i Sovjetunionen fra 1985 til unionens oppløsning i 1991, og han fikk i 1990 Nobels fredspris for sitt arbeid for internasjonal avspenning. I tillegg har han hele to ganger blitt kåret til årets mann i det amerikanske nyhetsmagasinet Time.

Institutt for historie framhever Gorbatsjovs arbeid for å utvikle den kalde krigen, og dessuten påpeker de hans rolle i barentsregionen. De ønsker at denne æresdoktorkreeringa skal sette lys på arbeidet for å lansere Tromsø som "Den arktiske kompetansebyen" i 1998.

Planlagt

Informasjonsdirektør Eivind Bråstad Jensen understreker på det sterkeste at Gorbatsjov ikke ble valgt til æresdoktor fordi han tilfeldigvis skulle til en konferanse i Lofoten.

– Gjennom den norske ambassade i Moskva fikk vi et møte med noen av talsmennene til Gorbatsjov, og det var først da vi fikk vite at han skulle delta ved en rundbordskonferanse i Lofoten, sier han.

Lysgården

Arrangementet vil bli holdt på Lysgår-

Mikhail Gorbatsjov kommer til Tromsø 14. mai.

ARKIVFOTO: NORDLYS

den i MH-bygget på kveldstid 14. mai. Denne gangen ønsker informasjonsdirektøren spesielt studentene velkomne.

– Vi fikk kritikk i etterkant av det forrige doktorgradsarrangementet med Rushdie og Nygaard fordi det var blitt dårlig annonsert blant studentene. Nå ønsker vi å gjøre noe med det, og jeg håper spesielt at mange studenter møter opp på Lysgården, sier han.

Byen og universitetet

Bråstad Jensen vil også benytte anledningen til å myke opp forholdet mellom byen og universitetet.

– Dette er en unik mulighet til å vise oss fra den beste siden, hvor vi tar i

bruk vår storstue Lysgården, sier informasjonsdirektøren.

Kritikk

Det har i det siste blitt stilt spørsmålstegn ved funksjonen til æresdoktorkre-

FOTO: LARS ÅKE ANDERSEN

Informasjonsdirektør Eivind Bråstad Jensen ønsker studentene velkommen til kreeringen.

eringene i de ansattes internavis "Tromsøflaket". Professor Svein Jentoft mener at æresdoktorutnevnelserne bør være en anerkjennelse til personer som har betydd noe konkret for det som Universitetet i Tromsø holder på med, selv om PR-verdien av slike utnevnelser ikke kan måle seg ved hva Gorbatsjov kommer til å få.

– Vi har to grupper æresdoktorer. I den første gruppen har vi faglige personligheter som har utmerket seg som fremragende vitenskapelige bidragsytere. I den andre gruppen kommer mennesker som har gjort en samfunnsinnsats i form av politikk, kunst, litteratur eller på andre områder. Vi prøver å holde en balansegang mellom de faglige og idealistiske æresdoktorene, sier Eivind Bråstad Jensen.

Dette er Gorbatsjov:

Mikhail Sergejevitj Gorbatsjov ble født i Stavropol, Kaukasus i 1931. Utdannet som jurist ved Moskva statsuniversitet på 1950-tallet. Han startet sin karriere i Det sovjetiske kommunistparti som førstesekretær i Stavropol-distriktet i perioden 1970-78. Samtidig fikk han viktige sentrale verv, og i 1980 ble Mikhail Gorbatsjov fullt medlem av politbyrået, Sovjetunionens faktiske regjering. Av generasjonen som ikke var aktiv under andre verdenskrig var han den første som oppnådde en slik posisjon. Da Leonid Brezjnev døde i 1982 og Jurij Andropov overtok som partileder, ble Gorbatsjovs posisjon ytterligere styrket. Ved Andropovs død halvannet år senere ble Gorbatsjovs navn brakt inn i diskusjonene om hvem som skulle overta stillingen som generalsekretær, men han måtte i første omgang vike for Konstantin Tsjernenko. Ved sistnevntes død i april 1985 kom Gorbatsjov til makten og innledet en politisk og økonomisk reformprosess uten sidestykke i sovjetisk historie. Han inntok også en ny og langt mer positiv holdning til omverdenen gjennom parlørene om glasnost og en "ny tenkning" i utenrikspolitikken.

Gorbatsjov overtok i 1988 stillingen som Sovjetunionens president og fikk i

den egenskap etter hvert sterkt utvidete fullmakter, mens partiets makt ble redusert og posisjonen som partiets generalsekretær ble av mindre betydning. I de årene Gorbatsjov satt ved makten i Sovjetunionen oppnådde han de fremste resultatene på det internasjonale plan, der han gjennom en rekke utspill la grunnlaget for at den kalde krigen kunne avsluttes. For innsatsen på dette feltet ble Gorbatsjov i 1990 tildelt Nobels fredspris. Innad i Sovjetunionen førte imidlertid reformpolitikken til sterke oppløsningstendenser. I august 1991 forsøkte konservative krefter i partiledelsen å avsette Gorbatsjov for å hindre at Sovjetunionen gikk i oppløsning. Kuppet mislyktes og kom i stedet til å fremskynde oppløsningsprosessen. I desember samme år fratrådte Mikhail stillingen som Sovjetunionens president, og unionen opphørte å eksistere.

Siden 1991 har Gorbatsjov ledet "Gorbatsjovs fond", en stiftelse som støtter forskning og kunnskapsformidling knyttet til internasjonal politikk, demokratiutvikling og miljøspørsmål og har avdelinger i flere land. Stiftelsen utgir tidskriftet "Svobodnaja mysl": "Den frie tanke".

Kilde: Institutt for historie

Godt selskap

Gorbatsjov blir den femtende personen som mottar en æresdoktorgrad ved Universitetet i Tromsø. Disse har tidligere blitt utnevnt:

1982, 10-årsjubileet for det første studentopptaket:

Dosent Kjell Bondevik, professor Peter F. Hjort og professor em. Amy von Marken (Nederland).

1993, 25-årsjubileet for opprettinga av UiTø:

Overlege prof.dr.med. Jørn Dyeberg (Danmark), prof.dr.med. Torstein Bertelsen (Danmark), prof.em.d.philol. Georg Henrik von Wright (Finland), prof.em.dr.philol. Ragnhild Sundby, statssekretær ph.d. Helga Marie Hernes og prof.em.ph.d. Parzival Copes (Canada).

1994:

Erkebiskop Desmond Pmiko Tutu (Sør-Afrika).

1995:

Høyesterettsjustitiarius dr.juris. Carsten Smith.

1996:

Fredsprisvinner Rigoberta Menchu Tum (Guatemala).

1998, 30-årsjubileet for opprettinga av UiTø:

Forfatter Salman Rushdie (Storbritannia) og forlegger William Nygaard.

Filosofistudent uthengt etter leserinnlegg

Hovedfagsstudent i filosofi, Rune Vik-Hansen, føler seg trakassert av medstudenter etter at han kritiserte feministisk filosofi i et leserinnlegg i Utopia.

Per Steinar Moen
Lars Åke Andersen (foto)

I leserinnlegget foreslo han at feminister trengte "pikk, terapi og dukkert". Dette har fått sinnene i kok, og en kvinnelig hovedfagsstudent i filosofi har sendt et klagebrev til instituttledelsen på filosofi. I brevet blir det framsatt påstander om at Rune Vik-Hansen i forkant av leserinnlegg har trakassert andre kvinnelige filosofistudenter, blant annet ved å si at "feminister trenger en stor kuk presset opp", og at en av disse har følt "redsel for at denne hovedfagsstudenten visste hvor hun bor".

– Dette er ren løgn, jeg har aldri sagt noe slikt. Tro meg, jeg studerer filosofi og ikke terrorisme, og det er ingen grunn til å frykte meg i en mørk bakgate, sier Rune Vik-Hansen oppgitt.

Sutring

Han er spesielt skuffet over at vedkommende ikke tok kontakt med ham før hun sendte et brev til instituttadministrasjonen.

– Dette er usaklige personangrep mot meg, og min rolle som seminarleder blir trukket fram. I brevet hevder vedkommende at jeg har trakassert feministene jeg har på min seminargruppe, noe som studentene på seminargruppa mi har tilbakevist. Jeg underviser kun i naturvitenskapelig teori, og så lenge jeg ikke driver vranglære i forhold til pensum, så spiller det ingen rolle om hva jeg mener om feminisme. Det er viktig å påpeke at leserinnlegget er skrevet av meg per-

sonlig, og ikke som representant og ansatt ved Institutt for filosofi. Jeg representerer ingen andre enn Rune Vik-Hansen, sier han.

Sensurering

Rune Vik-Hansen mener at vedkommende henger seg opp i den siste setningen i leserinnlegget hvor han foreslår at feministene blant annet får seg litt mannlig kjønnsorgan.

– Uttrykket var ment som en spøk, og bør ikke tas bokstavelig. Samtlige jeg har snakket med skjønner poenget mitt, både kvinner og menn – og det er betegnende at feminister ikke tar poenget som alle andre. Brevet hennes virker som et forsøk på å sensurere meg, og da synes jeg takhøyden er lav. Jeg tolererer at andre sympatiserer med feminismen – selv om jeg er fundamentalt uenig i deres synspunkter, sier han.

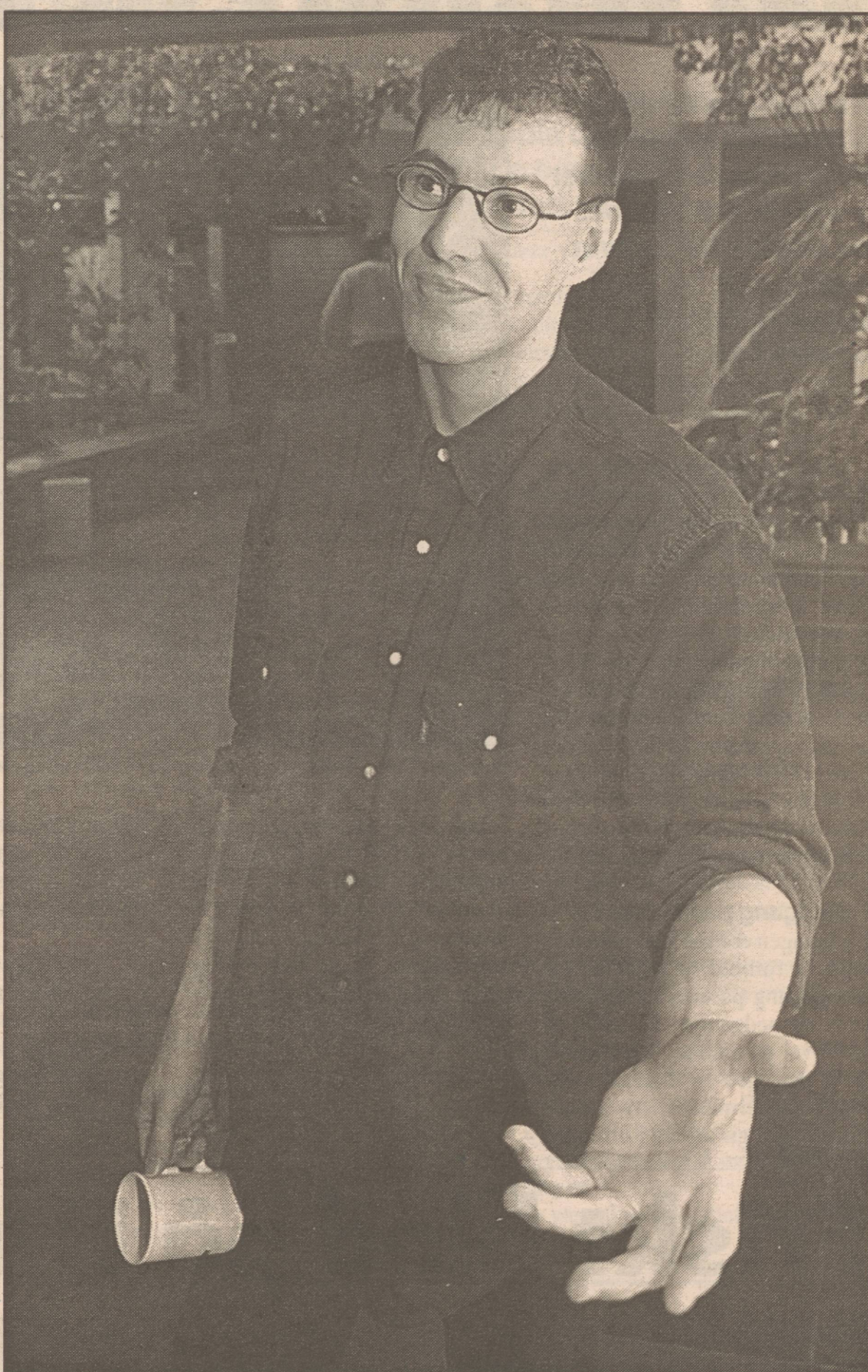
– Jeg mener at det å tenke fritt er viktigere enn å tenke rett, og det burde andre tolerere. Legger man begrensninger på ytringsfriheten antyder man totalitære trekk, det skal være rom for meninger som går på tvers av ens egne, mener han.

Dårlig arbeidsmiljø

For tiden holder han på med hovedfagoppgaven i filosofi, men oppgaven skriver han hovedsakelig på pc-stua til sosiologi.

– Hovedgrunnen er at pc-ene på filosofi bryter sammen hele tiden. Men jeg har langt merke til at "noe er på gang", og jeg føler at det ikke er en ideell arbeidssituasjon nede på filosofi for tiden. Det er flere som enn meg som mistrives med arbeidsmiljøet på filosofi, sier han.

Rune Vik-Hansen føler seg uthengt etter et leserinnlegg han hadde i Utopia tidligere i vår.

Fare for streik

Lønnsforhandlingene mellom Akademikernes fellesforbund (AF) og staten har brutt sammen, og konsekvensene kan bli at studenter ikke får muligheten til å ta eksamen.

Per Steinar Moen
Lars Åke Andersen (foto)

Forhandlingene blir tatt opp igjen 18. mai, og kommer ikke partene til enighet før 28. mai blir det streik. Sannsynligheten er stor for at Troms er et av fylkene som blir tatt ut i streik.

– Troms er av strategiske årsaker utsatt for streik. Her finner vi regionssykehuset, universitetet og høyskoler, sier AF-leder i Troms, Tove Fløysvik, til Utopia.

Helt uakseptabelt

– Vi kan ikke akseptere at studenter som uskyldige i denne striden vil gå ut som tapere. Men vi skjønner akademikernes lønnskrav veldig godt. Universitetsansatte har en helt for jævlige lønn, sier studentstyreleder Torgeir Knag Fylkesnes.

Han mener ansvaret utelukkende ligger på staten.

– Det er helt uakseptabelt hvis studenter på grunn av streik har gått et halvår uten å få tatt eksamen. Spørsmålet

er hvem som har skylda, og ansvaret ligger på staten. Men vi må også spørre oss selv hvorfor skal vi være lojale mot akademikere som har aksjoner som går utelukkende ut over oss, når de sjelden tar vårt parti i andre saker, sier studentstyrelederen.

Problematiske

– Streiker i det offentlige rammer oftere en tredjepart enn konflikter innenfor den private sektoren. Vårt argument er at vi kjemper jo også for lønn for de som kommer etter oss. I tillegg pleier ikke våre streiker å være langvarige. Forrige gang vi gikk ut i streik var i 1996, og da varte streiken i 3 døgn, sier Tove Fløysvik.

Muntlig eksamen

Blir det streik, vil det sannsynligvis bli vanskelig å gjennomføre muntlige eksamener. På det nåværende tidspunkt er AF-ledelsen i Troms svært sparsomme med opplysninger, selv om både Oslo-, Bergen- og Trondheim-studentene har fått mer presise avklaringer fra sine lokallag av AF.

I Oslo vil to fakulteter ved Universitetet bli rammet av streiken, i Bergen vil Forskerforbundet og NTL (Norsk tjenestemannslag) trekke ut deler av Universitetet i Bergen, mens Høgskolen i Sør-Trøndelag kommer til å bli rammet av streik.

– Vi har taushetsplikt fram til 14. mai. Men det er ingen hemmelighet at erfaringsmessig blir Troms alltid tatt ut, sier

– Uakseptabelt

Instituttleder Petter Nafstad mener at Rune Vik-Hansens oppførsel er helt uakseptabel, hvis opplysningene i brevet fra den kvinnelige hovedfagsstudenten viser seg å være rett.

Godtar ikke

– Vi kan selvsagt ikke godta seksuell trakassering på vårt institutt. Men så fremt det ikke kommer nye opplysninger i saka, vil vi ikke foreta noe. Jeg kaster ballen videre til de to aktørene i denne saka, sier han.

Dårlig debatteknikk

– En del av utsagnene i leserinnlegget i Utopia er helt bak mål og veldig usaklig. Den ødelegger enhver vitenskapelig debatt, så jeg aksepterer ikke meningene til Rune Vik-Hansen. Men det er ikke vår oppgave å sensurere verken Utopia eller Rune Vik-Hansen, sier han.

Vedkommende som skrev brevet var ikke mulig å få tak i før Utopia gikk i trykken.

Tove Fløysvik fra AF.

Utdanning lønner seg ikke

AF ønsker 2 prosent i lønnsøkning over privat sektors krav, til omtrent 7 prosent. Staten vil bare gi 3,5 prosent, noe som førte til brudd.

– Vi har dokumentert godt at lønnsforskjellene mellom privat sektor og offentlig sektor har økt, og at det er behov for en utjevning. Det er en tendens til at utdanning lønner seg mindre. I 1980 tjente man 5 prosent mer enn andre lønnstakere per år med utdanning, i år tjener man i underkant av 3 prosent, sier hun.

Hun mener dette kan forklare den store nedgangen i søkningen til høyere utdanning.

Studentstyreleder Torgeir Knag Fylkesnes men at ansvaret for en eventuell streik utelukkende ligger på staten.

Dramatisk nedgang

Nedgangen i antallet søkere til Universitetet i Tromsø fortsetter å synke. Fra samordna opptak har universitetet gått fra 9405 søkere i 1996 til 6744 søkere i år.

Per Steinar Moen

– Vi har en nedgang på 9 prosent av de som har Universitetet i Tromsø som primærvalg. Resultatet var i og for seg ikke uventa, og det kunne absolutt ha vært verre, sier rektor Tove Bull ved Universitetet i Tromsø.

I Nord-Norge er det bare Høgskolen i Narvik som har fått en reell økning i antall søkere, og av universitetene i Norge er det bare NTNU i Trondheim som har et bedre relativt resultat i forhold til Tromsø. NTNU har klart å få en økning på 3,9 prosent.

Nedgang på landsbasis

Nedgangen er også klar på landsbasis. I forhold til 1997 er det en nedgang på omtrent 8,6 prosent, og nedgangen fra 1996 til 1997 var på omtrent 7 prosent. I år er det også en markert vridding i søkermassen fra utdanninger som gir arbeid i offentlig

Rektor Tove Bull tror ikke rekrutteringsarbeid alene vil løse problemene.

ARKIVFOTO

sektor mot utdanninger som gir arbeid i privat sektor. Ingeniørutdanning, maritim utdanning, økonomiutdanning og realfaglig utdanning har økning i antall primærvalgte, mens lærerutdanning, ulike helsefagutdanninger og jus har markert nedgang.

– **Sentraliseringstendens**
Rektor Tove Bull mener ikke nødvendigvis at de forskjellige

utdanningsinstitusjonene har skylda for den dramatiske nedgangen – spesielt for den dramatiske nedgangen i Nord-Norge.

– Politikernes sentraliseringstendens gjør seg gjeldende. Flere mindre høyskoler i Nord-Norge har til dels dramatiske nedganger i søkerantallet, sier Tove Bull.

Vil fortsette

– All økonomisk satsing skjer jo på sørøstlandet, og det er ingen grunn til at utdanningssektoren ikke skulle følge de samme gjeldende tendenser som på de andre områdene i samfunnet. Dette vil selvfølgelig fortsette så lenge politikerne ikke ønsker å satse mer på Nord-Norge. På sikt kan disse tendensene legges

ned grunnlaget for å ha et universitet i Nord-Norge, advarer hun.

Hun mener også at rekrutteringsarbeidet kan bli bedre.

Rekruttering

– Jeg tror ikke rekrutteringsarbeid i seg selv vil løse alle problemene. NTNU i Trondheim er kanskje unntaket, hvor det ser ut til at deres PR-kampanjer har slått an. Jeg tror at teorifagsbygg, idrettshall og studenthus i Tromsø hadde gjort UiTø til et mer attraktivt universitet, sier hun med klar adresse til Stortinget.

Budsjettkrise

Hvis Stortinget velger å bruke enhetsmodellen for utdeling av midler til universitetene, kommer det til å bli ytterligere dramatiske nedskjæringer. Men Tove Bull både håper og regner med at politikerne tar til fornuft.

– Vi trenger et skikkelig budsjett for å klare å snu utviklinga. Ser politikerne utelukkende på studenttallet, kommer det til å bety en katastrofe for universitetet. Jeg regner ikke med at det blir brukt en ren mekanisk fordeling etter studenttallet, vi har jo fått lovnader om at det ikke vil skje, sier hun.

Friskt blod på Utropias sjefsstoler

Utropia har ansatt ny kultureddaktør og fotosjef til neste semester.

– **Kultur er mer enn kinoannonser på siste side i Tromsø, sier Marianne Søndmør.**

Rune Thomassen

De gamle ringevene i Utropia, kultureddaktør Stine Eidissen Bya og fotosjef Lars Åke Andersen, forlater sjefsstolene for å gjøre plass til nye sjefs-spirer.

Kulturpolitisk stoff

Nyvalgt kultureddaktør Marianne Søndmør er 21 år og studerer filosofi.

– Jeg er en bastard som er genetisk forankret i Vesterålen, svarer hun på spørsmålet om hvor hun kommer fra.

Som kultureddaktør har Marianne først og fremst som mål å profilere kulturstoffet på en annen måte.

– Jeg har lyst til å skape en mer seriøs og samfunnskritisk kulturprofil, ikke det at den ikke har vært det, men jeg vil inkludere kulturpolitisk stoff i større grad enn i dag, sier Marianne

Politikk i fri-form

– Jeg ønsker en mer årvåkenhet, at man har et blikk på omfanget av tilbud og aktiviteter både lokalt og regionalt, sier Marianne.

Hun mener kultur inkluderer mye mer enn kinoannonser på siste side i Tromsø.

– For meg er det mye politikk i fri form, sier hun.

Teaterinstruktør

Tidligere har vår nyvalgte kultureddaktør vært teaterinstruktør for to ung-

André Kvernhaug vil prøve å skape et kreativt fotomiljø i Utropia.

PRIVAT FOTO

domsgrupper i Tønsberg. Nå jobber hun som instruktør for en barne og ungdomsgruppe her i Tromsø. Hun har også selv spilt i flere frie teatergrupper i Vestfold. Hun har samarbeidet med gjøglergruppen Stella Polaris i forbindelse med flere middelalderfestivaler. I tillegg har hun vært vokalist i et jazzband og vært med på å starte et "diktarlag" i Tønsberg.

Fotogjeng

André Kvernhaug er innsatt som ny fotosjef etter Lars Åke Andersen. Han er 21 år, kommer fra Lier i Buskerud og studerer medisin grunnfag. Han har jobbet som fotograf i Utropia siden i fjor høst.

– Jeg vil prøve å dra i gang en "fotogjeng" i Utropia som har et tettere samarbeid enn i dag på fotosiden, svarer André på spørsmål om hvilke mål han først vil prøve å oppnå.

Kreativt fotomiljø

Han mener det er viktig at man skaper et miljø, slik at man får nye vinklinger og ideer på hvordan man kan løse oppgaver samt gi hverandre tips og tilbakemeldinger.

Han vil prøve å få til et samarbeid med fotoklubben på Universitetet for å få et mer kreativt fotomiljø i Utropia.

– De har mange bra folk som i samarbeid med Utropias fotografer kan skape spennende bilder til avisen, sier han.

Tidligere har André vært med i Drammen fotoklubb samt jobbet i fotobutikk i 3 år

1 minutt stillhet

Alle Utropister takker tidligere kultureddaktør Stine Eidissen Bya og fotosjef Lars Åke Andersen for deres innsats det siste året. Lykke til videre! Vi oppfordrer alle Utropias lesere til å ofre ett minutt stillhet til minne om dem, og ønsker de nye velkommen. "Break a leg!"

– For meg er det mye politikk i fri form, sier Marianne Søndmør

FOTO: LARS ÅKE ANDERSEN

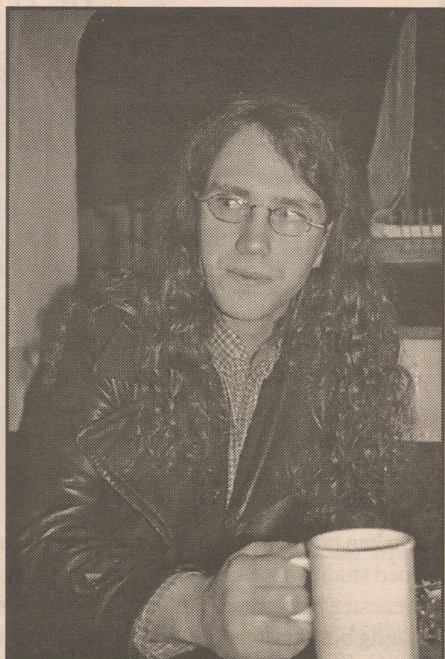
Telefonmisbruk hos SAIH og SLUG

For 1997 fikk SAIH (Studentenes og akademikernes internasjonale hjelpefond) en telefonregning på 12.000 kroner. Av disse er reelle utgifter på maksimum 3.000 kroner.

– Det er tragisk at ingen av oss reagerte tidligere, sier Bård Hekland.

Marianne Søndmør

Både SLUG (Slett u-landsgjelda) og SAIH har sine kvoter på 1.500 tellerskritt. Selv om telefonen var kodet var den ikke stengt for utenlandssamtaler. Våren 1997 ansatte SAIH en sivilarbeider og mente dette kunne forklare økningen fra 200 kroner til 3.000 kroner i forkant av sommeren 1997. I tillegg opplevde SAIH økt aktivitet innad. Det hadde likevel blitt ringt unaturlig mye i løpet av sommeren, for telefonregningen

ARKIVFOTO

– SAIH og SLUG tar selvkritikk.

som kom om høsten var på 3.300 kroner. Da regningen for fjerde kvartal lød

på 4.000 kroner reagerte man derimot nokså kjapt.

– Vi stengte telefonen, fikk ny kode og kontaktet økonomiansvarlig i universitetsstyret, sier Hekland.

SAIH fikk deretter utskrift av telefonsamtaler, spesifisert til land og når samtalen ble foretatt.

– Vi fikk sjokk da vi fant ut at den store summen på over 7.000 kroner bunnet i samtaler til Afrika. I en periode viser det seg at man har prøvd daglig å ringe afrikanske telefonnummer. De aller fleste samtaler var til Nigeria, enkelte på over en time. Med en minuttpris på godt over tyve kroner kan man tenke seg hvordan tellerskrittene har løpt, sier han.

Makulering av regninger

SAIH og SLUG gikk stille i dørene i håp om at universitetsledelsen ville dekke deler av utgiftene. Den siste telefonregningen ble ikke betalt da der rett og slett ikke fantes penger. Det tok riktignok en god stund før SAIH fikk tilbakemelding fra universitetsledelsen. I april 1998 kunne ledelsen bekrefte at de makulerte de to siste telefonregningene på til sammen 7.500 kroner siden SAIH har gjort tiltak og fått linja stengt.

Kun få medlemmer av SAIH har koden til telefonen og skal man bruke telefonen må gjerne en av disse være tilstede.

– Vi tar selvkritikk på at der var mulighet for å ringe utenlands og at vi burde vært tidligere ute med å reagere, samtidig håper vi at det å gå ut med saken kan ha en signaleffekt, avslutter Hekland.

Utstyr til Ifi

(til slutt)

I Utopia nummer 1 i år skrev Utopia om de nye datamaskinene som skulle settes opp på Institutt for informatikk (Ifi).

Anders Henriksen

På pressekonferansen i desember ble det lovt at monteringen skulle være i gang før semesterstart. Nå er vi snart i midten av mai, og til nå er tre maskiner satt opp, forbehold et spesielt prosjekt.

Sen levering

– Vi fikk det siste i hus for en stund siden, men vi har vært plaget med sen levering av en del av utstyret. Dette gjelder både maskinvare og programvare, sier Torfinn Holand, leder for Teknisk kompetansegruppe ved Ifi.

– Den siste leveransen vi fikk var faktisk programvare, og i det siste har vi drevet med installasjon av programvare på serverne, fortsetter han.

Ferdige før juni

– Vi hadde riktignok en del av utstyret tidligere i vår, men roet ned når det kom såpass sent. Vi vurderte at det ikke var noen vits i å bytte det ut midt i semesteret, siden det kunne fort ha blitt mer tungvint enn nyttig for studentene, forklarer Holand.

– Er det ikke dårlig planlegging når utstyret bestilles slik at det blir levert midt i semesteret?

– Pengene som ble brukt var i stor grad spesialbevilgede midler som måtte brukes før kalenderåret var omme. Derfor måtte vi skrive kontrakt i desember.

– Når regner dere med å være ferdige med monteringen?

– Alt bør være ferdiginstallert i løpet av mai, forsikrer Torfinn Holand.

Databråk på HiTø

Seks datastudenter ved Høgskolen i Tromsø (HiTø) har misbrukt sine rettigheter på skolens datanettverk.

Anders Henriksen

I forbindelse med en prosjektoppgave i faget "Operativsystemer" hvor de skulle sette opp en server, har studentene åpnet skolens nettverk for omverdenen. Dette har til tider overbelastet linjene ut fra skolen.

Det har også vært en del såkalt "nuking", det vil si bruk av et program som får andre datamaskiner til å gå i stå.

Strengere straff

– En av studentene har blitt utestengt fra skolens EDB-anlegg for resten av semesteret, de andre har fått advarsler, sier Erling Erlandsen, prodekan ved Avdeling for ingeniør- og økonomifag på HiTø.

– At en av studentene fikk strengere straff enn de andre, kommer av at han har fått advarsler tidligere for liknende aktiviteter, forklarer han.

Studentene går andreåret på dataingeniørstudiet.

Sammenbrudd

Studentene har satt opp en såkalt FTP-server, som brukes til utveksling av filer, og gitt kontoer på denne til venner

og bekjente. Via denne serveren har det foregått utveksling av piratkopiert programvare og andre data. Trafikken har etter hvert blitt så stor at skolens oppkobling mot Internett har brutt helt sammen.

Mild straff?

– Hva slags reaksjoner har dere fått fra de andre studentene?

– Det har ikke vært mange reaksjoner, men jeg har inntrykk av at en del studenter synes konsekvensene har vært for milde.

Etikk

For å motvirke at liknende ting skal skje igjen, har ledelsen ved Avdeling for ingeniør- og økonomifag besluttet å inkludere et kurs i etikk for førsteårsstudentene. Kurset skal inkluderes som ett av tre vektall i faget Prosjektstyring, opplyser Erlandsen.

Oppdragelse

– Er dette et forsøk på å oppdra studentene?

– Vi føler at det er vår plikt å gjøre studentene oppmerksomme på konsekvensene slike handlinger kan føre med seg før vi slipper dem ut arbeidslivet, forklarer Erlandsen. – Vi synes dette er en bedre løsning enn å frata studentene rettighetene og friheten de har i studiet i dag. Så får vi se om det virker, hvis ikke må vi finne på noe annet.

Invitasjon til festmøte

Æresdoktorcreering av Mikhail Gorbatsjov

Torsdag 14. mai 1998 kl. 18.30
i Lysgården i medisin- og helsefagsbygget

Program: Velkomst ved universitetsdirektør Harald Overvaag, taler ved professor Jens Petter Nielsen, Det samfunnsvitenskapelige fakultet, rektor Tove Bull og æresdoktor Mikhail Gorbatsjov. Talene vil bli tolket. Musikalske innslag ved Vokal Nord.

Alle er hjertelig velkommen!

Ettårig utdanning i oversettelse i Paris

Ved ESIT, Ecole Supérieure d'Interprètes et de Traducteurs med opptaksprøver i Oslo

Ett-årig studieopplegg for norske studenter v/ESIT, med studiestart i oktober 1998.

Opptakskrav: fransk mellomfag med minimum laud

Opptaksprøver: 18. og 19. juni 1998 ved Universitetet i Oslo

Søknadsfrist: 10. juni 1998

Studiet er støtteberettiget til lån og stipend v/Statens lånekasse.

Opplysninger og søknadsskjema fås ved henvendelse til:

Senter for universitets- og høgskolesamarbeid med Frankrike (SUHF)

Postboks 1007, Blindern, 0315 Oslo

Tlf. 22 85 67 54/68 33. Fax: 22 85 70 72

Spesielle og allminnelige fagbøker og materiell får DU hos **EN SPESIELL BOKHANDEL** i **DET SPESIELLE ÅRET DU** er inne i. Vi legger **SPESIELT** vekt på at **DU** trives hos oss og at **DU** får det **DU** trenger.

SPESIALBESTILLINGER koster ingenting ekstra.

Kan **DU** ikke komme innom, sender vi gjerne litt til **DEG**, og legger **SPESIELT** vekt på at det går samme dag som du ringer, fakser m.v.

Velkommen til
Sjøgata 31/33 - 2. etg.
Spesiell service får du hos oss.

Centrum * Libris

Postboks 533, 9001 Tromsø

Bok- og papirhandelen i Sjøgata

OBS!

Telefonnr. : 77 66 72 00

Telefaxnr. : 77 68 53 01

E-mail : erik@centrumlibris.no

Internett: (www.centrumlibris.no)

Studentenes Sosialtjeneste

Ekspedisjonen er betjent mellom kl. 1000 - 1400 hver dag.
Tlf. 77 64 53 23.

Disse studentrådgiverne er tilsatt ved
Studentenes Sosialtjeneste:

Avd. leder: Kaare E. Olsen tlf 77 64 45 94

Studentrådgiver for utenlandske studenter: Ane-Marie Hektoen tlf. 77 64 45 96

Psykolog: Dorrit Rosenkrantz tlf. 77 64 45 95

Studentrådgiver: Renee Thørnblad tlf. 77 64 41 66

Studentrådgiver: Per Asle Johansen tlf 77 64 45 45

Kontoret er i kjelleretasjen til Det samfunnsvitenskapelige fakultet med inngang ved busstopp. Ta kontakt for avtale.

Åpen time hver dag kl. 1300 - 1400 uten forhåndsavtale.

Sosialtjenesten kan bistå med:

Du kan ta kontakt hvis du for eksempel har sosiale eller personlige problemer, vansker med studiekonsentrasjon, eksamensangst eller bare ønsker å snakke med noen. Sosialtjenesten bistår med rådgiving/informasjon også ved spørsmål omkring økonomi, vanskelig bosituasjon, samlivs- eller andre familieproblemer, ensomhet, særlige problemer som utenlandsstudent eller ved spørsmål av juridisk karakter.

Helsefond:

Gjennom helsefondet kan studenter få dekket helseutgifter på over kr. 1500,- pr. kalenderår etter nærmere regler. Søknadsskjema og nærmere opplysninger kan fås hos Studentsamskipnaden, Studentenes Sosialtjeneste, Studentekspedisjonen og flere av fakultetekspedisjonene.

Psykologtilbud:

Studentsamskipnaden dekker utgifter til behandling hos psykolog etter nærmere avtale. Mer informasjon fås ved Studentenes Sosialtjeneste.

Kurs- og gruppetilbud:

Sosialtjenesten arrangerer flere kurs og gruppetilbud for studenter hvert semester. Ta kontakt for mer informasjon.

Studentrabatt i Tromsø

Disse forretningene og bedriftene innrømmer studenter rabatt mot at man viser studentbevis sammen med kvittering for betalt semesteravgift. For å unngå misforståelser bør man opplyse om at man er student og vise studentbeviset uoppfordret.

Rabattene innrømmes i perioden 15.8.97 til 14.8.98.

Peppi's PIZZA
Stortorget 2,
tlf. 77 61 11 66

BRILLE huset
Storgata 92, tlf. 77 68 21 43

Café DOMUS
Domusgården,
andre etasje
tlf. 77 66 67 70

Britt's BOUTIQUE
Storgata 89 og Jekta
tlf. 77 68 41 00

Strandtorget 1
tlf. 77 61 01 05

TusenFryd
Plantesenter
Polarsenteret, tlf. 77 67 39 70

Edwis
LEKER OG BARNESUTSTYR

Platebaren
STØRST I COMPACT-DISC
Storgata 110, tlf. 77 65 53 56

BRØDRENE JOHANNESSEN AS
HERRE- OG UNGDOMSKLÆR
v/ brua - Tlf. 77 68 35 41 - Tromsø

SHUDDPLEIED VIGDIS
Tlf. 77 68 67 83
Storgt. 58

Urmester Noralf Andersen
Stortorget 3, vis a vis Domus
tlf. 77 68 26 55

PEDER NORBYE
10 % rabatt på varer
til ordinær pris

BYGGMAKKER
Tromsø
BYGG & STÅL A/S
Tlf. 77 67 06 77

Skinnmester'n
Veita
Veitasenteret, tlf. 77 61 25 01

Chr. Hansen
18 97
Fr. Langesgate 22,
tlf. 77 68 56 56

Jensens Sko
EURO SKO
Torgcenteret - Storgata 79
Tlf 77 68 15 63

SMÅVAREN
Alt i garn og sytilbehør
Storgt. 57 - tlf. 77 68 67 67

GJENSIDIGE
Nord
Storgata 92, Tlf. 77 62 34 00

I.AUSTAD AS
Jernvare, leketøy, kjøkken, glass,
stentøy
Austadbygget, sjøgata 13,
tlf. 77 68 45 51

INTERSPORT
SPORTSHUSET AS
- Sjøgata 13, tlf. 77 68 02 90
- Storgata 91, tlf. 77 68 36 68
- Polarsenteret, tlf. 77 60 71 10
- Veitasenteret, tlf. 77 68 36 68

NordiX Data AS
Stakkevollveien 15
Tlf. 77 61 01 06

STUDIO 7 • TROMSØ
Søndre
Tollbugate 7
Tlf. 77 67 39 70

Hotell Nord
Parkgata 4
77 68 31 59
20 % på overnatting

Taras
KAFFE • TE • KRYDDER
DUFTER OG GAVEARTIKLER
MARKEDSPlassen - TROMSØ
TLF. 77 68 22 54

BOWLING & SQUASH
Stakkevollvn. 51
9002 Tromsø
Tlf.: 77 61 97 70

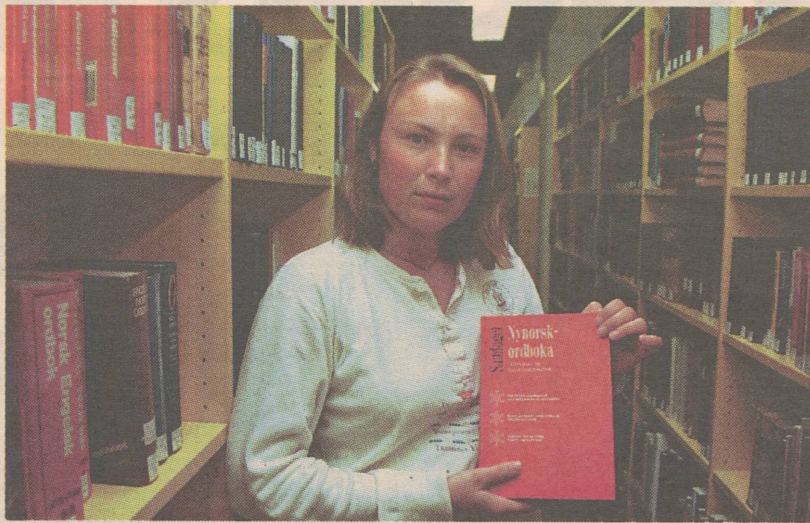
Ansvarlig for studentrabatt i
Tromsø er Tromsø-
studentenes Idrettslag, TSI.
Kontoradresse: Hovedgården,
UiTø, 9037 Tromsø
tlf: 77 64 45 79
faks: 77 67 60 25

UiTø bryter målloven igjen

I følge lov om målbruk i offentlig tjeneste skal statsorganer i sine skrivelser bruke minst 25 prosent av begge målformene. Universitetet i Tromsø nøyde seg med 4 prosent i 1997.

Lars Åke Andersen
(tekst og foto)

Norsk Språkråd har siden 1994 hatt ansvaret med å se til at lov om målbruk i offentlig tjeneste under departementsnivå blir fulgt. I følge målloven skal UiTø sørge for at rundskriv, kunngjøringer og annet skriftlig materiale har en rimelig fordeling mellom bokmål og nynorsk. I praksis betyr dette at en ikke skal finne mindre enn 25 prosent nynorsk i papirer som administrasjonen på universitetet sender ut. Det blir skilt mellom skriv på under og over 10 sider. Universitetet i Tromsø (UiTø) bryter loven i begge kategorier, med fire prosent i mindre dokument og 15 prosent i større.

Sigrun Høgetveit Berg er forbannet og oppgitt over universitetets brudd på målloven og vil nå ta affære.

Bergen var best

I følge Norsk Språkråd har ikke UiTø fulgt målloven siden de begynte registreringen. I 1995 leverte det sågar ikke rapport, slik alle statsorgan med hele landet som tjenesteområde plikter.

Faktisk var det bare Universitetet i Bergen som både i 1996 og 1997 oppfylte kravet om 25 prosent nynorsk. Der har til og med Kollegiet gått enda lengre med å vedta at universitetet skal minst bruke 30 prosent nynorsk.

Ingen tar ansvar

Sigrun Høgetveit Berg er nestleder i Studentenes arbeidsutvalg (SU) på Humanistisk fakultet og beinhard nynorskbruker. Hun er forbannet og synes det er forferdelig trist at universitetet bryter målloven.

Her har vi hatt en lov siden 1980 som gjelder målbruk i offentlig tjeneste og så har vi på 20 år enda ikke blitt litt bedre. Alle vet at det er 25 prosent, hvorfor er det da ingen som tar ansvar, tordner hun. Berg krever ikke at alle skal kunne bruke nynorsk, men man burde sette noen som kan målformen.

Verre enn NRK

– Dette er verre enn NRK! Jeg har alltid skrytt av Universitetet i Tromsø, blant annet av studie-katalogen som er på nynorsk annet hvert år. Dessuten er det veldig bra språkbevissthet på historie og nordisk som jeg kjenner til, sier Sigrun Høgetveit Berg. Hun vil nå ta affære og skaffe statistikk som viser undertalle-

Rektor:

– Vi må skjerpe oss

Rektor Tove Bull synes ikke det er bra med en så lav nynorskandel.

– Selv om vi ikke peker oss ut, da dette er et allment problem i staten, er dette uheldig. Det burde ikke være slik og vi må prøve å få en bedre nynorskprosent, sier Tove Bull til Utopia. Hun mener at det er uheldig at tallene er basert på sentraladministrasjonens skriv og at ikke fakultetene er medregnet.

– I hvert fall er det fakultetet jeg kommer fra, Humanistisk

ne for å finne ut hvor det er verst.

Hvorfor er det viktig at universitetet overholder målloven?

– UiTø formidler kunnskap til kommende slekter, dets overholding av lover setter standard for alle som skal ut i forvaltning og undervisning, mener Berg. Hun understreker at om folk ikke ser nynorsk i bruk vil ikke forholdet til språket bli normalisert. Språket vil da fortsatt være et fremmedelement.

Språknemnd

Hvilke tiltak kan en bruke for å bedre forholdene?

– Man bør utarbeide en mer detaljert statistikk for å avdekke forholdene bedre. Dessuten kan man sette ned en tverrinstituttlig språknemnd som ikke bare ser på nynorsk, men også på språkbruk generelt. Rektor som selv er nynorskbruker bør nå ta affære og rydde opp, avslutter Sigrun Høgetveit Berg.

UNGDOMS-BILLETTER

Vi har faste lave priser for deg under 26 år, eller som er student under 32 år.

STA-billetter:

En vei fra Tromsø:

Oslo	945,-
Bergen	945,-
Stavanger	945,-
Trondheim	740,-
Bodø	475,-
London	1750,-
København	1480,-
Paris	1949,-
Roma	2283,-

En vei fra Oslo:

London	684,-
Zürich	995,-
Istanbul	1440,-
Bangkok	2795,-
New York	1817,-
Mexico	1840,-

Andre land, spør oss!

Billettene kan:

- avbestilles
- endres, også retur
- bestilles nå!

Bestill klasseturen og feriebilletten nå – unngå køene.

FLYSPESIALISTEN
Tromsø Reisebyrå

77 64 80 03

STA
STA TRAVEL

Universitets-saksa

Bryter arbeidsmiljøloven

Mange kollokvieleidere og gruppeledere ved Universitetet i Bergen har ikke skriftlige arbeidsavtaler. Dette strider mot norsk lov. Det hersker også tvil om hvordan en formell arbeidsavtale skal se ut, og hvem som egentlig har ansvaret for at studentene får en slik avtale.

Universitetet begår et regelrett lovbrudd dersom gruppeledere ikke får arbeidsavtaler slik arbeidsmiljøloven krever for alle arbeidstakere. Det er ille at UiB, som en offentlig arbeidsgiver, ikke følger lover og regler, sier stipendiat Tine Eidsvaag, som skriver doktorgradsavhandling om arbeidsrett. Heller ikke Arbeidstilsynet er for-

nøyd med forholdene ved Universitetet

(Studvest, Bergen)

Avslag til fellesaksjonen

I Trondheim har Studentlaget mot gasskraftverk fått avslag på søknad om støtte to ganger. Kulturstyret i Velferdstinget begrunner dette med at de ikke støtter «oppvigleri og ulovlige handlinger». Ottar Michelsen har bedt Velferdstinget om skriftlig å beklage ordbruken i avslaget.

Oppvigleri er et sterkt ord i norsk lov. Kun én nordmann, Stein Lillevolden, er dømt for oppvigleri etter krigen. Michelsen påpeker også at Fellesaksjonen ikke driver med noe ulovlig, slik som Velferdstinget skriver i avslaget sitt. Det er ikke ulovlig å forberede aksjoner. Selve aksjonen er også tillatt helt fram til politiet ber oss om å flytte oss og vi eventuelt ikke gjør det.

(Under dusken, Trondheim)

Eksamensfusk politianmeldt

To privatister ved Tyholmen videregående skole i Arendal ble i Høyesterett dømt til 18 dagers betinget fengsel og 2500 kroner i bot for eksamensfusk. Både Høyesterett og førsteamanuensis Svein Slettan ved Institutt for offentlig rett opplyser til Universitas at de samme reglene vil gjøre seg gjeldende for Universitetet. Det er ingen egen straffebestemmelse i universitetsloven. Studenter som fusker ved Universitetet kan derfor bli dømt etter straffeloven, sier Slettan.

Dommen slår fast at straffelovens bestemmelse også gjelder innenfor skolesystemet. Å levere inn en oppgave med eget navn når du ikke har skrevet den regnes som dokumentfalsking ifølge Høyesterett, sier advokat John Christian Elden til NTB.

(Universitas, Oslo)

Studentsamfunnet i Tromsø

UKA-99

Uka 99 trenger en vakker og hensynsfull logo, på grunn av at alle kreative hjerner innenfor interimstyret i UKA 99 har fått kortslutning i lillehjernen. Vi trenger med andre ord din hjelp. Lever ditt forslag til oss oppe på kontoret til Studentsamfunnet og bli med i trekningen av en superduper premie! For å si det med en urgammel klisjé:

Vi trenger DEG!

DEBUT UKA -98

Vi trenger flere folk som vil være med å ta i et tak for de nye studentene.

Vi holder møte onsdag 13. mai klokken 1600 i Lillehiet på universitetet (vet du ikke hvor dette er, kan du møte opp på samfunnskontoret i hovedgården).

Der vil vi klemme ut idéer i et kreativt fora. Vi vil også gå igjennom det foreløpige programmet under hyggelige omstendigheter.

Ta med deg alle dine venner og møt opp til årets hotteste møte!

Lurer du på noe?

Ring: 776 44 916

Ønsker du å være med der det skjer?

Samfunnet trenger flere aktive.

Fotoklubb, bandgruppe, konsertavvikling, café Bodega, Ompagniet og fredagscafé er noe av det vi kan tilby. Kanskje har du en idé om din egen undergruppe?

Ta kontakt med oss på samfunnskontoret i hovedgården!

BRAATHENS

støtter Samfunnet
Samfunnets info telefon
776 44916

Vil revitalisere NSU

NSU (Norsk studentunion) har fått ny radikal leder. David Baum fra Oslo vil revitalisere organisasjonen – etter to år med ledere fra Unge Høyre.

Per Steinar Moen
Vegard Bønes (foto)

– Det kommer til å bli et bra samspill i arbeidsutvalget, fylt med harmoni. Og for ikke å snakke om alle de orkestrerte aksjonene vi kommer til å planlegge, sier David Baum på spørsmål om hvorvidt hans fiolinkunnskaper kan komme til nytte i en hektisk politisk hverdag.

David Baum er halvt britisk og halvt norsk, ekte 75-årgang og studerer sosiologi på Blindern. Med to år i studentparlamentet i Oslo, og like lang tillitsmannskarriere på fagnivå mener han at hans politiske bagasje er tung nok for NSU.

Forfalt

To perioder med friske Unge Høyre-ledere har vært perioder med store interne problemer som har ødelagt organisasjonens rykte.

– Unødvendig politisk polarisering i NSU har ødelagt mye, sier han.

Studentpolitikken har selvfølgelig saker som er politiske, studentfinansiering for eksempel, hvor politisk ståsted har betydning for hva man mener.

Kritikk

NSU har også blitt kritisert av hovedsakelig moderate studentpolitikere at de har gått fra muligheten for fakultetsenheter til å melde seg ut av NSU.

– De moderate roper og skriker, men jeg mener dette er unødvendig. Jeg stoler såpass på studentene at de skjønner at de tren-

ger en nasjonal studentorganisasjon, men landstinget har vedtatt at enkeltfakultet ikke vil ha muligheten til å melde seg ut av organisasjonen. Det er unødvendig å bråke mer om dette, de moderate bør respektere landstingets beslutninger. Jeg stilte ikke til valg for å jobbe med interne problemer, sier han bestemt.

Det myke universitet

Den nye lederen ønsker å vise at universitetene og samskipnadene har et særskilt ansvar for studentene som kommer ny til studiestedet og ikke har et sosialt nettverk.

– Vi ønsker å fylle begreper "lik rett til utdanning" med noe konkret. Studiesituasjonen er mer enn bare læring, sier han.

Mer stipend, folkens

David Baum vil jobbe for en høyere stipendandel, og har fått klar signal fra landstinget om å kjempe for full studielønn.

– Et viktig prosjekt vi kommer til å sette i gang, er en undersøkelse som tar sikte på å undersøke studentenes levekår. Dette prosjektet blir satt i gang til høsten, forteller den nyvalgte NSU-lederen.

Ut til studentene

– Det blir mer makt og penger til lærestedene, og vi kommer til å trekke disse lokallagene mer inn i arbeidet. NSU har fått kritikk for å være en topptung organisasjon, men nå ønsker vi å synliggjøre oss med å trekke inn lokallagene, sier han.

Han er lei seg for Studentforum, NSUs informasjonsavis, ble lagt ned på landsstyremøtet.

– Det var synd, det er viktig å ha en mulighet til å profilere seg uavkortet til studentene våre. Studentforum var kanskje ingen perfekt avis – og grunnen til det var kanskje at vi aldri satset seriøst på avisa heller. Nå må vi kjøpe plass i lærestedsavisene, sier han.

David Baum overtar ledervervet i Norsk studentunion (NSU) etter Anne Rygg fra og med 1. juli. Han lover en profil på NSU.

Tror TSI-huset blir en suksess

Nyvalgt leder i TSI, Håvard Malmedal, tror TSI-huset i Nord-Lenangen vil bli populært blant studentene.

Kjetil Storeide

– Først og fremst er det den flotte naturen og mulighetene for alle typer friluftsliv som vil trekke folk til hytta. Men friluftsliv kan godt kombineres med et seminar, kollokvier eller rett og slett å bare ha det festlig ilag, sier Malmedal.

Malmedal presiserer at det er meningen å føre en "åpen dør"-linje, der det skal være mulig for

enkeltpersoner eller mindre grupper å få nøkkel og så dra ut. Man trenger ikke reservere, og prisen er satt til 40 kroner natten for TSI-medlemmer, 60 kroner for ikke-medlemmer.

– Huset har vært i drift i i et halvt år uten at besøket har vært tilfredsstillende. Vi har heller ikke profilert det noe særlig, vi må først prøve ut rutiner for bruk og vedlikehold, sier Malmedal.

For øvrig opplyser han at hytten har 14 sengeplasser og mange ekstra madrasser, slik at kapasiteten blir minst 20 personer. Hytta har innlagt vann og dusj, og den fungerer som et bolighus. Reisen dit fra Tromsø

TSI-huset i Nord-Lenangen har vært i drift i et halvt år.

FOTO: KJETIL M. GRAPE

ta omtrent halvannen time med personbil.

Håvard Malmedal unnskylder problemene:

– Det har allerede vært litt rot. Vannet frøs fordi noen slo av all varme da de forlot huset. De neste gjestene som kom, fikk seg en

ubehagelig overraskelse. Jeg tror og håper at slike episoder unngås i fremtiden.

Bøker til overs

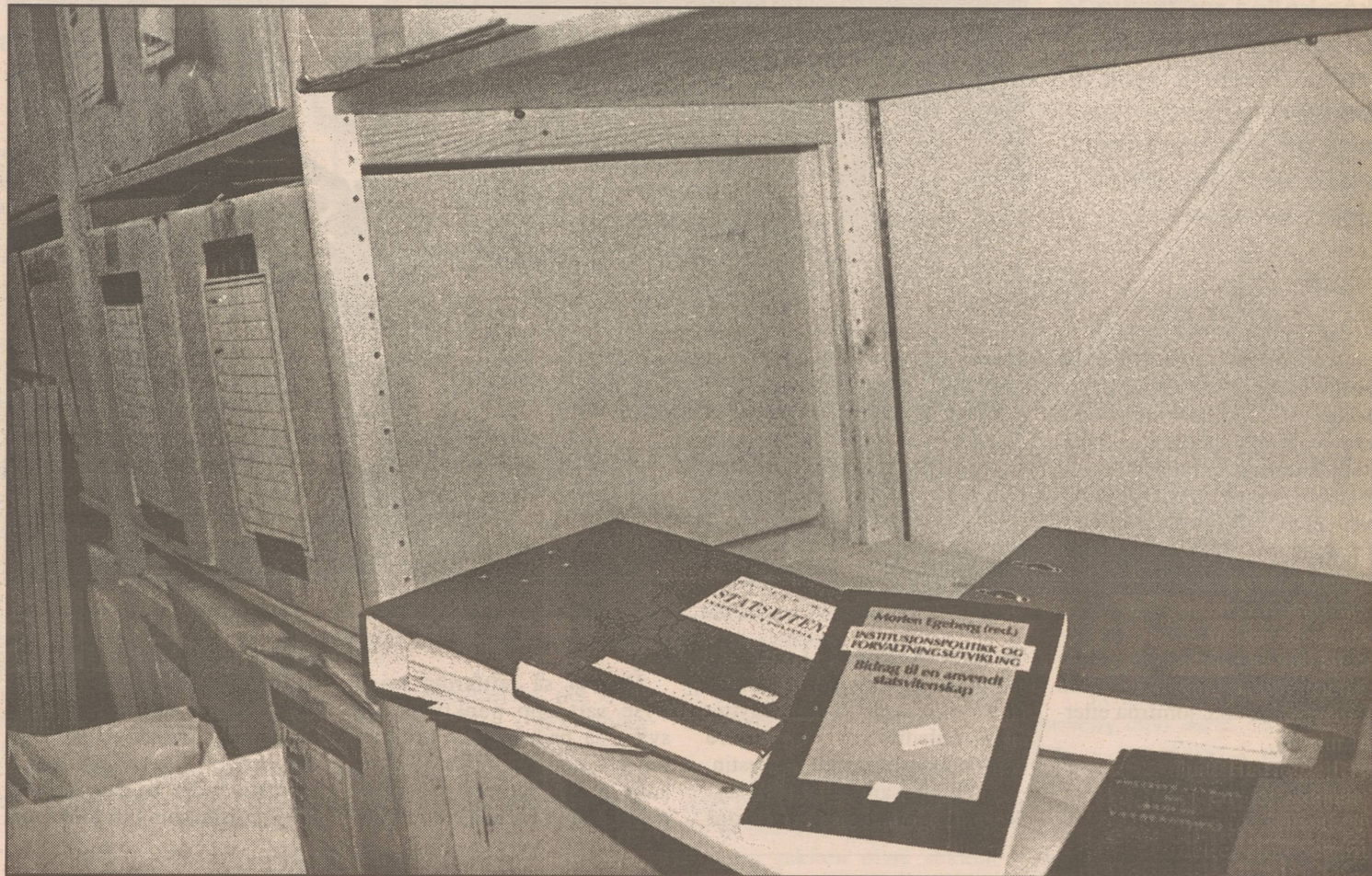
Har du opplevd at skapet ditt er blitt klippet? I så fall er det ennå håp for deg. På Hovedgården oppbevares innholdet fra klippede skap over de siste tre semestrene.

Stine Eidissen Bya
(tekst og foto)

Vaktmester Sigleif Johansen er lettere oppgitt over de enorme mengdene med eiendeler som han har i sin forvaring.

– Jeg synes det er for galt å kaste sakene, det er tross alt bøker her som koster opptil seks hundre kroner. Men jeg har dessverre vært nødt til å kaste en del eiendeler, rett og slett av plasshensyn. Til nå har jeg tatt vare på ting fra tre semester tilbake, og det tror jeg ikke alle studenter er klar over, tror Sigleif. Han forteller videre at det er en del studenter som kommer for å hente sine ting, men det er stort sett fra de skapene som er blitt klippet det siste semesteret. Nå er lageret blitt flyttet til et større lokale, men plassmangel er det like fullt.

– Bare i januar i år klippet vi over 200 skap, så det forteller kanskje litt om dimensjonene på dette problemet, sier Sigleif. Han oppfordrer innstendig alle det gjelder om å ta kontakt med

Kanskje ligger dine bøker her?

ham på telefon 44 911, eventuelt på kontoret hans på Hovedgården på universitetet.

Sigleif har tidligere hatt kontakt med TSI og samfunnet for å få i gang auksjoner med de brukte bøkene. Det har ikke kommet

skikkelig i gang ennå, men nå har samfunnet tatt tak i saken for å få en løsning på problemet.

– Det som skal forsøkes, er å avholde auksjonen i forbindelse med registreringen til høsten. Da er det jo i høyeste grad aktuelt å

få solgt brukte bøker, sier Sigleif.

Leder for Studentsamfunnet i Tromsø, Johanne Skoe Jakobsen, forteller at de planlegger å ha loppemarked i forbindelse med PMS-dagen til høsten.

– Vi forsøkte å ha et lite loppemarked sist debutuke, og det viste at et slikt arrangement kan fungere, sier Johanne. Hun benekter heller ikke at det ligger et pent inntektspotensiale i saken.

Info 98 informerer

Åtte utropiamedarbeidere starter arbeidet med universitetets årlige informasjonsavis i begynnelsen av juni.

Som vanlig kan universitetets fakulteter og institutter kjøpe redaksjonell plass til avisa som distribueres til universitetets søkere.

Bedrifter og andre kommersielle foretak kan annonsere i Info 98 på vanlig måte gjennom rene annonser.

Det vil i den nærmeste framtid bli sendt ut brev til de forskjellige instansene ved universitetet, med tilbud om å redaksjonell plass i årets utgave.

Hvis dere mot formodning ikke har mottatt tilbudsbrev i løpet av en relativt kort periode, ber vi dere om å ta kontakt med oss snarest.

Info 98 – Utopia
SVF - Universitetet i Tromsø
9037 Tromsø

Tlf: 77 64 42 83

Faks: 77 64 51 99

E-post: info98@stud-org.uit.no

Internett: <http://www.utopia.no/info98>

Doktorgrad om forståelse av avvikende atferd

Cand.polit. Terje Halvorsen disputerte 6. mai 1998 for dr.polit.-graden ved Universitetet i Tromsø med avhandlingen "Forståelse av avvikende atferd".

Prosjektet er en studie av hvordan ansatte i barne- og ungdomspsykiatrien forstår atferdsavvik hos barn og ungdom. I avhandlingen introdu-

seres et skille mellom to hovedperspektiver på avvikende atferd, et samfunnsvitenskapelig perspektiv og et medisinsk perspektiv.

I avhandlingen påpekes viktigheten av at det innen det barne- og ungdomspsykiatriske praksisfeltet foretas en perspektivmessig og begrepsmessig avklaring. Det argumenteres for at

man må komme bort fra en situasjon med stor grad av usikkerhet og uklarhet om grunnlaget for hjelpetjenester.

Terje Halvorsen er 39 år gammel og arbeider som amanuensis ved Høgskolen i Bodø. Han har vært tatt opp på doktorgradsprogrammet ved Institutt for pedagogikk ved Universitetet i Tromsø.

Lånekassen

SØK ETTERGIVELSE ETTER LANG UTDANNING!

Når du har fullført en langvarig utdanning, kan Lånekassen ettergi opptil 49 100 kroner av studielånet ditt!

Beløpet varierer fra 20 800 - 49 100 kroner, avhengig av hvor lang normert tid utdanningen har. Tiden du har brukt spiller ingen rolle.

Ordningen gjelder universitets-/høgskoleutdanning på hovedfagsnivå eller tilsvarende, som er normert til minst 10 semestre.

(Liste over lærested/utdanninger finner du i Lånekassens forskrifter)

Søknadsblankett får du ved lærestedet eller fra Lånekassen.

Du kan også bestille den gjennom internett: www.lanekassen.no

Rettferdiggjøring av krig?

Kan vold brukes til å løse konflikter? Hva skal til for at en krig kan kalles rettferdig? Disse spørsmålene prøvde Henrik Syse å besvare ved Internasjonalt seminars nest siste arrangementet dette semesteret.

Erlend Bønes
Cecilie Knoph Berg (foto)

– Det heter at i krig og kjærlighet er alt lov. Tanken bak rettferdig krig er at i krig er ikke alt lov. Dette sa Henrik Syse, som har doktorgraden i etikk/filosofi, og jobber som forsker ved PRIO (Institutt for fredsforskning). I følge Syse stammer ideen om rettferdig krig fra middelalderen.

– Idealet da var den edle ridderen. Riktignok brukte ridderen vold for å drepe dragen, men han voldtok ikke jomfrua etterpå, sa han.

Middelalderfilosofi

– Krig bryter mennesker ned,

og fører til eksesser. I en krigssituasjon må man prøve å unngå disse eksessene. Syse benyttet også anledningen til å sitere middelalderfilosofen Augustin.

– "Krig skaper onde mennesker. Man må nesten alltid unngå

krig."

Hva er så rettferdig krig? Syse satt opp punktvis, og svært så pedagogiske kriterier for hva som må til for å kunne kalle en krig rettferdig. Hovedpunktene her var at den som gikk

til krig måtte ha en rettferdig begrunnelse, der den klassiske begrunnelsen er som reaksjon på en begått urett. Videre må det være en viss proporsjonalitet mellom den begåtte urett og krigsmakten som blir brukt. Inn

her kommer også spørsmålet om sivile mål. Dessuten krever en rettferdig krig åpen erklæring. Men det viktigste kriteriet var hensikten bak, som for hver krig som skal kunne kalles rettferdig, må være å skape fred.

Landminer

Syse trakk han frem kampen mot antipersonellminer som et felt der tanken om rettferdig krig har blitt brukt.

– Kriteriene for rettferdig krig ble brukt punkt for punkt for å vise at landminer ikke kan rettferdiggjøres, men tjener våpenprodusentene mest.

Etter foredraget ble Syse kritisert for å prøve å rettferdiggjøre og dermed ufarliggjøre krig. Syse innrømte at det kunne oppfattes som en rettferdiggjøring, men sa at hensikten bak rettferdig krig er å hente inn filosofisk stoff for å kaste et kritisk blikk på situasjoner.

– Tanken om rettferdig krig har blitt brukt kritisk mot krigføring som har blitt påstått rettferdig. Det gir også en måte å argumentere mot krig, som ikke er hundre prosent pasifistisk, avsluttet Syse.

Godt fornøyd med Internasjonalt seminar

Internasjonalt seminar har vist muligheten av å trekke folk til å diskutere seriøse ting. Folk blir tydeligvis engasjert i sosiale omgivelser.

Marianne Søndmør
Kjetil Storeide (foto)

Det har vært betydelig stor interesse blant flere organisasjoner. Jacob Jervell skrev i et brev til Internasjonalt seminar at det var noe av det beste arrangementet han hadde overvært.

Internasjonalt seminar har hatt store navn som har trukket folk. Likevel har det vært bra oppslutning på de små arrangementene hvor ikke nødvendigvis debattantene, men tema, har skapt interesse. I VIP-kantina på Hovedgården har man hatt en gjennomsnittsoppslutning på 25 personer mens Mack-kjelleren har trukket 150. Sist høst var det bare 40 mennesker på Mack-kjelleren og 15 på VIP-kantina.

Internasjonalt seminar er ambisiøse med tanke på fremtidige debattanter. Man har tenkt å kontakte folk av internasjonal størrelse, som for eksempel ulike statsministre. Dette vil selvfølgelig være avhengig av økonomi og oppslutning fra frivillige.

Internasjonalt seminar har en samarbeidsgruppe med folk fra omtrent 15 organisasjoner som lager programmet, og en kjernegruppe som er i større

Kristian Wengen og Bård Hekland er godt fornøyd med Internasjonalt seminar

aktivitet og godkjenne møtene. Internasjonalt seminar hadde håpet på at flere enkeltpersoner som ikke nødvendigvis var knyttet til ulike organisasjoner ville delta.

– Hvis der er noen misfornøyde liberalister som savner total fritt utløp for ubegrenset ytringsfrihet er de ønsket, sier de.

Til høsten har man satset på et program som går på menneskerettigheter og rettferdig handel, fremtidig utvikling i Europa, regionalisering nasjonalt og internasjonalt samt en videreføring av den avlyste miljødebatten.

Bistandspolitisk framlegging

Menneskerettighets- og utviklingsminister Hilde Frøkjær Johnson la i mars frem regjeringens varslede gjeldsplan for å håndtere u-landenes gjeldskrise.

Marianne Søndmør

Hun har tidligere uttalt at denne planen skal omsette ord til handling. SLUG (Slett u-landsgjelda) mener dette kan bli et redegjort gjennombrudd der Norge nærmer seg om ikke en perfekt så en førende rolle.

Regjeringen vil legge frem en gjeldsplan mot år 2000. I midten av mai vil det legges frem en plan på regjeringens forslag til statsbudsjettet for 1999 som skal diskuteres.

Gjeldsplanen

På 90-tallet har SLUG lagt ned et stort arbeid for å få til multilaterale gjeldsletttingsavtaler for de hardest rammede u-landa. Det ser ut til at ting begynner å løsne. Dagens gjeldsletttingsordning gjennom Paris-klubben i regi av Verdensbanken og Det internasjonale valutafond, det såkalte HIPC-initiativet, har ført til at man omsider har fått et rammeverk som kan bidra til at de fattigste landene kommer seg ut av gjeldskrisa. SLUG mener initiativet har sine svakheter da tiltaket inkluderer få land og stiller for strenge krav til landene for gjeldsletting. Dette kan ødelegge mulighetene for å drive nasjonal utviklingspolitikk og bidra til at effekten av utenlandsk bistand blir mindre enn ellers. SLUG syns det er uheldig om norsk gjeldslette i hovedsak skal knyttes til avtaler som betyr at u-landa gjennomfører IMF's strukturtilpassningspakke.

Nedenfor oppsummeres 6 punkter for ministrenes redegjørelse for Stortinget.

1. Nasjonale gjeldsfond: Regjeringen vil gi støtte til nasjonale gjeldsfond i u-land.

2. Faglig bistand: Norge vil tilby faglig bistand til gjeldsstyring for de landene som har behov for dette.

3. Lettelser knyttet til HIPC: a) Norge vil gi addisjonelle lettelser for gjeld til Norge i tillegg til (og på toppen av) den lette som er fremforhandla internasjonalt. b) Regjeringen vil løpende vurdere muligheten for at Norge skal ettergi gjeld ved forfall til land som skal omfattes av HIPC-ordningen, men som ennå ikke har den endelige avtalen på plass.

4. Ensidig bilateral gjeldsletting: Regjeringa vil ettergi gammel gjeld som Benin og Ghana har til Norge, samt slette ubetydelig gjeld som Angola og Somalia har til Norge.

5. Paris-klubben: Regjeringa vil jobbe for at gjeldslettinga i Paris-klubben økes fra 67 til 80 prosent og fra 80 til 90 prosent for land i HIPC-prosessen.

6. Multilateral gjeldsbyttmekanisme: Regjeringa vil jobbe for å opprette en multilateral gjeldsbyttmekanisme.

Diskusjon fremfor strategi

Gjeldsspørsmålet er et komplisert fagfelt. SLUG vil unngå unødvendig bruk av analyse og strategi uten diskusjon. Det kan se ut som at regjeringa er mer interessert i å forholde seg til andre rike kreditorer enn til de fattige debitorlandene.

Kirker, frivillige organisasjoner, ledelsen i Verdensbanken og IMF har oppfordret kreditorland til å engasjere seg for å løse problemet. Det er i-landa som er kreditorer og medeiere av IMF og Verdensbanken.

Hjelp, vi er blitt bestjålet!

Tre studenter ved MH ble utsatt for frekke tyver mens de var borte fra laboratoriet i 5 minutter.

– Jeg legger i alle fall ikke pengeboka i sekken mer, sier Sissel Ekle.

Rune Thomassen
Cecilie Knoph Berg (foto)

Studentene Sissel Ekle, Kent Hart og Mats Gabrielsen er tre av i alt 6-7 studenter som hadde laboratorietime i laboratorieflya på Plan 7, 23 mars i år. Alle gikk ut for å ta en liten pause, foruten laboratorieassistenten som ble værende igjen. De var ute i omtrent 15-20 minutter. I den tiden skulle laboratorieassistenten bare ut en snarert i 5 minutter. Han låste ikke døra. På den korte tiden hadde det vært noen og rotet i veskene deres. Alle hadde veskene sine stående rett innenfor døra.

Sel mistet pengeboken med endel penger og alt av kort. Mats mistet mobiltelefonen samt pengebok med ganske mye penger i. Kent mistet pengeboken som heldigvis inneholdt bare studentbeviset. Sissel og Mats sperret alt av kort og mobil, og politianmeldte tyveriet. Sissel hengte også opp plakater om mistet pengebok.

De andre på laboratoriet hadde ikke noen verdisaker i sekkene, men alle hadde fått dem rotet igjennom.

Må ha fulgt med

– Det hele virker veldig målrettet. Tyvene visste hva de var ute etter, og må ha stått å fulgt med. Vi var jo bare borte i 5 minutter, sier Sissel, Mats og Kent.

Dette laboratoriet er sjelden i bruk. Det er et såkalt

Sissel Ekle, Kent Hart og Mats Gabrielsen var ute fra laboratoriet i 5 minutter, når de kom tilbake hadde det vært noen og rotet i veskene.

lukket laboratorium, det vil si at døren er låst, i motsetning til mange andre laboratorier der dørene åpne og fritt kan brukes av studentene. I tillegg

er det lite trafikk i den flya som laboratoriet ligger i.

Mer påpasselig

Alle tre synes det er beklagelig at det ikke går an å legge fra seg jakken eller sekken uten å risikere å bli frastjålet.

– Vi er i alle fall mer påpasselig etter dette, sier alle i kor. – Jeg legger i alle fall ikke pengeboka i sekken mer, sier Sissel. De vil oppfordre andre studenter til å være mer på vakt, og passe bedre på sakene sine.

– Vær oppmerksom

Universitetsområdet er ikke noen kardedommeby lenger.

– Sleng ikke klær og vesker rundt overalt, oppfordrer Terje Stordal.

Rune Thomassen
Cecilie Knoph Berg (foto)

Terje Stordal, betjentformann på Driftsavdelingen ved MH konstaterer at det er et problem med tyverier på MH, og ber studentene være på vakt. Han oppfordrer studentene samt de ansatte til å passe på verdisaker så som lommebøker, mobiltelefoner, klær og vesker.

– Ikke sleng klær og vesker rundt overalt og pass på å ikke glemme ting i auditoriene. Det går som regel bra, men det hender ofte at ting blir stjålet, sier Stordal.

Mest på dagtid

Langt de fleste tyveriene skjer på dagtid. Terje Stordal antar grunnen til det er at det er mye lettere å komme seg inn på dagtid, samt lettere å luske rundt uten å bli lagt merke til. En annen ting Stordal har lagt merke til er at tyveriene skjer i bølger, og ikke jevnt over hele året.

Lett omsettelig i narkomiljøet

Driftsavdelingen har i de siste årene fått inn en del meldinger om tyverier av såkalte lettvekter. Dette er svært kostbare vekter som brukes til å måle mindre ting svært nøyaktig. En slik

Terje Stordal oppfordrer studentene til å være mer på vakt, og passe på tingene sine.

vekt kan koste opp i 10 000 kroner.

– Disse vektene må være lett omsettelige i narkomiljøet, sier Terje Stordal, og kan ikke tenke seg andre formål.

Foruten om disse vektene stjeles det også litt TV og videoutstyr, men for det meste er det lommebøker og andre verdisaker som blir borte.

Samarbeid med RiTø

– Senest i forrige uke fikk vi telefon fra en vokter på RiTø om at de har observert en person som er på tur mot MH-bygget, sier Terje Stordal. – En av oss gikk i møte med han på Plan 8, og forfulgte han uten at han var klar over det. Han gikk i både den ene og den andre retningen, og til slutt gikk han inn i en garderobe. Vi grep tak i han og spurte hva han hadde der å gjøre. Han svarte at han skulle på toalettet. Han hadde ingenting der å gjøre, så vi loste han

ut, forteller Stordal.

"Mistenkelig personer"

– Jeg er overbevist om at det for det meste er folk utenfra som står bak tyveriene, sier Terje Stordal. Han ser det som lite sannsynlig at det er studenter og ansatte. – Men man kan jo aldri vite helt sikkert, sier han.

– Det største problemet her er å ha oversikten fordi MH er et så stort og åpent bygg, sier Terje Stordal. Han oppfordrer alle studenter og ansatte til å være på vakt. Det beste tiltak er at folk er oppmerksom.

– Vær snar til å melde fra til oss på driftssiden dersom dere ser noen "mistenkelige" personer som ikke har noe her å gjøre. Han sier at dersom man er flere sammen kan den ene følge med "den mistenkte" mens den andre varsler oss på driftsavdelingen. – Vi politianmelder med en gang dersom vi tar noen på fersken, sier Stordal.

–Vi finner pengebøker på toalettene

Det er ikke bare på MH det stjeles. Personalet på driftssentralen ved UiTø erfarer at det er ubudne gjester ved de andre fakultetene også, særlig ved semesterstart da det er mye folk og mye kaos.

Rune Thomassen

– Vi har ofte funnet pengebøker over himlingene på toalettene på ISV. Selvfølgelig har pengene vært borte, men kort og andre papirer har tyvene som oftest ikke tatt med seg, sier driftstekniker Ivar Eliassen. Driftspersonalet går ikke jevnlig rundt å sjekker, men tar det ofte i forbindelse med andre gjøremål. Nå er det omtrent et halvt år siden siste sjekk. Når de finner pengebøker prøver de så godt de kan å spore opp hvem som har mistet dem.

Lås kontordørene

Tidligere i vinter var det noen ansatte på kontorene på ISV som fikk besøk av ubudne gjester. Vedkommende hadde bare banket på et kontor, sagt han hadde gått feil, banket på neste, slik fortsatte han til han fant et tomt kontor, der han forsynte seg fra jakkene og veskene til de ansatte. Driftspersonalet oppfordrer de ansatte til å låse

kontorene når de er ute. Det er ikke mange minuttene som skal til for å forsyne seg.

Før studielånet kommer

Driftspersonalet erfarer at tyveriene for det meste skjer i bølger, foruten på lesesalene der det stjeles jevn og trutt. Det er faktisk mest ved semesterstart. Da er det mye folk og mye kaos, sier Ivar Eliassen

– Og rett før studielånet kommer, er det en som skyter inn. Ved semesterstart nå i høst var det spesielt mye tyverier fra arkologi og historieseksjonen.

På dagtid

Driftspersonalet på UiTø har erfart det samme som personalet på MH, nemlig at de fleste tyverier skjer på dagtid. De tror grunnen til det er at det er lettere å gjemme seg bort i mengden. Det har skjedd en del på kveldstid også men det har for det meste vært innbrudd. Rundt om juletider i 1996 var det to innbrudd i kantina på ISV og ett på UB-kantina.

Hiv sneipen i askebegeret!

Ivar Eliassen har poengtert flere ganger at jeg må skrive at studentene skal hive sneipene i askebegeret. Det er ikke særlig morsomt for driftspersonalet å gå og plukke sneiper etter oss, de har viktigere ting å gjøre. Så Utopia beordrer herved alle som står ute på trappa og røyker, hiv sneipen i askebegeret!!

Fôringstid for hjern

Du sover sporadisk.

Koffein, druesukker, oppkvikkende musikk, hyppige utluffinger av rom. Du sover for mye eller for sjelden. Det prikker over hele kroppen.

Marianne Søndmør
Lars Åke Andersen (foto)

Vi finner deg på UB. Enten sitter du i en av båsene fordypet i Hamlet eller du leser om sedvaneretten. Eller du står gressende og drømmer deg bort i inntrykk av uttrykk for ungdom og nytelse(les: Det annet kjønn). Kanskje du har en interessant samtale i kantina om symbolbruken i "Gjengangere" eller om feministisk vitenskapsteori? Har du vært på en sexologiforelesning eller kommentert Kåre Willocks utsagn om norsk oljepoli-

tiv samt ekstra leselampe, herregud!).

Mat.nat-studenten er en avslappet på pepsi-maxi supende natteravn.

-Vi har ikke x-amen før i slutten av mai her på bygget, sier André som selv er informatikkstudent.

-For øyeblikket vet æ ikke nøyaktig når æ har x-amen. Skal sjekke det om ei ukes tid. Æ holder fortsatt på med oppgaven, etter den starter forberedelsene til x-amen.

På Mat.nat er folk stort sett rolige. Data er annerledes.

I solveggen foran UB er det forbausende få studenter. Det blåser en sur vind og en mann i kjeledress krabber rundt fontena.

Ann-Lisbeth sitter på en benk bøyd over en tysk bok.

-Æ vil ikkje bli intervjuet, æ vil heller ikkje bli tatt bilde av, æ gir ingen opplysninga til offentligheten!

-Har du nån tips i forkant av x-amen?, spør du

-Nei. Kanskje æ bare è et geni?

Men i andre etasje bak filosofi og psykologibøker treffer du på Grethe. Kledd i sort sørge-drakt er hun parat til å lese seg gjennom de siste 14 dagene med største alvor.

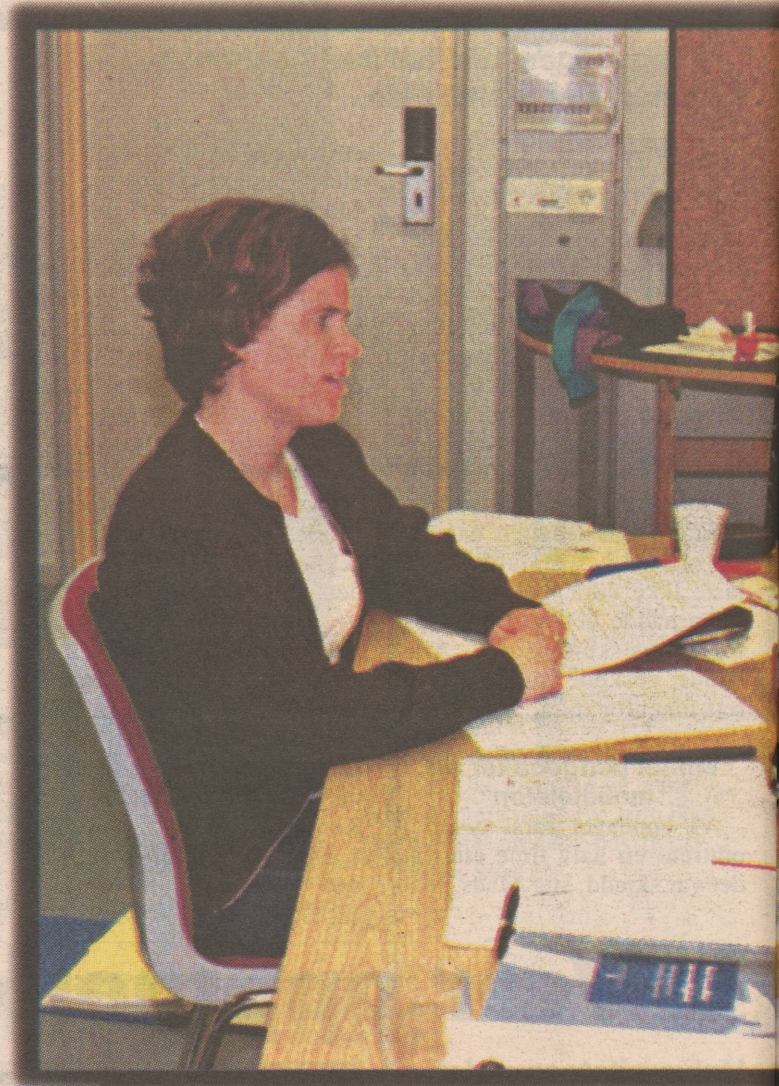
-Æ har faktisk x-amen i morra. Fransk forkurs. Engelsk è om tre uka.

Grethe mener at det å notere på kartotek kort er lurt. Selv bruker hun både kartotek kort og tankekart. På den måten får hun oversikten og kan trekke paralleller.

-Æ trur på den jævne læsinga! Eksamenstida è bærre en repetisjon. Det dreie sæ om kordan du skal skrive en oppgave bra, ikke bærre pugge(i hvert fall på engelsk). Vi har hatt et analytisk kurs om kordan vi ska skrive en "english summary", argumenta og sætt disposisjon.

Grethe føler seg passe forberedt. Hun har ikke eksamensnerven enda. Hun tror det gjelder de fleste.

-Men æ har hatt dårli tida. Æ har gått på guidekurs, fransk forkurs og è ikke færdi med forelesninga før 16-18 om kvellan. Så skal man vær sosial i tillegg..

André har nettopp stått opp.

tikk? Av og til er det rett og slett greit nok å nyte en sterk kopp kaffe i fred.

"Jeg liker best å lese på UB", sier enkelte og begrunner det med *sjarmen av blafring i gardiner, lyden av papir og avisblading, mennesker som kremter og snufser eller tusler rundt bak reolene.*

Og så sniker du deg ut for å ta en røyk. Det er noe betryggende med det. Få konstatert at andre homo sapiens sapiens også drister seg til en kopp kaffe i ny og ne(bortsett fra de som har med egen termos! Hvem i svarte er det som egentlig tar med egen termos, jusstudenter eller nordisk? Jusstudentene prioriterer godt fottøy, sandaler og boksta-

-Vi har mest praktiske oppgaver i semesteret og teoretiske oppgaver under x-amen. Det er egentlig sykt at vi gjør to forskjellige ting. Men vi slipper lesesalen!

André mener det er relativ lav strykprosent blant informatikkstudentene. I hvertfall er informatikkstudentene bedre enn matte. Grunnkurset i matte(MA-100) er visst verst..

Hvorfor har datastudenter så rar døgnrytme?

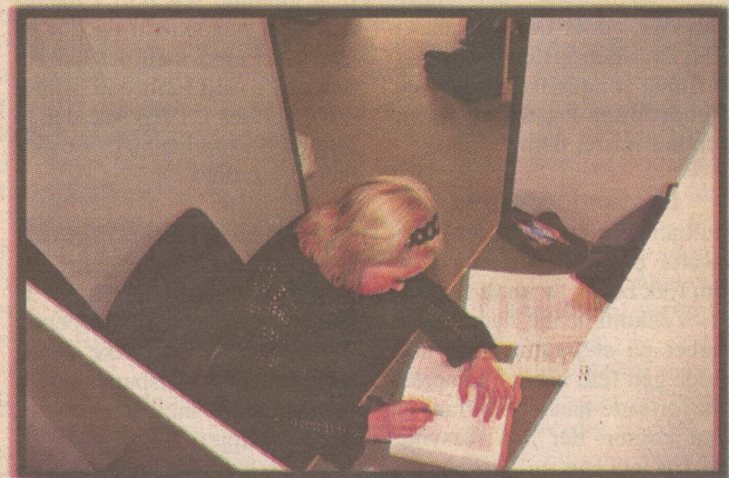
-Det har bare blitt sånn. I arbeidslivet også. Man har en kjerntid og jobber nokså fritt ellers. Det er en kjensgjerning, flirer André og informerer om at han nettopp er stått opp...

MH-bygget er skapt for studenter som prioriterer ledig tøy og godt fottøy. Trappetrinn og korridorer florerer (sjekk heisen som går til topps og har universitetets beste utsikt!) slik at man sørger for å være mest mulig i aktivitet. Øverst oppe på plan åtte finner du de mest strabasiose studentene; fjerde års studentene på medisin.

-Jeg tenkte på sprøyter og insulinprøver som pumer og.., kommer det fra en forbi-passende student. Tre legefrakker henger over en bokhylle og hvisker lavt. På pauserommet sitter en gjeng apa-

tisk og ser på MTV. Til slutt kommer du inn til det lille kottet av en lesesal tilegnet fjerde årsstudentene. Hans-Arne Myre har eksamen på mandag(for ca. to dager siden). Han ligger høvelig an. Eksamen dekker et treårs pensum og er lang, kanskje den lengste i landet med sine seksti vektall. Hans-Arne har tre eksamener denne uka men på fredag er det fest, så er det ut i praksis.

-Æ har ikke nærv. Man resignerer heller og blir førbainna lei. Det stryk nok fleire her oppe trur æ, men de fleste som tar opp ek-

FlittigLise passer på å få nok søvn.

- Kanskje æ bare è et geni?

cellene

samen står (ca. 10-15 studenter hvert år).

Hans-Arne har ingen genuine studieteknikker annet enn at han lager seg huskereglene og ord for de ulike temaene og kapitlene.

Her er et eksempel:

Muskler forside lår
quadriceps + PIS(S)
ela
cir
tat —) Nervus Femoralis
ico
nur
esi
uu
ss

Hans-Arne sier det hersker en nervøs stemning på lesesalen.

— Alle è paranoide eksamenstullinga som flyr på gangen og lytter til rykter om hva man får på eksamen. En kompis av mæ stilte diagnosa på sæ sjøl. Han har vært på RiTø og tatt spesialundersøkelser på albuen sin. Det er mange hypokondere her..

Også finner du jaggu meg ergoterapistudeiner fnisende på ryggvennlige stoler.

Brita, Lillian og Kristin går tredje året og har skriftlig eksamen som er et prosjektar-

— Æ è egentlig panikkslagen.

beid de har holdt på med siden før påske. — Vi jobber i grupper og får bestemme tema og problemstilling selv. Vi è i innspurfasen men langt fra ferdig. Det her è et type arbeid man aldri føle sæ færdi med. Derfor kan kommende studenta fint jobbe videre på den.

"Hvilke utstyr vurderer vi at det er behov for i rehabiliteringstilbudet ergoterapeuter skal gi på fysikalsk-medisinsk rehabiliteringsavdeling på et sykehus i Zambia."

Og tenk så har de gode råd på veien. Samtaletterapi. Ta pauser! Få nok og regelmessig søvn. Studinene har fastsatt arbeidstid fra 09-16 og tar pauser når det trengs. De unngår dermed unødvendig stress.

Bodegaen er og forblir ei bule for avdanka eksamensbrytere og slappe samfunnsmedlemmer.

Hedda og Ingeborg er i en fortrolig samtale, innpakket i vaffelos og gammel tobakksrøyk.

Hedda er filosof og skuespiller med halvslepen stemme og tunge øyenlokk.

— Iskald è ordet. Det è egentlig et unntak at æ sit hær, endel praktiske ting inntraff

men æ skal avslutte samtalen straks.

Hedda skriver om Martin Heidegger og hans verdensbegrep (Hvordan være i verden er).

— Æ è panikkslagen.

Det kan du selvsagt ikke se.

Hedda leser ikke på UB. Hun mener dårlig inneklime gir knirking i nakken. Dessuten kan man ikke røyke og drikke kaffe når man vil uten å måtte bevege seg i en drøss trappe-trinn og dermed kaste bort masse tid.

Eksamensfakta

Hvert fakultet lønner sensorene (f.eks. reiseutgifter for eksterne sensorer).

Sensur er en del av fakultetets budsjetter.

— Vi ved studieavdelinga lønner vakter. Vi har ikke regnskap, men leverer bare regninger.

Studieavdelinga har utgifter på selve gjennomføring av x-amen (skriftlige på Domus\Aud.max.ub) i tillegg kommer hjemme og muntlig eksamen (som hvert fakultet administrerer økonomisk), sier Hege Skarsfjord ved eksamenskontoret.

For hele 1998 er det satt opp 1 million 615 tusen kroner til eksamen.

De ulike postene er eksamensvakter, eksamenspapir, budtjeneste (eksamensbesvarelser med bud), diverse utgifter på rekvisita.

Praktiske deler ved eksamen er den største utgiftsposten eksamenskontoret har.

Nervesjokk (skrekkevrose): Plutselig angsttilstand, ofte med dramatiske symptomer som skjelving, lammelser, besvimelse, forårsaket av voldsomme sinnbevegelser, naturkatastrofer eller krigsopplevelser. Som regel er nervesjokk av kort varighet, men kan i en del tilfeller gå over i en varig nevrose.

Nervøsitet:

Populær betegnelse for lett mental indisposisjon, ledsaget av spenning og irritabilitet.

Ekamensfeber:

Sperring av høyere psykisk virksomhet som følge av følelser overvelder en., særlig frykt for å gjøre det dårlig. Tanker står stille, hukommelsen slår klikk. I let-

tere grader sviktende evne til å samle tankene.

Ekamen (lat. examen, plur. examina, undersøkelse):

Kunnskaps- eller ferdighetsprøve; *eksminand*, den som prøves ved en eksamen; *eksaminasjon*, spørsmålstilling, høring, det å eksaminere; *eksaminator*, den som eksaminerer, dvs. stiller spørsmål eller gir oppgaver ved en eksamen; *eksaminatorisk*, i eksaminasjons form, forhørende; *eksaminere*, stille en elev spørsmål for å få greie på vedkommendes kunnskaper, høre, utspørre.

Historikk

Eksamen går tilbake til Kina for et par tusen år siden, i Europa til middelalderen i form av disputaser, i nyere tid i form av skriftlige prøver, delvis supplert av muntlige.

Eksamen har vært under sterk kritikk for uheldig tilbakevirkning på undervisningen. Den har også vært regnet som upålitelig og tilfeldig og for å skape en usosial konkurranseånd i skolearbeidet. Som følge av kritikken har man forsøkt å utfylle vurderingen med standpunktprøver og standpunkt karakterer. Når eksamen på tross av kritikken og usikkerheten likevel er beholdt er det av to grunner. Den betyr en kontroll med lærernes og studentenes arbeid, og den legger forholdene til rette for en mer ensartet bedømmelse over hele landet. Dette får en viss vekt når det er stor søkning til enkelte lærersteder eller studieretninger, og når opptaket ikke skal få karakter av å være tilfeldig.

— Quadriceps + PIS(S). Man blir førbainna lei, smiler Hans-Arne.

LESERINNLEGG

Feminismens mangel på ontologi

Det har kommet en del reaksjoner på innlegget som sto i Utopia 25.3. 98 der vi sa at det tilhengerne av feministisk vitenskapsteori (det er ikke vitenskapsteori) trenger er pikk, terapi eller en skikkelig dukkert. Jeg beklager selvsagt ingen verdens ting, og går snarere tvertimot rett løs på det jeg anser som feministisk vitenskapsteoris mangel på ontologi

Det er forskjell på de observerbare, det vil si empiriske med andre ord ontiske manifestasjoner av den konkret foreliggende virkelighet og de ontologiske strukturer som muliggjør dette ontiske, eller empiriske. Det er det er ontologiske som muliggjør det ontiske eller empiriske. Problemet er at det ontologiske ikke kan nås gjennom det empiriske. Når det gjelder menneskets muligheter for å trenge igjennom det ontiske til det ontologiske gjelder dette alle mennesker i kraft av at vi er mennesker. Det er umulig å hevde at mennesker i kraft av spesielle egenskaper skulle ha tilgang til dette ontologiske.

Vitenskapsteori dreier seg om måter å fralure det ontologiske dets hemmeligheter på. Metode er metode og vi tror ikke noe på feministisk fysikk, feministisk kjemi eller matematikk. Dette ville være en biologisme som ville ekskludere halve menneskeheten fra disse erkjennelsene.

Problemet er det samme som i det som tidligere ble hevdet å være arisk fysikk, eller jødisk matematikk. Problemet er at sannheten eller innsikten blir partikulær og at man må tilhøre en bestemt gruppe eller rase, i tilfelle med det ariske, for å nå disse innsiktene. Filosofiske innsikter er tilgjengelige for alle i kraft av å være situert i verden som menneske og ikke som kjønn. Selv fundamentale distinksjoner, slike som den nå så herostratisk berømte *context of discovery* og *context of justification*, gjelder spesifikt for menneskets menneskehet og ikke kjønnslighet. Det kan godt hende at denne distinksjonen er "positivistisk" orientert, men der-

som dersom den ikke gjelder, gjelder den menneske som menneske, ikke noen, i kraft av kjønn eller rase eller økonomi. I veldig mange sammenhenger er det makta som bestemmer konteksten og da blir makt gyldighet og det er virkelig skummelt. Det er et enten eller. Faktisk situert er det man kaller *context of discovery*, og denne er ikke identisk med *the context of justification*. Det prinsipielle poenget er at erkjennelse gjelder mennesket som menneske og ikke som kjønn, eller noe annet kontekstuellet. Betydningen av kjønn bare roter til diskusjonen, og i tillegg er kjønn bare en av et uendelig antall faktorer som skulle spille noen rolle i erkjennelsen. Hva er det som gjør at kjønn blir tillagt en slik fenomenalfantastiskfabuløs forklaringskraft? La oss anta at det ikke er noe skille og at innsikten krever et bestemt kjønn, kontekst i kraft av økonomi eller makt eller hva det nå måtte være. Hvilken betydning skulle det likevel ha at Newton var mann, eller Ein-

stein var mann? Poenget er jo relativiteten som fysisk fenomen gjelder samme rakkern hvilket kjønn Einstein var av, hvor han var, hvor mange penger han hadde eller hvem som stattsjef i Tyskland på denne tiden. Ikke å kunne se sammenhengen mellom feminismen som biologisme, fundamentale distinksjoners gyldighet, kontrastert med f.eks. arisk fysikk, utgjør det vi anser som en generell tendens til mangel på evne til prinsipiell tenkning

Menneskets teorier og hypoteser transcenderer, eller overskrider, alltid immanensen. Gittet er aldri noe kriterium for holdbarhet. For å finne ut av det ontologiske må man se bort fra det empiriske. Det er noe som er gitt og som betinger det empiriske, men det empiriske betinger ikke seg selv. Feminismen mangler en redegjørelse for å hevde at kjønn er betydningsdifferensierende for erkjennelsen av ontologiske strukturers stabilitet, til å kunne hevde at kjønn har noe med erkjennelse å

gjøre. Så lenge dette ikke forekommer, vil vi foreslå at feminismen blir betraktet som det den er, sosiologi, politikk, uten ontologisk erkjennelsesteoretisk virkekraft. Feminismen har muligens akademisk legalitet, men mangler fullstendig enhver intellektuell legitimitet og begrunnelse. Så hvis feministene tar seg av kaffedrikkinga og kakespisinga, så skal vi filosofer ta oss av det metafysisk-ontologiske.

Vi forstår godt hvorfor feministene vil kalle dette vitenskap. Man får jo penger for dette, og vi lever i et forbannet demokrati som godtar bortimot alt mulig. (Takk til Einar og Rina for poenget).

Det er greit at det er mange områder ved menneskelivet som er problematiske, men feministisk vitenskapsteori som ontologisk relatert til avdekning av strukturer ved verden, er fullstendig uproblematisk. Visst skal det forskes, men det er forskjell på et åpent sinn og høl i huet.

Rune Vik-Hansen

Feministisk vitenskapsteori

I et innlegg i Utopia onsdag 25. mars etablerer Rune Vik-Hansen en koblinn mellom vitenskapelighet og det å få seg pikk. Å få seg pikk er må vite en god medisinering mot uvitenskapelighet. All den tid Vik-Hansen selv holder den vitenskapelige fane høyt hevet kan jeg ikke annet enn å tro at Vik-Hansen er så ettertrykkelig gjennom-medisinert at noen og enhver av oss blir blanke i øynene av misunnelse. Jeg må i det minste innrømme at tanken om at Vik-Hansens snakker om egen erfaring når han anbefaler pikk, terapi og dukkert som garantist for vitenskapelige prestasjoner, gir meg noen ganske så usedelige netthinnebilder av Vik-Hansen og hans terapeut.

I følge Vik-Hansen er feministisk vitenskapsteori noe tøv. Vik-Hansen baserer sitt synspunkt dels på substansielle innvendinger som ikke holder mål, og dels

på en språkanalyse a lá Erasmus Montanus. Jeg skal la den terminologiske siden ligge og heller konsentrere meg om Vik-Hansens substansielle innvendinger.

Grunnlagsproblemer.

Vik-Hansen mener at enhver forskningsdisiplin er forpliktet til å avklare sine grunnlagsproblemer før den konkrete forskning igangsettes. Dette er jeg uenig i. For det første er det et ubehagelig faktum at grunnlagsproblemer ofte kjennetegnes ved å være uavklarte. For det andre er det ingen forskningsdisipliner som meg bekjent kan sies å ha startet med en avklaring av de store grunnlagsproblemer for så å gå løs på de små hverdagslige problemene. For det tredje er det som oftest i forbindelse med «vanlig» forskning at grunnlagsproblemer blir oppdaget. For det fjerde kan forskningsdisipliner fungere utmer-

ket til tross for uavklarte grunnlagsproblemer. Vik-Hansens norm kan ikke og bør ikke etterleves i praksis.

I tillegg påstår Vik-Hansen at feministisk vitenskapsteori ikke har avklart sine grunnlagsproblemer. La oss for argumentasjonens del for et øyeblikk anta dette som sant. Tvinges vi av denne grunn til å mene at feministisk vitenskapsteori er noe stort tøv eller at denne forskningsdisiplinen bør avsluttes? Nei, overhode ikke. For alt vi vet kan grunnlagsproblemer bli avklart i morgen eller til neste år. Hvis vi skulle nedlegge alle forskningsdisipliner som har uavklarte grunnlagsproblemer er jeg redd det ville blitt svært få disipliner igjen. Og av de disiplinene som per i dag har avklart sine grunnlagsproblemer ville enda færre sett dagens lys hvis enhver disiplin i sin spede begynnelse ble møtt av et krav om at videre forskning var betinget av avklarte grunnlagsproblemer.

Vik-Hansen har åpenbart oppdaget at feministisk vitenskapsteori har noen spesielle grunnlagsproblemer knyttet til forskjellen mellom vitenskapenes oppdagelseskontekst og legitimeringskontekst. Desverre for oss andre velger Vik-Hansen å holde kortene tett til brystet og vil ikke informere om hvilke problemer det egentlig er snakk om. Hvis man ønsker saklig debatt er dette en dårlig strategi, men hvis Vik-Hansen ønsker å bedrive brønnpissing er strategien strålende.

Erkjennelsens gyldighet.

Vik-Hansen mener åpenbart at erkjennelsens gyldighet ikke har noe med kjønn, etnisitet eller lignende å gjøre, og at dette kan tas

til inntekt for feminismekritikk. Dermed skjærer Vik-Hansen alle feministene over en kam. Det finnes en rekke feministere og feministiske retninger som nettopp mener at erkjennelsens gyldighet ikke har noe med kjønn å gjøre. Disse feministene aksepterer universalistiske gyldighetskriterier og deres vitenskapskritikk går i kortet ut på at vitenskapen er for lite kjønnsnøytral og bærer for mye preg av mannlig perspektivering.

Forøvrig er det mange, ikke bare feministere, som mener at erkjennelsens gyldighet er kontekststøttet. Epistemologisk kontekstualisme er i grove trekk en epistemologisk posisjon som avviser epistemologisk koherensisme og til en viss grad aksepterer en variant av epistemologisk fundamentalisme men med den korreksjon at de basisutsagn eller de basisentiteter som er fundament for epistemisk legitimering ikke er kontekststøttede. Epistemologisk kontekstualisme har klar affinitet til Wittgensteininspirert språkspillteori, kuhniansk paradigme-teori og rortyansk pragmatisme.

Kjønnsperspektivert vitenskapsteori.

Av en eller annen snodig grunn mener Vik-Hansen at det er problematisk eller umulig å kjønnspektivere vitenskapsteorien. Dette må jeg innrømme at jeg ikke skjønner et fnugg av. Vi får forsøke å dechiffere hva Vik-Hansen egentlig mener.

Det er vanlig å si at vitenskapsteori er vitenskap om vitenskap. Slik sett er "vitenskapsteori" en samlebetegnelse som inkluderer både deskriptiv vitenskapsteori slik som vitenskaps-

sosiologi, vitenskapspsykologi, vitenskapshistorie og normativ vitenskapsfilosofi. Hvis Vik-Hansen holder seg til denne språkbruken, som er den vanlige, så er hans suspensjon av feministisk vitenskapsteori noe av det mest tåpelige og latterlige jeg har lest på lang tid. Vik-Hansen kan like gjerne forsøke å suspendere feministisk eller kjønnsperspektivert sosiologi, litteraturvitenskap, antropologi etc og mens han er i gang så ville det vært like meningsfullt å benekte at det finnes kvinner.

Nå kan det tenkes at Vik-Hansen egentlig ønsker å rette sin kritikk mot feministisk vitenskapsfilosofi. Problemet er bare at Vik-Hansen ikke er i nærheten av å spesifisere hva som i tilfelle skulle være galt med feministisk vitenskapsfilosofi. Og så lenge Vik-Hansen ikke kan gi oss noen gode grunner for at vi apriori bør forkaste feministisk vitenskapsfilosofi, så må vi forkaste Vik-Hansens fordømming av feministisk vitenskapsfilosofi.

Når Vik-Hansen offentlig anbefaler en øyeblikkelig suspensjon av feministisk vitenskapsteori, så ligger bevisbyrden hos ham: Vik-Hansen må kunne dokumentere nøyaktig hva som er galt med feministisk vitenskapsteori og vitenskapsfilosofi, og at denne «galskapen» er god nok grunn til å gi feministene sparken. Vik-Hansen problem er at imidlertid at bevisbyrden er for tung å bære, derfor prøver han å kaste den over til feministene samtidig som han kamuflerer sin egen utilstrekkelige argumentasjon med militant aggresjon.

Torodd Eriksen, hovedfagsstudent i filosofi

SSL på Oslotur!

SV-møte i Galleri Oslo, (2.-3. mai 1998)

SV hadde i anledning prosjektet "Ung i SV", invitert unge mennesker, tilknyttet og ikke-tilknyttet SV, til konferanse om og for mennesker mellom 25-35 år og deres betydning for partiets politikk og strategi. Det var en usedvanlig gøyalfæring, med latter og sang og dans og moro nesten hele tida. Store spørsmål ble diskutert etter innledninger av tunge aktører på den politiske arena, blant annet Bernt Aardahl, Knut Kjeldstadli og Kristian Halvorsen. Det var en gjennomgående lett og god tone på konferansen tross vanskelige problemstillinger som

globalisering og SVs strømminger på det politiske værkartet.

En stor del av æren for den gode tonen må tillegges den spesialengasjerte deltakeren som oppførte seg nærmest som en stand-up-komiker. Og det var nettopp det han var: Lederen i "Reis-deg-komiker"-organisasjonen i Norge var innleid for anledningen, og trollbandt publikum til dimensjonsløse latterutbrudd.

Vi kan trygt slå fast at konferansen var et Big bang for et av SVs hovedprosjekt i 1998.

Hilsen Per Christian Strøm, SSL

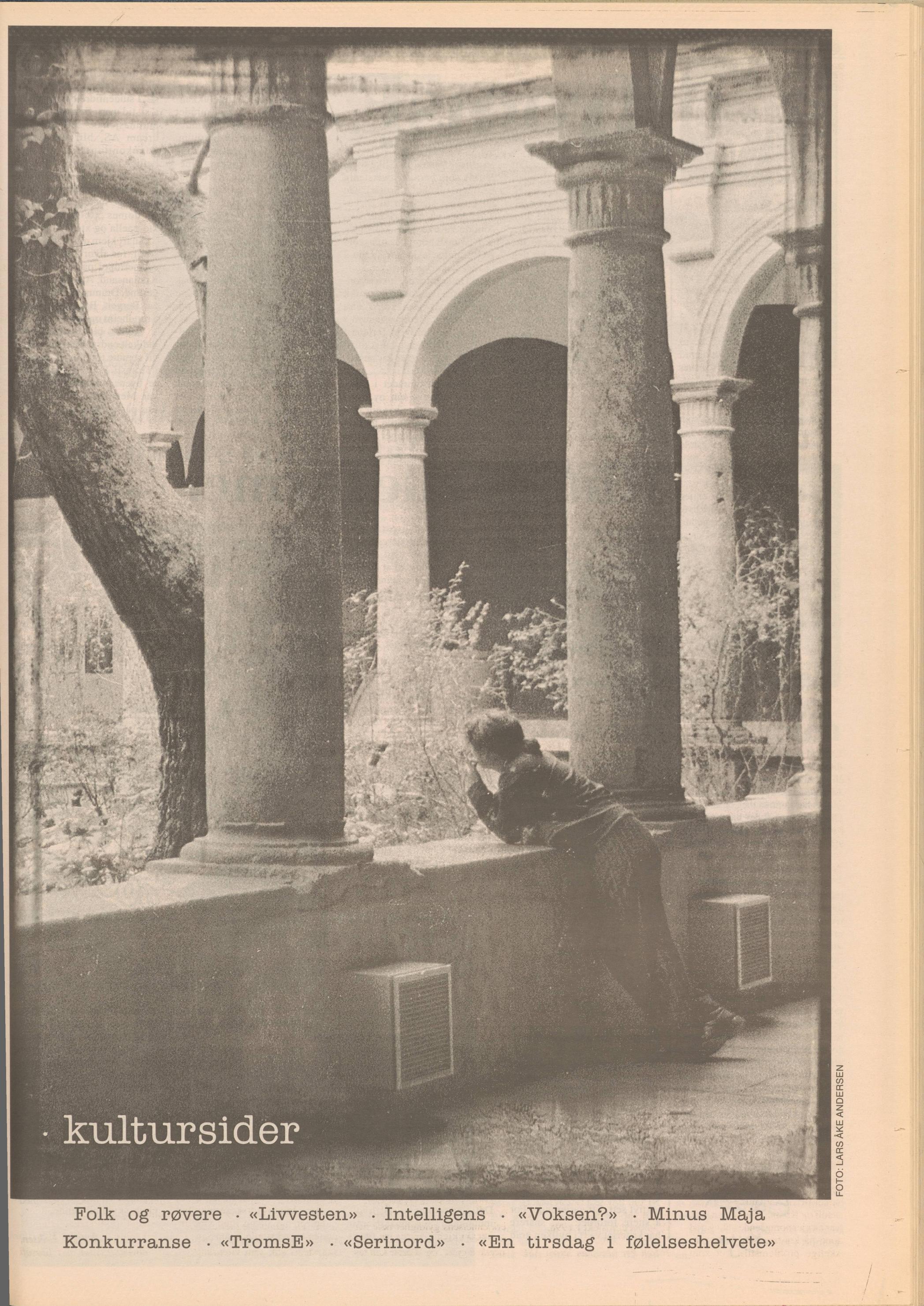

FOTO: LARS ÅKE ANDERSEN

· kultursider

Folk og røvere · «Livvesten» · Intelligens · «Voksen?» · Minus Maja
Konkurransen · «TromsE» · «Serinord» · «En tirsdag i følelseshelvete»

KULTUR
KOMMENTAR

Voksen?

Per definisjon bør jeg vel nå være voksen. Jeg er imidlertid usikker på definisjonen av begrepet. Min oppfatning av ordet har i hvert fall endret seg i årenes løp. Da jeg var syv, anså jeg ungdomsskoleelever som vanvittig store og modne mennesker.

At det var fullstendig feil skjønnte jeg jo fort da jeg ble så gammel selv. Da flyttet imidlertid min oppfatning av voksen seg over til gymnastadiet. Og slik fortsatte det. Etter hvert som jeg har blitt eldre, har jeg forbausset måttet innse at jeg ikke er så moden som forventet på det alderstrinnet. Jeg konstaterer forbløffet at gamle skolevenner plutselig sitter med to barn og giftering. De har skaffet seg et *liv* med andre ord.

For å være helt ærlig er jeg innerst inne glad for å la det livet vente en stund. Men jeg må innrømme at det skaper et visst press på meg om å faktisk få gjort noe seriøst med livet mitt. Det er bare så tungt å innse at man ikke riktig lenger tilhører ungdomsgenerasjonen. De hippe tenåringer har tatt over den statusen, og jeg merker at det er tungt å gi fra seg hegemoniet. Problemet med 20-årene er at det er alt for mange valg å ta. Valg av utdanning, stiftning av familie, og alt det der. Det er rett og slett skummelt å skulle avgjøre fremtiden sin. Men en gang må man vel bli voksen.

Det mest skremmende er imidlertid å erkjenne at folkene rundt meg er i ferd med å bli kloninger av sine foreldre. Av frykt for å måtte innse at det samme syndromet har rammet meg også, prøver jeg å unngå å dra hjem til mine aner mer enn absolutt nødvendig. Allikevel kommer symptomene snikende inn i livet mitt. Alt det som du aldri trodde du skulle gjøre. Faktisk nyte å være hjemme en lørdagskveld, sove middagshvil, plante urter i vinduskarmen, bli genuint glad over praktiske julegaver som håndklær og sokker, strikke, samle på bestikk og gå tur søndag formiddag (i grilldress).

Voksen kan jeg innfinne meg med, men gammel er et ord med dårlig klang i ørene. Likevel henger det der, over hodet mitt, sammen med ord som studielånsnedbetaling, 9-4-jobb, samlivsproblemer, strømgning, bleievask og kroppslig forfall. Gid jeg kunne studere i ti år til! Med den utopien i hodet forlater jeg min datamaskin i Utopia etter et år som kulturredaktør, og takker ydmykt for meg. Lenge leve FMFM!

Sine
Eidissen
Bya

TromsE

Også ecstasy har forlenget fått innpass her i byen. Hittil tilsynelatende utan å setje særleg preg på bybildet. Men dette kan fort forandre seg. Så snart må DU forhalde deg til TromsE!

KULTURKASERI

For snart kjem det til å florere så pass med E på enkelte uteplassar at du i beste fall blir uglesett hvis du bevegar deg ut på eit dansegolv utan eit eller anna hipt narkotikum innanbords. Og dørvaktene kroppshule-visiterer deg gjerne både grundig, godt og lenge fordi inntak av ecstasy er påbudt. Dette nettopp for å un-

gå altfor straitte folk. Slike straitte folk som berre er overstadig berusa på alkohol. I TromsE kan du derimot sjå fram til fri covercharge på uteplassane dersom du tar overdose.

I TromsE bør du ha minst ein AG 3 under jakka for kunne å bevege seg trygt bortover Storgata. Dette fordi dei lokale dop-handlarane i beste fall knivstikk deg hvis du ikkje vil kjøpe deira ferske varer. Handelsstanden i TromsE har forøvrig forlenget avvikla all ordinær butikkdrift til fordel for diverse farmasøytiske kjøpesentra.

Universitetsområdet i Breivika vil oppleve ein ny giv i TromsE. Omsider har ein innsett at dei tradisjonelle universitetsfaga ikkje lenger har li-

vets rett. Så vekk med SVF, Hum.Fak, Jur.Fak, Mat.Nat, NFH og Med.Fak!

Heretter skal det utelukkan- de satsast alt på fagområdet narkotikavitenskap, herunder også eit slikt embets.-studium. Her vil pensum mellom anna vere: filosofisk røyking, medisinsk psykologi, narkoma- kroøkonomi, pilledesign, øko- logisk hampjordbruk, metode- kurset LSD- stat og førstehjelp for sprøytenarkomane.

I TromsE vil ressurssterke aktørar innan narko-industrien pumpe frisk kapital inn i universitetssektoren. Motivet bak dette er naturlegvis å stimulere til auka satsing på relevant opp- dragsforskning. Dette blir sterkt kritisert av diverse postmo- dernistiske krefter som fram- leis tviheld på trua på at nær sagt all vitenskapelegverksemd skal basere seg på økonomisk uavhengig grunnforskning. Det er dette som blir det største politiske hovudstridsspørsmå- let i universitetsmiljøet i

TromsE.

Studentvelferd kan sjå fram til betre rammevilkår i TromsE. I studentidrettshallane, som i si tid vart finansiert av det mulinasjonale selskapet Ecs- dream AS, blir det nemleg døgnkontinuerleg arrangert heftige houseparties. Og Sam- skipnaden sine kantiner kan til- by gratis servering, herunder sanslege matopplevingar som til dømes xtc-fiskesnurring, xtc-paella og xtc-pytt i panne.

Snart kjem altså også Tromsø til for alvor å bli ein ecsta- cy-metropol på lik linje Oslo, Krstiansand, Amsterdam, Hau- gesund, Drammen, London, Ibi- za, Bergen, Bronx, Stavanger, Trondheim og Tønsberg.

Tromsø blir nok med dette radikalt endra. Men naturlegvis vil somme ting forbli uforandra i TromsE. Framleis vil RiTø ve- re byens viktigaste arbeidsgj- var. Men då altså RiTø si avde- ling på Åsgård...

Hallgeir Løland Torpe

Ruter i alle former

"Serinord" er en tegneserieantologi med bidrag fra ikke mindre enn 60 nordiske tegneseriekunstnere.

"Serinord"
Div. forfatte-
re
200 sider
Bladkompa-
niet 1998
Pris: 198,-

Denne boka er egentlig et slags reklameprodukt. Målet er å bevise at nordisk tegneseriekunst i høyeste grad er levende i en tid hvor mange tror tegneserie- mediet er noe som tilhører for- tiden, eller i hvert fall bare er beregnet på barn. 72 titler er stappet inn på 200 sider, med alt fra en-stripes "one-shots" til utdrag fra hele album.

Prestasjoner og intensjoner

Boka er redigert og, der det har vært nødvendig, oversatt av Waldemar Hepstein (som faktisk en gang har vært key- boardist i Jokke og Valenti- nerne, men måtte gi seg på grunn av sceneskrekke). Han er kjent som redaktør, overset- ter, håndtekster og tegner/for- fatter i en rekke norske blader, og har også et bidrag i "Serinord".

De norske serieskaperne er i overvekt, naturlig nok, men alle de mest kjente seriekunst- nerne fra våre naboland er re- presentert. Jeg savner i hvert fall ingen.

Kvaliteten på seriene er, ob- jektivt sett, litt varierende. For å sitere forordet: "... snarere har kriteriet vært i hvilken grad

serieskaperne prestasjoner står i forhold til deres inten- sjoner." Jeg kan med all min integritet i behold si at her finnes det noe for enhver smak. Jevnt over er likevel kvaliteten svært god.

Arne And og Hakke Hakkespett

De fleste, om ikke alle, de nor- ske bidragsyterne har på et eller annet tidspunkt vært tilknyt- tet Bladkompaniet. (Men hvor mange norske tegneserieska- pere har egentlig ikke det?) Det er vanskelig å trekke frem noen spesielt, så jeg nevner i fleng: Arild Midthun, Tore Strand Olsen, Karine Håland, Bjørn Ousland, Frode Øverli, Inkalill, Steffen Kverneland, Walters, Lise og Knut Nærum. Når det gjelder de utenlandske har vi blant andre: Svenske Charlie Cristensen, også kjent som Alexander Barks, som trår til med noen av sine beste sider om Arne And. Freddy Milton er en av nordisk tegneseriekunst "grand old men" med sin klassiske "funny animals"-stil. Han er mest kjent for utallige serier med "Hakke Hakkespett" og albumene om "Familien Gnuff", som kom ut i Norge på åttitallet. Du trenger ikke være flau hvis du ikke husker ham, særlig siden han er den nest eldste av bidrags- yterne i "Serinord". Han ble født i Danmark i 1948, og bare svenske Cecilia Torudd er el- dre (1942).

Seksuelle fantasier

Mye av materialet har vært ut- gitt før, mens noe er spesial- tegnet til boka. Blant de tidli- gere utgitte seriene er mester- lig gjort, og man har glede av dem selv om man har lest dem før.

Det finnes ingen "rød tråd" i innholdet i "Serinord". Her finner du kjente serier fra for ek-

"Serinord" er Bladkompaniets forsøk på å øke interessen for nordiske tegneserier.

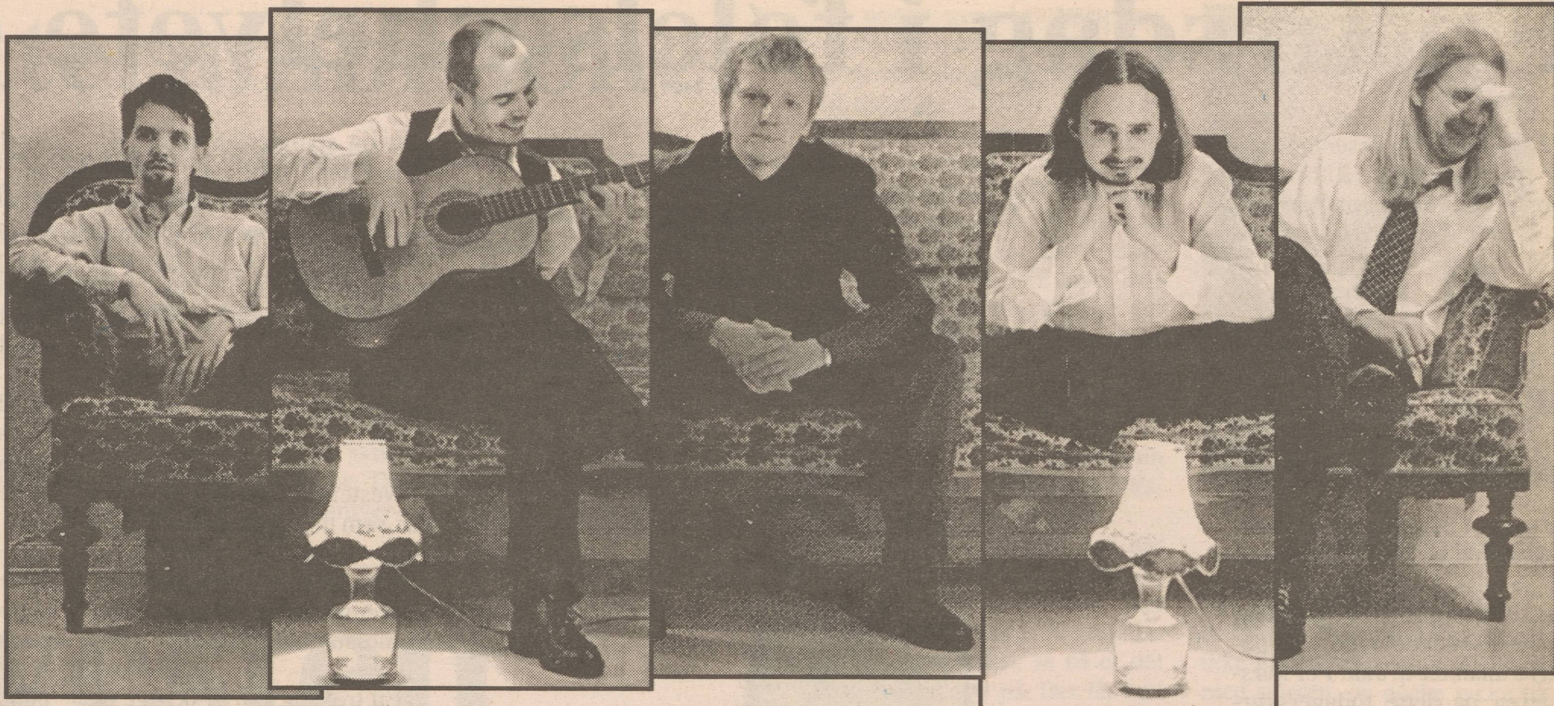
sempel Larsons gale verden og Pyton, søte små kjærlighets- historier som etterlater deg med hjertet langt nede i ma- gen, innlegg i samfunnsdebat- ten om prostitusjon og rasis- me, horror-historier å la "Ta- les from the Crypt" og merke- lige små snutter du aldri blir helt sikker på om du egentlig forsto.

Christopher Nielsen, en av de store innen norsk seriekultur, betror oss til og med sine in- nerste seksuelle fantasier.

Vellykket forsøk?

Så gjenstår spørsmålet: har Bladkompaniet lyktes i forsø- ket på å gjenopplive interessen for nordisk tegneseriekunst? Hvis innsatsen skal være måle- stokk, vil jeg si det. Jeg stor- koste meg gjennom hele boka, og hadde jeg visst hvor bra den var ville jeg ha kjøpt den for lenge siden. Skal du kjøpe én tegneseriebok i år, så la det for Guds skyld bli denne.

Anders Henriksen

Maja mangler fremdeles, men guttene lar seg ikke stanse av den grunn.

FOTO: KJETIL SKOGLUND (MONTASJE V/UTROPIA)

Tromsø-bandet Minus Maja: – Vi e dystre optimista!

Uten platekontrakt og finansiert med eget studielån, har "Minus Maja" nylig gitt ut sin første CD. Med dystre låter enn tidligere ser de optimistisk på fremtiden.

Rune Thomassen

Tromsø-bandet Minus Maja har nettopp kommet ut med sin første CD, som enkelt nok heter "Minus Maja". Tidligere har de gitt ut EP'en "Kor e veien...?". Minus Maja består av Jon Erik Eriksen, Tor-Henrik Buljo, Erik Askeland Mosli, Sigsten Steien og Amund Sjølie Sveen. Bandet blir ofte sett på som et "studentband", noe de ikke helt kan si seg fornøyd med. Begrepet studentband blir i dag oppfattet som en egen musikk-sjanger, noe som Minus Maja ikke kan identifisere seg med. Særlig ikke på denne

plata der de prøver å bevege seg lengre bort fra den såkalte studentpopen.

Krevende dystert

I følge låtskriver og vokalist Jon-Erik Eriksen er denne plata mye mer dystert enn den forrige. Alle låter har en oase, et parti av låten som bryter med verse-refreng formen, noe som gjør den mer krevende å lytte til ved første gjennomhøring. Tekstene har også et mer dystert preg enn tidligere.

Finansiert med studielån

Minus Maja har ikke platekontrakt, så CD-utgivelsen er selvfinansiert med studielån fra bandmedlemmer samt litt sårt tiltrent støtte fra sponsorer som Studentsamskipnaden, Fokus Kino og Akademisk Kvarter.

Bandet er basert på at økonomien skal gå i null, og de nødvendige inntekter skal de få på salg av plater samt konsertinntekter. CD'en har et forholdsvis beskjedent opp-

lag på bare 1000 stykk, og baserer seg på salg til Tromsø-folk for det meste.

– Det er klart vi selger lite på Finnsnes, når vi ikke har TV 2-reklame, sier Jon-Erik Eriksen.

Ny plate hvert år

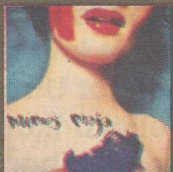
– Vi har lagt oss på en linje der vi har som mål å få gitt ut en ny plate i året, noe som vi synes er en bra måte å jobbe på både med tanke på læringssprosessen og produktivitet, sier Jon-Erik Eriksen.

På denne platen har de lagt mye arbeid på produksjons-siden, der produsent Georg Buljo har gjort en bra innsats for lydbildet.

– Jeg mener vi har laget en langt bedre plate enn sist, både tekstmessig og teknisk, sier Jon-Erik Eriksen.

Minus Maja er et band som holder livekonserter veldig sjelden, maks en gang hvert halvår her i byen. De kommer for øvrig til å gjøre en konsert i slutten av mai for Tromsøpublikummet.

og Bremnes, enn Ola Ute-ligger. Dette er såkalt "lavmælt", "lun", "ekte", "varm", "humoristisk" og "sjarmende" norsk visepop, hvor tekstene stort sett tar for seg den vanskelige kjærligheten mellom høyskolestudenter i tjuåra. Og så har jeg liksom ikke så mye mer å si om den saken, fordi det egentlig er ganske kjedelig. To låter skiller seg ut, åpningssperret "Trofast" som er en vellykket og søt popsak med munnsjakk, håndklapp og oh-la-la-la-koring, og "Stengt (for oss)" som er

en slags akustisk vise-grunge, ikke ulikt ett nedstrippa Savoy. Resten er hyggelig og greit, pent og pyntelig, men veldig intetsigende. Selv har bandet kanskje ikke noen ambisjoner om å revolusjonere visesjangeren, selv om de til tider drar inn flere rockeelementer enn vanlig. Men det gjør ikke dette til noe mer spennende å høre på. Liker du noen av de nevnte referansene er det stor sjanse for at du vil like dette også. Dårlig er det ikke. Jeg synes imidlertid dette er like "lun", "ekte" og "sjarmende" som "Hverdagsliv", og like interessant som en grillpølse.

Håvard Bråthen

Cockpit Orchestra har nesten spelt på konsert.

Siste øving i bodegaen

Her kjem det siste bandet i Utopia sin serie om dei som øver i Bodegaen. Det var dessverre berre ei gruppe som hadde høve til å vera med. Ta i mot Cockpit Orchestra.

Lars Åke Andersen
(tekst og foto)

Cockpit Orchestra

Medlemmer
Roy Gunnar Johansen (24 år) - trommer
Magne Frostad (24 år) -vokalist
Tore Fjellheim (19 år) -gitar
Tore Grøtte (27 år) -gitar og koring
Ulf Sigurdsen (25 år) -tangenter

Øver

Ein gong i veka

Historikk

Cockpit Orchestra byrja i det små på hybelen til Magne. Då sang dei utan instrumentar til Cd-plater. Hausten 1996 leika dei med ideen om å skipa eit band, men først på hausten i fjor tok dei til for alvor. Dei føler at det har skjedd mykje på kort tid. Tore F. kom med i februar 1998, medan Eirik vart siste medlem då han

vart med i mars i år. Gruppa hadde faktisk audition i februar, då kom det to stykker. Begge fekk vera med. Cockpit Orchestra seier dei nesten heldt konsert under studentbandkonserten tidlegare i vår. Utan om det har dei ikkje spelt for publikum.

Speler type musikk

Dei er ikkje heilt samde når dei skal fortelja om kva type musikk Cockpit speler. Kvar og ein rir sin kjepphest. Men roleg rock er ein fellesnemnar. Dei speler hovudsakleg coverlåtar, men eigenprodusert musikk er i gjæring.

Musikalske forbilder

Når vi kjem til forbilder nemner dei ein drøss med namn. Deep Purple Black Sabbath, Kiss, Paul Gilbert, Joe Satriani, Knutsen og Ludviksen og ikkje minst Billy Joel vert nemnd.

Ambisjonar

Cockpit Orchestra er ikkje eit band med store vyar. Dei vil ha det gøy med musikken, og kanskje spele litt ute blant folk. Dei tar seg ikkje nær av applaus, seier dei. Og så vil dei utvikla seg som musikarar. Men dei hevdar at dei har eit avslappa tilhøve til ambisjonar.

Elles ventar Cockpit spent på det nye øvingsrommet i Bodegaen.

En tirsdag i følelseshelvete

– Først skal vi presentere oss for hverandre med å formidle våre følelser og væremåte ovenfor andre mennesker i en jobbsammenheng med en metafor tatt fra naturen.

Åpningsreplikken på kurset *Effektiv forretningskommunikasjon* sitter som et middels bra plassert lyskespark, og jeg føler allerede nå en viss trang til å servere min, forøvrig svært velsmakende frokost i det overdrevent positive ansiktet til Jan. For kurslederen på dette todagerskurs heter selvfølgelig *Jan*. Slike mennesker gjør ofte det.

Jeg skulle ha luktet lunt da han ga oss alle en svært så vennskapelig klem i det vi kom inn i det som skulle vise seg å være helvetes forgård, og ikke et pent kursrom på Scandic hotel i Oslo. Men nå er det for sent, nå sitter jeg her i yogastillingen sammen med 8 skjelvende mennesker og venter på tur til å drite meg ut.

Heldigvis var ikke jeg den første i ringen. Dama som plaget meg under frokosten, og som jeg nå sitter rett bortfor, hopper opp:

– Jeg føler meg som en *metaltiger*, myk, rask og til tider svært vennlig. Men med en pels av metall som alle angrep preller av på, og kvasse klør til å gjøre stor skade med, og til og med ta liv!

Det ble helt stille i rommet, og jeg synes jeg så Jan slutte å smile for et sekund. Etter å ha

stått og sjanglet en stund, tilsynelatende forgieves ventende på applaus, går tigern ned i yoga'n igjen og ser svært så fornøyd ut. Nå vet jeg ihvertfall hvem jeg *ikke* skal prøve meg på i hotellbaren ikveld.

Kanskje jeg kunne være som en snill hund, lydig, trofast og lettstelt?

Nestemann er en beskjeden kar, som tilsynelatende ikke helt vet hvor han har havnet:

– Jeg er som en elv som nesten renner over av gode ideer og morsomme påfunn.

Ett tre! Jeg kan gi skygge og ly, og også klatres opp i hvis noen vil gjemme seg litt. Det er en bra metafor!

Plutselig er alles oppmerk-

somhet rettet mot meg. Det er min tur. Men akkurat idet jeg reiser meg kommer angsten. Jeg vet jeg takler slike situasjonen svært dårlig. Jan buffer meg frem på det lille podiet i midten og legger armen rundt mine skjelvende skuldre:

– Dette er en trygg plass. Vi er alle sammen venner her!

Det blir helt stille, jeg prøver desperat å rekonstruere tre-teoremet i hodet mitt. Men nå er det bare meg, Jans ekle arm og angsten igjen. Etter at det har vært stille en stund føler jeg at jeg må si noe. Slike intermezzoer kommer alltid til et punkt der du *må* si noe. Og akkurat i det dette punktet var godt overskredet blottes jeg sjela:

– Jeg er en banan!

Magnus Clough

Erotisk messe

Tromsø Kristelige Studentforening satser hett. Den "høykirkelige og radikale" studentforeninga arrangerte sist vår en såkalt "våryr-messe". I løpet av det siste året har det blitt satset på utradisjonelle messer som dreier seg om alt fra Peter Dass til kjetteri. Liturgiene har vært utfordrende både formmessig og tematisk. Denne måneden får man derimot

muligheten til å oppleve en erotisk messe der gudstjenesten vil bære preg av erotiske innslag både i prekenen, salmeutvalget og de mer kunstneriske opptredene. Messen holdes i Bymisjonskapellet 29 mai klokka syv vis à vis Fretex (over Leatherman og Kondomeriet!).

Trenger DEG

Arbeidet med DEBUT-uka for høstsemesteret '98 har startet. Uke 35 er satt av til begivenheten. Foreløpig program kan by på de faste aktivitetene, som PMS-dag, lysløypestafett og grilltur. I tillegg vil det bli filmvisninger og populærvitenskapelige forelesninger hver dag, og selvfølgelig konserter. Til nå er onsdagen og lørdagen reservert til musikalske begivenheter. Helge Notø i arrangementskomiteen påstår at lørdagskonserten vil

bli stor, vakker og fin, med mange lykkelige mennesker.

Detaljene er på ingen måte fastsatt ennå, så iderike mennesker er svært velkomne til å være med på å utvikle DEBUT-uka '98. Det viktigste nå er å få med masse folk som kan gjøre en innsats, og interesserte kan komme på møte i Lillehiet på Hovedgården onsdag 13. mai klokken 16.00.

Og vinneren er...

Originalitet samt kunsten å kommuniserer med leseren var primære kriterier juryen for Utopias novellekonkurranse satte. Man bør aldri undervurdere sitt publikum!

Marianne Søndmør

Til sammen kom det inn åtte bidrag til årets novellekonkurranse. Enkelte bidrag grenset over i sjangeren essay mens andre nærmet seg korte prosatekster. Generelt for alle var en sikker språkbruk og stilføring, mener juryen. Det er aldri noen enkel jobb å vurdere hva som skal kå-

res til "beste bidrag". Her er mange erfarne og kyndige skribenter. Likevel var juryen enig om at en kandidat skilte seg markant ut. Novellen "Livvesten" av Tore Høgås var både fengende, spennende og sjarmerende. En presisjonsføring og uventet vri som bygger opp en forventning uten å avsløre alle poengene eller ta av brodden via et litterært bakslag.

Korte og konsise setninger bundet lekent sammen til en naiv novelle med mørke undertoner. Et mor-sønn forhold av den uvanlige sorten. Les og vurder selv!

Flerkulturell fest

Ally A. Morgan inviterer til fest i Flerbrukshuset

Marianne Søndmør
Lars Åke Andersen (foto)

Hvert semester arrangerer Internasjonal Studentunion en fest for å markere sin tilstedeværelse. Dette semesteret skjer det på kulturkaféen på Flerbrukshuset.

– Vi skal ha konsert med en latinamerikansk gruppe, stråler aktivitetsleder Ally A. Morgan. Folk vil få muligheten til å overvære eksotisk magedans og flamenco som en del av de mer spennende innslagene. De tidligere arrangementene har vist seg

å være populære og det er rom for egne innspill. Dans og servering av latinamerikansk eller afrikansk mat vil være obligatorisk. Folk skal få lov til å bidra med ideer og innfall. ISU får støtte fra NSU til selve arrangementet.

Forfatterambisjoner

Den heldige vinneren er for tiden i USA, men i dagens internettsamfunn er jo ikke det noen hindring. Vi har hatt kontakt med Tore Høgås per e-post, og han var svært fornøyd med å få anerkjennelse for sine skriblerier, som han selv formulerte det.

Stine Eidissen Bya

Det er ingen tilfeldighet at Tore vant novellekonkurransen.

– Min store lidenskap er litteratur, og jeg har lest og skrevet så lenge jeg kan huske. Da jeg begynte å studere på univer-

sitetet, fant jeg ut at en karriere innen akademiske kretser er tryggere enn å leve på sultgrensa som kjempende kunstner. Med andre ord satset jeg på doktorgrad i amerikansk litteratur, sånn at jeg kan skrive OM litteratur i tillegg til å skrive litteratur på fritida, skriver han på e-post til Utropia.

Det er ikke første gang Høgås får offentliggjort skriveingen sin.

– Jeg skriver dikt, noveller

og annen genreløs kortprosa med jevne mellomrom. Dessverre er slikt det eneste jeg har tid til mens jeg studerer. Jeg skrev mest for skrivebordsskuffen inntil jeg ble med i en svært uoffisiell skriveklubb i 1994 sammen med medstudenter på allmenn litteraturvitenskap. Dette oppmuntret meg til å få noen dikt publisert i Utropia, og det var utfra min skriveing til denne skriveklubben at en tidlig utgave av "Livvesten" ble til. Vi hadde gitt hverandre i oppgave å skrive om en gjenstand av eget valg, og min gjenstand var altså en refleksvest, forteller Tore Høgås

Tore kan fortelle at han har ambisjoner om å bli forfatter, men ikke bare av romaner. Han har allerede ønsket ut grunnlaget til to romaner, så nå er det bare tid det står på. Det får han kanskje det kommende året, når

FOTO: HARSTAD TIDENDE

han skal jobbe i Seoul, Korea, der hans forlovede er fra. Vi kan ikke gjøre annet enn å gratulere med seieren, og ønske lykke til videre.

Livvesten

I regnet slo de nakne, våte greinene mot vinduet for hvert vindkast som bølget inn over øya, og fikk Walter Wedell til å skotte nervøst ut i mørket. De var som lange, knoklete fingre, og han gruet seg til å ta av seg den lyseblå pyjamasen, kle på seg og gå på jobb. Det var ikke jobben han gruet seg til, heller ikke været.

Vislingen av høstvind i trekkfulle vinduer minte Walter om mammas rasende stemme når han glemte å ta på seg refleksvesten om vinteren. Har du tenkt å bli overkjørt? Bilene er livsfarlige, livsfarlige, hører du?! Og i mørket ser de deg ikke, du er usynlig da! Walter grøsset ved tanken på å være usynlig. Å være usynlig er å ikke finnes, å være død.

Klokka var to minutter på halv åtte, enda to minutter igjen. Walter så seg om i det sterkt opplyste rommet. Til høyre for senga sto en lenestol i mørkt tre. Trekket var sennepsgult, lysere på midten, der det hadde blitt slitt gjennom årenes løp. Tvers overfor senga, sentrert med midten tvers i mot senga, sto en kommode i mørkt tre. Oppå, midt oppå, lå en bunke klær. Grå cordfløyelsbukser, marineblå strikkegenser, blå sokker med røde kvadrater på. De var nye. På nattbordet lå armbandsuret, brillene og kammen sirlig på rekke. Ved synet av disse tingene skvatt Walter til, og skyndte seg å flytte brillene på andre siden av kammen. Forsiktig sørget han for at de var parallelle.

Han lot seg synke tilbake i senga, og prøvde forgjeves å huske hva han hadde gjort når han la seg, hva som hadde distrauert ham så han glemte å ha orden på tingene sine på soverommet. Rommet holdt pusten. Walteren min er så flink på skolen, i går fikk han S på norskstilen sin. Men han er så distre og rotete, akkurat som den udagelege faren hans. Hvis han ikke skjærper seg, blir han også bare et null. Man må ha orden, orden er grunnlaget for et lykkelig liv

... Mer kaffe? Ikke? Å hei, er du der Walter? Gå ut å lek nå, mamma har gjester. Men husk nå for guds skyld refleksvesten, det blir snart mørkt. Med en følelse av skam innså han at han ikke klarte det.

Bak armbandsuret, brillene og kammen sto en ramme bestående av to hjerter i gull. Inni det ene var et bilde av mamma, hun hadde en blomstret kjole og kalde briller på. I det andre var et bilde av Walter som

faen, og der så Walter aldri. Han åpnet døra helt, gikk inn i stua, og lukket døra nesten helt bak seg. Først snek han hånden inn på soveromsveggen og slo av lysene, uten å se inn i den plutselige svartheten. Så lukket han døra for mørket.

Det var tirsdag, så Walter kokte to egg i seks minutter, Mens han ventet på at de skulle bli ferdige, sto han med ryggen til vinduet og drakk varm solbærsaft, du vet hvor lett du

Hva hadde han gjort i går kveld? Det var noe skremmende ved å glemme ting, miste ting. Det får en til å lure på hva mer som er borte, hvilke kanskje viktige deler av livet du har mistet. Walter satt en stund i sofaen i stua og tenkte. Bak hodet tikket et ur sakte ut tiden fra en kropp av polert naturstein. Viserne var gullfarget. Å sitte der minte ham om da han hadde TV. Den pleide å stå rett ovenfor der han satt nå, midt mellom døra til Bjørn på jobben, den rektangulære flimringen minte ham for mye om et vindu inn i en annen verden, der livet slik han kjente det ikke passet inn. Bjørn hadde i alle fall vært fornøyd.

Det var på tide å gjøre seg klar til å gå. I garderobeskapet i gangen hang refleksvesten hans, som han hadde fått av mamma til attenårsdagen. Da var den gamle blitt for liten. Walter holdt den i hendene en stund, lot fingrene gli over sømmene. Forsiktig. Det var en grønn og oransje vest med flere påsydde refleksbånd. Disse var begynt å bli slitt, så Walter hadde måttet sy dem fast her og der. Tyve år i nordnorsk kystvær tærer på det meste. Nederst på ryggen av vesten var det festet en svart boks, strømforsyning. Ut fra boksen gikk det to gjennomskitlige rør oppover ryggen og over skuldrene. På forsiden gikk de ned på brystet og krysset hverandre rett over de gule bokstavene mamma hadde sydd på, W.W. Så gikk de under armene, bak på ryggen, og tilbake inn i den svarte boksen med en rød knapp på. Denne knappen trykket Walter på etter å ha tatt på seg vesten, og et sterkt, fosforiserende lys strømmet pulserende gjennom rørene.

Klokka var nesten åtte, så Walter ventet i tretti sekunder før han gikk ut i høstmorgenen. Tross utallige brev til rådmannen i kommunen, var veien til kontoret fortsatt mørk, ikke et eneste veily å se, bare gule firkanter her og der fra hus nær den gjørmete grusveien. Han hadde også skrevet innlegg i avisa, men de hadde ikke blitt

trykt. Det bekymret han ikke nå. Han gikk i en varm, oransje trygghet, et fredfullt smil viste verden at han ikke var redd. Regndråpene ble nesten farget med konfetti, som snøen ble om vinteren. Det var nesten vakkert. Biler suste forbi, tutet eller blinket muntert med lysene. Walter vinket nølende til svar. Han gikk ut fra at det var for å vise at de hadde sett ham, at han fantes.

Idet han krysset brua ved den Inedlagte bensinstasjonen, begynte det å sprake på ryggen hans, lyset begynte å blafre og glimte. Med et sukk sprakk hans varme boble. Mørket traff Walter som et slag i ansiktet, en vekt på brystet gjorde det vanskelig å puste, det svei og surklet. Vaklende snudde han seg mot vinden, angst klemte hjertet hans i et jerngrep, svetten piplet i fine dråper fra det blekgule ansiktet. «Batteriene!!!», hylte han ut mot den kalde, ugjestmilde verden. «Jeg glemte at det var batteridag!». Walter skjenet over brua igjen, mistet veska i ei grøft, men løp nå, løp mot redningen. Han fikk opp en god fart, trærne og huse- ne ble bare en grå tåke i synsfeltet. Lys, tårene spratt fra øynene, og gjorde verden til en skjelvende masse av våte vesener som buktet seg i mørket. Løp, løp nå, løp mot redningen, gule øyne stirret svakt på ham der han løp, bokstavelig talt for livet. Lys, øyne, spyttet hans smakte av jern, seigt jern som vokste i munnen hans og rant utover munnviken. Tårer, en mørk masse av mørke der to gule øyne ble større, større, de stirret på Walter, de rant ut og var livsfarlige og ble større, stirret, livsfarlige og...

Walter Wedell hørte vislingen fra vinden i trærne. Bleke ansikter, halve av skygge, svevde i lufta over ham, de snakket fort og lavt seg imellom. Det kalde lyset fra billyktene skjærte i øynene, det gjorde vondt i hele kroppen. Walter lukket øynene, men det hjalp ikke. Vislingen fra trærne minte ham om mamma.

Av Tore Høgås

ILLUSTRASJON: DAG ELLINGSEN

femåring. Han satt i sandkassa i bakgården med kjeledress, rød lue og vatter, og myste mot den usynlige fotografen. Bare en skygge lagd av den bleke vårso- la røpet hennes eksistens. Pappa hadde alltid vært død, borte usynlig.

Klokka ble halv åtte. Like etter gikk Walter ut av soverommet. Først åpnet han døra på gløtt, akkurat så mye at han klarte å presse hånden inn i sprekken og slå på lyset i stua. I taket hang to sfærer av gulaktig glass med fire 120 watts pærer hver og spredte lyset over hele rommet. Det var ikke en skygge noe sted, utenom under so-

har for å bli forkjølet, så det best å drikke noe varmt om morgenen og få litt varme i kroppen. Dessuten er saften full av C-vitaminer. Eggene delte han med sin røde eggedeler, og la dem utover tre skiver grovbrød. Dessuten skrev han, med et lite knis, en W på hver skive ved hjelp av en tube kaviar. Med matfatet i den venstre hånden satte han seg til kjøkkenbordet. Han spiste fra venstre. Til maten drakk han appelsinsaft, full av C-vitaminer.

Etter frokost skiftet han alle lyspærene på kjøkkenet. Det var jo tirsdag. Det var ikke med den vanlige følelsen av kontroll.

Smart eller intelligent?

Selve begrepet intelligens har hatt mange forskjellige definisjoner i tidens løp. Det er blitt sidestilt med evnen til abstrakt tenkning, til å løse nye problemer på grunnlag av tidligere erfaringer, samt mye annet.

Tema: Intelligens

Per Steinar Moen
Stine Eidissen Bya

Det kan også være snakk om forskjellige evner. Den amerikanske læringspsykologen Thorndike skjelner for eksempel mellom abstrakt, praktisk og sosial intelligens. Ved konstruksjon av intelligensprøver har

for intelligensutviklingen var imidlertid klart påvist allerede i 1930-årene, men arven ble likevel fortsatt lenge tillagt betydelig større vekt enn miljøet. Nyere forskning har vist at intelligens er avhengig av et komplisert spill mellom individuelle disposisjoner og miljømessige påvirkninger, og at den relative betydning av arv og miljø kan variere fra individ til individ.

Intelligens vokser sterkest

le om meget store individuelle variasjoner, og for mennesker som gjør aktivt bruk av sine evner, kan intelligensen forbli uendret langt opp i alderdommen.

IQ

Intelligenskvotient (IQ) er et kvantitativt uttrykk for intelligensnivå, slik dette måles med intelligensprøver. Uttrykket ble opprinnelig innført av psykologen W. Stern i 1912. IQ regnes ut etter formelen $IQ = IA/LA \cdot 100$.

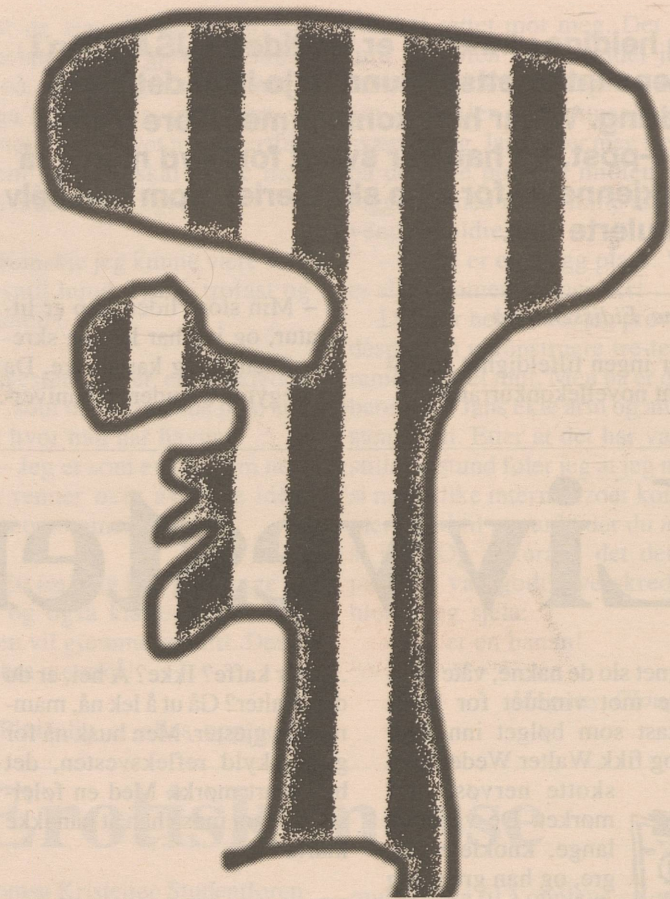
IA står for intelligensalder, mens LA er levealder. Intelligensprøvene er standardisert slik at intelligensen tilnærmet fordeler seg i befolkningen etter en Gausskurve, med flest omkring gjennomsnittet, og færre og færre jo mer man fjerner seg fra det. Rundt 68 prosent av befolkningen vil oppnå en IQ mellom 85 og 115, og altså innenfor det normale variasjonsområdet.

Debatt

Intelligensbegrepet har i den senere tid vært under sterkt debatt, og flere bidragsytere har gjort sitt for å gjøre begrepet mer fruktbart i forhold til dagens behov. De fleste er enige om at IQ i seg selv langt i fra gir et komplett syn på menneskers psykiske evner. IQ-begrepet var lite egnet til å håndtere en uventet situasjon eller sosiale situasjoner i det hele tatt.

Emosjonell intelligens

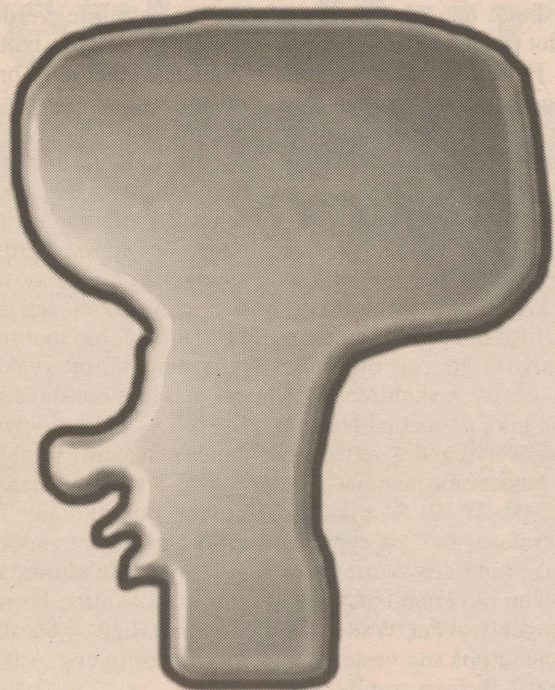
Begrepet emosjonell intelligens, forkortet EQ, ble innført for å forklare menneskers sosiale evner. De norske psykologene Per Carlenius og Sigurd Stubsjøen forklarer EQ med at kjernen i emosjonell intelligens inkluderer verbal og ikkeverbal vurdering og uttrykkelser av følelser, regulering av

følelser hos seg selv og andre (empati), og fremhevelsen av følelser i problemløsning.

I sin mest primitive form er emosjonell intelligens intet mindre enn evnen til å skille en følelse av glede fra en med smerte. Ved sitt mest avanserte nivå er EQ med oppå å gjøre en i stand til å oppdage og symbolisere kompleks og høyt diffe-

enten med-en gang, eller vente til forskeren var ferdig med et ærend, og da få to sukkertøy. Enkelte barn tar sukkertøyet med en gang, noen venter litt, mens andre venter helt til forskeren er tilbake igjen. Da barna ble fulgt opp flere år senere, var forskerne klare i sine konklusjoner. De barna som klarte å vente til de fikk to sukkertøy,

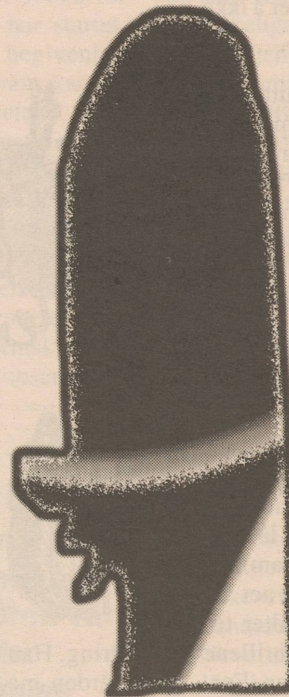

man vanligvis bygd på den antagelse at intelligens er en sammensatt evne. Intelligensprøver består derfor ofte av mange forskjellige typer av oppgaver.

Arv eller miljø

På begynnelsen av 1900-tallet var det vanlig å anse intelligens som utelukkende arvelig betinget. Miljøfaktorenes betydning

hos små barn, men fortsetter å utvikles opp mot 20-25 årsalderen. Selve lengden av utviklingsperioden avhenger av en rekke faktorer, som for eksempel utdanning og personlighetsmessige egenskaper. Etter 50-årsalderen kan intelligensen muligens sies å avta noe (mens erfaring og modenhet fortsetter å øke). Det er imidlertid ta-

rensierte sett av følelser og å gi en dyp kunnskap om livets følelser.

Skiller bedre

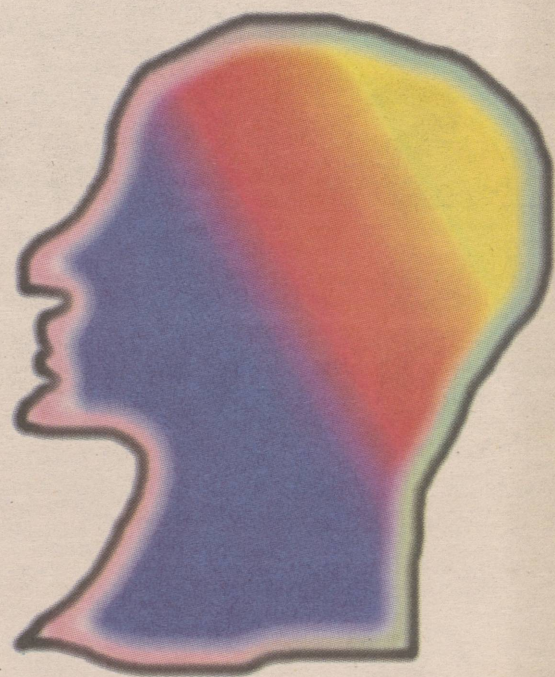
Tilhengerne av denne metoden framhever at emosjonell intelligens skiller bedre mellom mennesker og forteller hvem som har størst muligheter for å lykkes i samliv med venner og i jobb.

Dette ble demonstrert da man inviterte flere 4-åringer inn til en forsker, en og en, og gav dem et tilbud om å få et sukkertøy.

er generelt mer veltilpasset, mer populære, mer sikre og vågale som ungdommer. De gjorde bedre resultater i skolen. Barna som gav etter og tok godteriet med en gang, viste seg å være mer usikre, frustrerte og ensomme enn de andre.

Selvbevisshet og kontroll

Emosjonell intelligens handler også om selvbevisshet og selvkontroll. Selvbevisshet og selvkontroll krever evnen til metahumør, det vil si evnen til

løfte seg litt over sine egne følelser i nuet, og regulere følelsene ut fra et metaperspektiv. Metahumør, eller det å være flink på det man føler, gjør en i stand til å handle rasjonelt i irrasjonelle situasjoner. Den sentrale kapasiteten ved emosjonell intelligens er tilgangen til ens egne følelser – hele repertoaret av følelser: Evnen til å hele tiden skille mellom disse følelsene, ha et ordforråd for følelser, og trekke dem inn i sin forståelse og styring av atferd.

Syv intelligensformer

De siste femten årene har den amerikanske psykologen Howard Gardner utviklet teorien om mangesidig intelligens. Han mener at vår kultur har fokusert for mye på verbal og logisk tenkning – evnene som oftest vurderes i en intelligensstest – og neglisjert andre former for viten. I følge han finnes det syv former for intelligens som det er grunn til å ta seriøst som viktige måter å tenke på.

Lingvistisk intelligens

Lingvistisk intelligens finner vi hos journalisten, historiefortelleren, dikteren og advokaten. Det er denne formen for intelligens som har gitt oss Shakespeares *Kong Lear*, Homers *Odysseen* og fortellingene fra *Tusen og én natt*. Folk som er spesielt smarte på dette området, kan argumentere, overtale, underholde eller instruere på en effektiv måte gjennom det talte ord. De liker ofte å leke seg med språket, for eksempel ordspill og tungegymnastikk. Enkelte ganger er de også eksperter på bagateller fordi de har evnen til å huske ting. Eller de kan være mestre når det gjelder å lese og skrive. De leser en masse, skriver pregnant og kan på annen måte finne mening i det trykte ord.

Logisk-matematisk intelligens

Denne formen for intelligens knytter seg til tall og logikk. Dette er intelligensen som vitenskapsmannen, regnskapsføreren og dataprogrammereren har. Newton utnyttet den da han oppfant den matematiske analyse. Det samme gjorde Einstein da han utviklet sin relativitetsteori. Typiske trekk ved mennesker som har en logisk-matematisk tilbøyelighet, er evnen til å tenke fornuftig, i sekvenser, ut fra årsak og virkning, sette opp hypoteser, være på jakt etter begrepsmessige regelmessigheter eller numeriske mønstre og legge an et generelt rasjonelt syn på livet.

Romlig intelligens

Denne formen for intelligens dreier seg om å tenke i bilder og evnen til å sanse, omforme og gjenskape forskjellige sider ved den visuelle-romlige verden. Dette er lekeplassen til arkitekter, fotografer, kunstnere, flygere og mekanikere. Den som planla Egypts pyramider, hadde mye av denne intelligensen. Det samme hadde individer som Thomas Edison, Pablo Picasso og Ansel Adams. Romlig pregede individer har ofte en sterk følsomhet for visuelle detaljer, ser ideene sine klart for seg og kan tegne dem. Dessuten kan de ubesværet orientere seg i det tredimensjonale rom.

Musikalsk intelligens

Musikalsk intelligens er ev-

nen til å sanse, vurdere og produsere rytmer og melodier. Dette er intelligensen til Bach, Beethoven og Brahms og også til en balinesisk gamelanspiller eller en folkesanger. Men musikalsk intelligens finner også hos enhver med godt gehør, hos dem som kan synge rent, holde takten, lytte til forskjellige musikkutdrag og skille mellom dem.

Kroppslig-kinetisk intelligens

Denne intelligensen er knyttet til vårt fysiske jeg. Den omfatter evnen til å kontrollere kroppsbevegelsene og håndtere gjenstander på en behendig måte. Idrettsutøvere, håndverkere, mekanikere og kirurger har en god

del av denne tenkemåten. Det samme hadde Charlie Chaplin som trakk veksler på den for å kunne få fram de mange geniale trekk ved "den lille landsstrykeren". Kroppsmarte individer kan være flinke til å sy, snekre eller bygge modeller. Eller de kan drive med fysisk utfoldelse som turging, dans, jogging, camping, svømming eller seiling. De er flinke med hendene og har en god taktill følsomhet, har behov for å være i fysisk aktivitet, må være i bevegelse.

Intermenneskelig intelligens

Dette er evnen til å forstå og samarbeide med andre mennesker. Den forutsetter spesielt evnen til å fornemme og reagere på sinnsstemningene, temperamentene, intensjonene og ønskene fra andre. En tiltakssjef på et cruiseskip må ha denne intelligensen. Det samme gjelder administrasjonssjefen i et stort selskap. Et individ som er mellommenneskelig intelligent, kan ha innfølgsevne og sosial an-

svarsfølelse som Mahatma Gandhi eller være slu og manipulerende som Machiavelli. Men de har alle evnen til å komme under huden på et annet menneske og se verden fra dette individets perspektiv. Dermed er de førsteklasses samarbeidspartnere, forhandlere og lærere.

Intramenneskelig intelligens

En person med intramenneskelig intelligens kan lett vurdere sine egne følelser, skille mellom mange forskjellige følelsesmessige tilstander og bruke denne selvinnsikten til å berike og styre livet sitt. Eksempler på slik intelligens finner vi hos rådgivere, teologer og selvstendig næringsdrivende. De kan være svært innadvendte og ha glede av meditasjon, kontemplasjon og andre former for dyp sjelegranskning. På den annen side kan de være svært selvstendige, sterkt målrettet og intenst selvdisiplinerte. Uansett står de ei en klasse for seg og vil heller samarbeide alene enn sammen med andre.

De intelligentes laug

Mensa er en forening for de få. Medlemmene har en IQ på 148 eller mer, noe som i praksis vil omfatte om lag to prosent av menneskeheten.

80 000 nordmenn har altså anledning til å være med i intelligensklubben, men per i dag har ikke Mensa Norge nådd sitt fulle potensiale. Hittil er en norsk forening dannet i Oslo, med lokallag i Trondheim. Ifølge formann Sven Einar Graarud i Men-

sa Norge finnes det medlemmer i Tromsø også, og forespørlene er såpass mange at det snart vil være grunnlag for å danne en egen avdeling her.

Mensa ble startet i 1946, og den gang var hensikten å skape en elite av kloke mennesker som kunne fungere som rådgivere for styresmaktene. I dag er foreningen en sosial gruppering uten politiske eller religiøse siktemål. Mensa har i dag over 100 000 medlemmer i over 100 land.

Foreningen påstår at de verken er ekskluderende eller arrogant, noe som bekreftes når

man leser deres program:

"Høyt intelligente mennesker har erfaringsmessig et større behov for fellesskap enn de nære omgivelser kan gi. I Mensa føler man seg naturlig hjemme, blir lettere forstått uten å anstrenge seg, og samtaler flytter lettere. Samværet virker stimulerende og kan inspirere til aktivitet i samfunnet for øvrig. ... Slik blir Mensa en forening lettest definert av undertegnede som en forening hvor man slipper å si "skjønner du" i annenhver setning."

NOIR.

Noir er sjokoladeyoghurt med sjoko-/appelsincrisp til å strø over. Prøv også Noir Mocca og Noir Toffee. Yoplait er smaken av det gode liv.

Brannalarm!/Pass på sakene dine!

Disse viktige budskapene har antageligvis for lengst kommet ut til studentene. Nå kan det se ut som om de har utspilt sin rolle på det innholdsmessige plan – i alle fall hva den opprinnelige meningen angår.

Cathrine og Marte
Stine Eidissen Bya
(foto)

Som akademiske studenter vil man nemlig ha et behov for å tolke slike skriftlige kilder inn i sitt eget univers og finne nye budskap. Slik vil disse lappene forhåpentligvis til alle tider bli gitt nytt liv slik at de kan nå nye generasjoner i deres hverdag.

Kreativitet

Man kan ikke på noen måte spore opphavsmennene til disse små litterære perlene. Siden vi ikke har hang til å gå i positivistenes fotspor ser vi det heller ikke som vår oppgave å finne tilbake til forfatteren. I noen tilfeller kan det dessuten tyde på at det dreier seg om samarbeidsprosjekter mellom ulike kunstnere.

Det spekuleres mye i grunne til at dette fenomenet har oppstått. Det kan for eksempel være et resultat av undertrykt kreativitet i akademikerens teoretiske hverdag.

Konkurransen

Nå har DU mulighet til å få dine litterære "tolkninger" ut til et større publikum. Utopia lover ære og berømmelse til den som kan lage den beste versjonen av en eller begge lesesalslappene. For at du virkelig skal bruke dine kreative evner, eller for å sette deg i den rette stemning, kommer vi her med noen vanlige varianter. Også for å minne om at en del løsninger allerede er brukt.

Eksempel 1:
Når Anna går
skal alle late gi
varsel til tunge og
andre som har BH
gjør deg en ed
(typisk Jus-innslag)

Eksempel 2:
Når analen går
skal alle forlate en
gi sel til unge og andre som har
BH
Gjør dem kjent med hvor nøden
er

Konkurranseregler

- Ta utgangspunkt i en av de to lappene på din lesesalsplass.
- Vi kan ikke oppfordre til "hærværk", så ikke skriv direkte på lappene, ei heller riv dem ned - lag heller din egen kopi.
- Du har lov til å stryke ut så

Et sjeldent fenomen; et urørt brannalarmskilt.

mye du vil.

- Du har lov til å sette til korte ord og enkeltbokstaver.

- Du kan skifte ut en bokstav midt i et ord med en annen bokstav.

- Det er viktig å beholde en viss likhet i formen, slik at man kan se hva som var utgangspunktet.

tet.

Vi tror egentlig du er ganske god til dette fra før, så vi ser ingen grunn til å gi ytterligere opplysninger. Reglene er mest for dem som ikke har drevet så mye med denne aktiviteten før - for eksempel de som sitter i tredje etasje på UB eller jurister som

er opphengt i regler, men likevel har en forkjærlighet for å kludre litt på viktige beskjeder. Det er bare å sette i gang, og for å gi deg litt mer inspirasjon og skaperglede, kommer vi med noen flere eksempler:

Det forekommer

verre tyver på vår lesesal

Det omkommer
dessverre tyver
på våre sovesaler

Det forekommer
rier på våre lesesaler
Pass på kakene dine

Det kommer på våre freseballer

Pass baken din
Tiss på sakene dine
Pass spå-sakene dine
Vask grønnsakene dine

Når ånden går
skal alle hate bygningen
gi en sel til tunghørte
og andre som har behov
Gjør jente!
Nøden er nær

Armen går
skallen forlater
Ivar, den tunghørte

og hjelper André som har hovnet opp.
Gjør deg kjent med hvor du er.

Når bananen går
skal alle forlate bingen
Gi barsel til tunghørte
og andre som har hover.

Folk&Røvere på SubSirkus:

È det noko eg har gløymd?

Marianne Søndmør
André Kvernhaug

For to år siden kom debututgivelsen "Vi som ikke opplevde krigen" som fikk toppkrittikk fra pressen - men har solgt i bare 4000 eksemplarer. Debuten var en genistrek som inneholdt sampler fra Bjørnboe, Gerhardsen til Fru UR. Folk&Røvere har derimot tenkt å ta med seg Fru Hagen-konseptet (en av de hippe kafèene på Grünerløkka) ut til en rekke andre kafèer rundt om i Norge, før de reiser på tur til lista sto også SubSirkus.

Sittemusikk

På Fru Hagen i Oslo, har Folk&Røvere hatt opptredener, ikke konserter, ifølge de selv, siden i juni. Her har bandet etter hvert fått et fast klientell fra både Jazid, HeadOn, So What og andre musikkscenetrete miljøer. Selv sier de at musikken bør lyttes til, på kafè over en kopp kaffe. "En helhet i lavt tempo, stappfull av diskrete, fine toner, sløye rytmer og herjede rim", lyder en av konsertanmeldelsene.

Det er Ulph som skriver musikken - og setter sammen de ofte ubegripelige tekstene med mange fiffige og kule ord, som han har funnet i en eller annen ordbok. Ulph har også vokalen på flere låter og står for sampler og beats (som for

Ironisk urbane kafèmusikere

øvrig er gjort på mac'en hans og en bedriten 950 sampler...). I coveret retter han en takk til en drøss band og artister, men fremhever Massive Attack, Tricky og Lamb. Tekstene er tidvis inspirert av Kafka, Dostojevskij og Ole Bull (!), men stort sett er den et virvar av surrealistisk møl. Konserten varte i under en time og besto stort sett av låter fra den siste CD'n "Kaustisksoda" (som skal fjerna all dritten ifølge Ulph). Perler som "Cowboy&Indianer", "Bris",

"Sommer+Vinter" og "I morgen" skapte stemning og høstet stor respons. Noen få låter fra "Vi som ikke opplevde krigen" dukket tidvis opp ("PepperKakeMann" og "Århundrets Party").

Med de "StrangeFruit"-aktige mixingene, en hes østlandsvokal (har vi hørt på Prepple?), en kvinnelig soulstemme og seige triphoprytmer, er Folk&Røvere en blanding som kan gi assosiasjoner til Dronning Mauds Land og BeeGee's bass. Det funker

best med Beate Slettevold Lerch i sin renhet. Innslagene med Sjur Miljeteig ("Jaga Jazist") på trompet er nydelige. Det er noe selsomt behagelig og drømmende over Folk&Røvere. Samtidig bærer tekstene preg av det ironisk urbane som grenser over i en naivistisk og, rett og slett, platt stil.

"Det fins bare en av meg og det fins bare en av deg, og det er du, og det fins bare to av oss...og det er vi."

Smuler fra de rikes bord

Det nærmer seg slutten av semesteret og lom-meboka følger vel samme vei: dit hanen spar-ker. Dette betyr ikke at Matspalten denne gang skal dreie seg om fjærkre, snarere tvert i mot kan vi slå fast her på Matspaltekontoret, et steinkast fra fjæra.

Per Christian Strøm

Jeg må også benytte anledningen til å takke alle som etter forrige utgave har rost meg for så vel innhold som form og ikke minst at oppskriftene jeg presenterte ga som resultat de *lækreste rætte!* Mange takk og vel bekomme.

Når det er sagt kan vi sette i gang. Med hva da? Matspalten så klart!

Vågestykke

I en tidligere utgave av denne tradisjonsrike spalten tok vi opp forholdet mellom pris, smak og næringsverdi. Konklusjonen vi var nødt til å trekke var at hvorvidt maten var bra eller ikke kun var avgjort av pris og næringsverdi, at smak var en heller uinteressant komponent i bildet som utgjør matens *brahet*.

Med dette i minne skal vi nå gjøre et vågestykke, og forsøke å leve verdens billigste dag på matfronten, en dag fylt av

solskinn og sol-stråler og sol-flekker.

Vi antar at vi har et ekstremt begrenset for-råd av matvarer hjemme og at vi

streifer gjennom dagen som små Askelad-der, eller Askeliner: det vi finner får vi og det vi får finner vi.

Vårknopper

Dagen begynner med et glass vatn som du lar synke til bunns mens du går til busshol-deplassen. På trær vokser knopper som er relativt gunstig i forhold til vår utgangsdefi-nisjon på bra mat, så dersom du kommer over noen på veien, plukk dem og spis dem.

Med dette som grunnlag skulle busstu-ren gå rimelig greit, og du kan forberede deg på avstigningen: Her gjelder det nemlig å komme raskest av, for målet er smulene fra i går på bordene i kantinen, og disse er det rift om, det skal jeg love dere. I hvertfall etter dette! Gjennomsnittlig bør hver og en klare å kapre til seg en tre, fire never, og legger vi til smulene fra de rikes bord bør de fleste komme opp i fem never, eller nåvvåer som de sier i Østerdalen.

Smulene fra de rikes bord er dessverre

uten smak, men vi kan fortsatt å kalle det bra mat, jf. ovenfor. Så stjeler du en melk og heller alt i en kopp og strør sukker du får

gratis oppå. Dette er lunch dersom du spi-ser lunch og middag dersom du ikke spi-ser lunch. Dersom du velger å la det være lunch, må du spare litt til middag. Ellers kan du selvfølgelig spise alt du kommer over, men konferer gjerne med de hyggelige menneskene i kanti-nene. Er man frekk nok kan man også spørre en venn eller uvenn om det er mulig å få en skive brød eller en *prutellen*.

Gastrointestinal

Prutellen er en ned-erlandsk matvare som i følge nederlen-derne selv gjør underverker i forhold til sult og sjæl. Prutellen består av naturlige stoffer med en helt distinkt effekt langs

tarm-hjerneaksen. Vagusnerven, som er den prinsipale nerven i det parasympatiske ner-vesystemet, antas å ha en regulerende funk-sjon på metthet avhengig av magesekkens distensjon samt sekresjonen gastro-intestinalt.

Det eneste problemet, også i følge nederlender-ne selv, er tilgjengelighe-ten. Per dags dato er varen kun å få tak i på spesielle utsalgssteder, og mye ty-der på at

EU kommer til å vedta diverse regulativ for å gjø-re det mulig også for Gud og Hvermann å bruke det-te som et supplement til annen mat.

Du bør nå ha lagt merke til at fibre og stivelse i smulene har fått rotfeste i magen og du kan konsen-trere deg om eksamen en stund. **MEN IKKE FORLENGE!**

God sommer, hilsen Matspalten.

Helt til slutt: Skal det være lang *a* eller lang *i* i salami?

Riking. Han har sikkert et bord også.

Essay: Vilje til sameksistens

Mennesket er et utgrunnelig vesen med et like utgrunnelig mangfold av muligheter. En av disse mulighetene består i det å være sammen med eller i selskap med andre mennesker. Vi kunne kalle det en mer eller mindre utviklet vilje til sameksistens. Vi vet at tittelen klinger nietscheansk, men den ble unnfanget uten noen tanke for Nietzsches "vilje til makt."

Dette essayet er ment å skulle være no-en refleksjoner rundt problemet med det som i filosofien omtales som problemet med den Andre. Når møter vi den Andre? Hvor møter vi den Andre? Finnes den Andre? Møter vi noen gang den Andre? Finnes det med andre ord noen vilje til sameksis-tens?

For langt de fleste består livet i å finne seg en partner, få barn og bli en god A4-familie med hus, gjeld og mobiltelefon. Hvor er det man finner denne partneren? Ofte er det et jag uten like på steder som går under navnet *byen* eller andre steder. Jakten synes aldri å ta slutt. Hva er det egentlig som skjer i denne jakten og dette eventuelle møtet? Er det så enkelt at det kun dreier seg om å møte den rette uten at *hvordan* dette skjer er av betydning? Dette essayet dreier seg for så vidt om dette *hvordan*, men vi vil forsøke å utvikle tanken om viljen til sameksistens utover det rene par-forhold eller for så vidt også utover det rene vennskap. Hva legger vi så i *sameksis-tens*? Det kan bety å være situert i samme rom. Man befinner seg geografisk på sam-me sted som andre individer gjør. Man eksisterer på et sted samtidig med at andre eksisterer, det vil si den blotte tilstedeværelse.

Hva innebærer så *vilje til sameksistens*? I dette essayet innebærer det å være med den Andre i eksistens. Spørsmålet er så hva det vil si å være med den Andre i eksistens. Når det for eksempel gjelder parforholdet grunner det for de fleste i en fysisk, første, ytre tiltrekning (også kalt seksualitet, i det-te essayet utvidet til begjæret i alle dets fasetter som ikke gjelder refleksjonen). Da skulle svaret for så vidt være greit, bortsett fra at det er stadig flere som velger å leve alene, eller være single (eller singel som vi så et sted, selv om det betyr noe helt annet).

Vårt spørsmål og vår tese ligger i at begjæret ikke er en holdbar eller gyldig begrunnelse for å kunne møte den Andre.

Begrunnelsen for møtet med den Andre ligger annet steds. Hvor? Hos Levinas lå svaret i den Andres ansikt. Hva betyr sam-eksistens i et parforhold? Primært betyr det tilgang til hverandres kropp og hverand-res kroppslighet. Kropp er biologi, men vi hevder, i tråd med Merleau-Ponty, at men-neskets eksistensielle situasjon overskri-der, går utover eller transcenderer mennes-kets biologiske situasjon. I møtet med den Andre fremstår den Andre som noe annet enn biologi. Vårt løsningsforslag innebæ-rer at man i stedet for å møte den Andre i det kroppslige nærveret, møter den Andre i refleksjonen. Hva betyr så det å møte den Andre i refleksjonen? Kort betyr det å trans-cendere sin immanens (for å tale med Beauvoir, dama til Sartre).

Man overskrider sin kroppslige gitthets nærver og møter den Andre (kvinne som mann, venn som kjæreste, kjente som vilt fremmede) som noe å stille opp foran seg å forstå, det vil si ta den Andre innover seg i forståelsen uten å begjære den Andre. Hvor-for denne tilnærming til refleksjonens et-tertenksomhet, framfor besinnelse på be-gjæret? Slik vi forstår mennesket av i dag fremstår individet som en forlystelsesmas-kin vi aldri har sett maken til. Mennesket fremstår som en persepsjonssentral for et bombardement av sanseinntrykk av alle slag, fra manipulasjon av følelseslivet med ymse midler til konkret konsum av mer eller min-dre nyttige forbruksvarer. Vi er overbevist om at dersom den Andre ble konstituert eller dannet i den åpne refleksjonens mo-dus fremfor begjæret ville man kanskje slut-te å betrakte den Andre som en konsumen-tenhet av mer eller mindre nyttige forbruks-varer.

Et eksempel på for eksempel studenter som forlystelsesmaskiner, er det, hva vi betrakter som et krampaktig og rent ut sagt stupide forslag om ølservering i kantinen, slik at slitne studenter kan ta seg en øl innimellom slagene. Dette i skarp kontrast til den solidaritetsaksjonen som foregikk parallelt. Det er fullt mulig at norske stu-denter er redusert til persepsjonssentraler for et bombardement av forlystelser, snarere enn de kritisk tenkende og oppegående akademikere de er ment å skulle være. Her vil vi igjen mane til refleksjonens etter-tenksomhet framfor det umiddelbare be-gjær.

Hvordan kommer man så fra begjæret til refleksjonen i forbindelse med møtet med den Andre? Vi tror at refleksjonens åpen-het for den Andre kan knyttes til forståel-sen av egen *endelighet*. Forstår man egen endelighet tror vi at det blir lettere å kunne la en del sanseinntrykk passere uten at man på død og liv skal ta dem innover seg. Det har seg nemlig slik at at kilden til de fortlø-pende sanseinntrykk stadig genererer en uendelig mengde sanseinntrykk, f.eks. bil-lig øl, snertne piger og så videre. Mennes-ket derimot er endelig. Det betyr at ingen får med seg alt. Man får bare med seg en liten brøkdel av den totale mengde impul-ser. Problemet består i eller oppstår den dagen man tror seg istand til å få med seg alt, og etter hva vi hører om frekventering av denne byens utesteder, forekommer det oss at temmelig mange tror de får med seg alt. Det kunne jo hende at de gikk glipp av noe dersom de en helg holdt seg for ek-sempel hjemme og heller foretrakk å lese fremmedordboken eller noe annet spen-nende. (Vi anbefaler ordene på E!!) De fleste vet at de ikke får med seg alt. De forholder seg bare ikke reflekterende til det. Poenget er at de flyktige sanseinntrykk nettopp er flyktige (ser du ei pen jente, er 'a borte i løpet av et nanosekund, men øyeblikket et-ter dukker det opp ei ny ei), mens reflek-sjonens innsikt er vedvarende.

Hva det er som gjør refleksjonens inn-sikt vedvarende er ikke godt å si, men det viser seg at velreflekterte beslutninger er vanskeligere å endre raskt enn sanseinn-trykkene. Reflekterte innsikter endres lang-sommere enn øyeblikkets umiddelbare san-setilfredsstillelse. Om det har noe å gjøre med hvorvidt kilden er en indre kilde eller ikke vites ikke. Poenget er at dersom man kommer til en forståelse av sin endelighet og kan leve med denne endeligheten, betyr det ikke så mye om man går glipp av en fest, eller en episode av Melrose Place eller hva de nå heter alle disse dialogsterke seriene fra "der over". Det er fullt mulig at dersom man kan leve med sin endelighet i reflek-sjon vil heller ikke den Andre forsvinne så lett. Det gjør ingenting om man ikke har ring i leppa eller andre steder.

Vi tror ikke at de som går ut hver bidige helg er like forbannet lykkelige, spenstige eller festlige hver eneste gang de går ut. Når denne erkjennelsen kommer vil det

muligens oppstå et vakuum i en. Når sanse-innstrykkene eller impulsene uteblir kom-mer stilleheten, og roen, og i kjølvannet av dette kommer tankene. Det kan være gan-ske skummelt for mange. Det er mulig at urbane folk som stadig er både i farten og i vinden plages mer av denne stillheten enn de som har tatt refleksjonen til etterret-ning.

Vi hevder at man *aldri* møter den Andre på byen. Man treffer folk, ja, men man *møter* dem ikke. Vi ser bare en gjeng skue-spillere som spiller hvert sitt spill. Når man så har innfunnet seg med sin endelighet og refleksjonens åpenhet trer i stedet for bom-bardementet av ukritisk mottatte sanseinn-trykk, er man klar til å møte den Andre. Da er det til og med mulig at møtet med den Andre gir mening.

La oss kort kikke på vennskapet. Venn-skapet adskiller seg fra parforholdet fordi man ikke i like stor grad har tilgang til hverandres kropp og kroppslighet. I tillegg har vennskapet ifølge gamle Aristoteles en likevekt parforholdet mangler. I vennska-pet er man åpen for den Andre i større reflekterende grad enn i parforholdet der begjæret ligger under og lurert. Man begjæ-rer ikke sine venner på samme måte.

Er det mulig å overføre den transcen-densen vennskapet innehar, det vil si over-skridelsen av den biologiske situasjon, venn-skapets eksistensielle situasjon innebærer med henblikk på å møte den Andre i viljen til sameksistens der refleksjonen danner begrunnelsen for møtet? Er det mulig å møte partneren som den Andre som et sub-jekt for refleksjon og ikke som et objekt for begjær?

Vårt håp er at denne tanken utvikles til å gjelde møtet med andre mennesker gene-relt uten å gå i den fellen polariseringens kjønn utgjør. Vi vet at mennesket finnes i kjønn, men i forbindelse med søkenen et-ter det åpne møtet med den Andre er biolo-gisk kjønn irrelevant. Det er det faktiske kjønn man prøver å transcendere i møte med den Andre. Dette gjør viljen til sameksistens langt mer problematisk, men forhå-pentligvis desto mer fruktbar.

Rune Vik-Hansen
filosofi hovedfa

nettPreik

Denne gangen er det mye lokalt preik.

Mer Mars

<http://www.cs.uit.no/~perm/Mars/>

Pål D. Ekran har tipset meg om ordentlig marsreising, i motsetning til Nasas kvasi-info, og faktisk er den skapt av to av UiTøs flittige og kreative studenter. Jeg må si meg helt enig med Pål. Denne slår ut Nasa tvert. I beste Asbjørnsen og Moe stil strever Per og Pål seg gjennom historien godt illustrert ved hjelp av en kniv, en dalmatiner bil, selve Mars og uten en Askeladd som stjeler hele showet.

Akademisk Kvarter

<http://www.ak.uit.no>

Nå har AK revidert sidene sine, og den nye utgaven inneholder helt nye funksjoner. Du kan søke i tittel, forfatter, isbn, eller mer avanserte søk. Basen er utvidet til 40.000 titler. Blant bøkene i basen har en god del av dem kommentarer og omslag, og 11 avdelinger stiller ut 8 bøker hver, i tillegg til Ukens Bok. En annen nyhet som kommer snart er pensumlistene til UiTø. De vil bli lagt ut ved semesterstart. Aks sider viser også bokomtaler og terningkast, og du kan si sin mening om bøkene, både pensumbøker, skjønnlitteratur og annet.

Sjekk også:

<http://southpark.simplenet.com/>, hvor du kan hente ned video/mpeg filmer fra tegnefilmserien south park, <http://www.indexdata.no/hotel> med oversikt over alle overnattingssteder i Norge, <http://www.clue.no/>, med en demo av Norges raskeste ordbok, eller sjekk ut TV2s tekstTV på <http://www.tv2.no/tekst-tv/>.

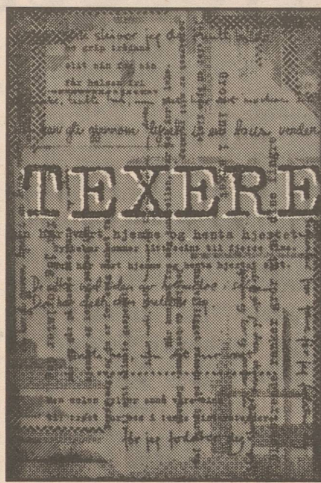
Heidi V. Hundåla
heidih@stud.cs.uit.no

Vi noterer at...

- ... i løpet av livet ditt vil du tilbringe seks måneder på do.
- ... snakke i tolv år.
- ... og to og et halvt av dem i telefonen.
- ... spise i tre og et halvt år.
- ... og jobbe i åtte år.
- ... det dessuten vil vokse 180 centimeter med hår – i nesen din.
- ... det vil vokse 720 kilometer med hår, og 25 meter med negler, og mistet 20 kilo med død hud.
- ... du vil ha sex 2580 ganger, med fem forskjellige partnere.
- ... du vil kunne navnet på 2000 personer, og kalle 150 av dem dine venner.
- ... du vil ha gått over tyve tusen kilometer.
- ... du vil ha tisset nærmere førti tusen liter.
- ... du som 21-årig har allerede pustet nok luft til å blåse opp tre og en halv millioner ballonger, og hjertet ditt har da slått rundt 770 millioner ganger.
- ... og du har spist 7300 egg og 158 kg sjokolade mens du har blunket 415 millioner ganger.

Kilde: VG

Ordvev

Hvert annet år kan noen få heldige utvalgte få delta på Forfatterstudiet ved Universitetet i Tromsø. Til høsten starter et nytt kull. Den forrige gjengen med skriveglade menneskene har gitt ut en antologi inneholdende utvalgte tekster fra de som har fullført studiet. De fjorten som er representert i antologien tilbyr litt av hvert å bite i. Antologien kan kjøpes på universitetet, og en smakebit skal du selvfølgelig få allerede her:

"Han ble med meg hjem. Han trengte et sted å sove. Vi sov i samme seng. Den eneste. Da vi våknet, minnet han meg om at vi ikke hadde pult. Så gjorde vi det. Nesten. Jeg lurte på hvordan man definerer et samleie. Skulle jeg skrive han ned eller ikke. Har vi ligget sammen nå? Spurte jeg. Det kan du bestemme. Sa han. Jeg bestemte at vi hadde gjort det. Det er ikke orgasmen som er avgjørende. Det er den potensielle smittefaren."

Av Ellisiv Lindkvist

Fire på rad

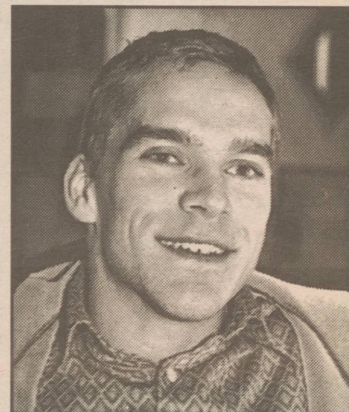
Hva har vært ditt største høydepunkt i det skoleåret som har gått?

Trine Lise Liland
Alder: 25

Jobber på UB-kantina

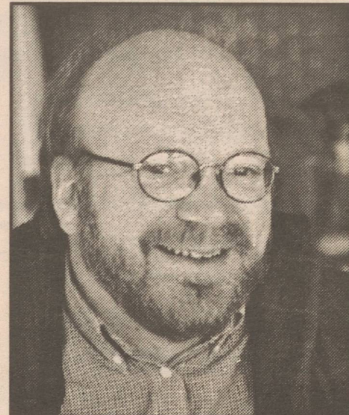
– Det absolutt største høydepunktet er at kjæresten min har vunnet en tur til Jamaica verdt 20 000, og jeg får være med!

Tom Stangnes
Alder: 23

Studerer marinbiologi

– Når du spør en student, hva kan du egentlig vente å få til svar? Nei, at jeg klarte å stå opp i morges er jo et høydepunkt i seg selv!

Helge O. Larsen
Alder: Jøss!

1. am. i statsvitenskap

– Et stigende høydepunkt er at jeg snart kan begynne å diskutere politikk med min 2 år gamle sønn!

Gøril Johansen
Alder: 23

Studerer statsvitenskap og jobber på Ak. Kvarter

– Ingen høydepunkt, bare lavmål! Forresten så er det ikke så mye snø i år som i fjor.

Studenter annonserer gratis på:

Tlf: 77 64 42 83. Faks 77 64 51 99.
E-post: utropia@stud-org.uit.no

Tavla

Bassforsterker selges

Epiphone 50 W
Sjittbra, 500 schpenn
Torstein 77688313

Trenger du et sted å bo?

1.juni blir det ledig plass i kollektivet "Tåkeheimen" i Aldor Ingebrigtsens v. 30 (Kræmerbakken).

Tåkeheimen er et hus som fem studenter deler. Bra kjøkken og fellesareal. Gangavstand til universitetet og sentrum.

Leie: 1600 kr i måneden, ekskl. strøm og telefon.

Interessert? Ring 776 89 783.

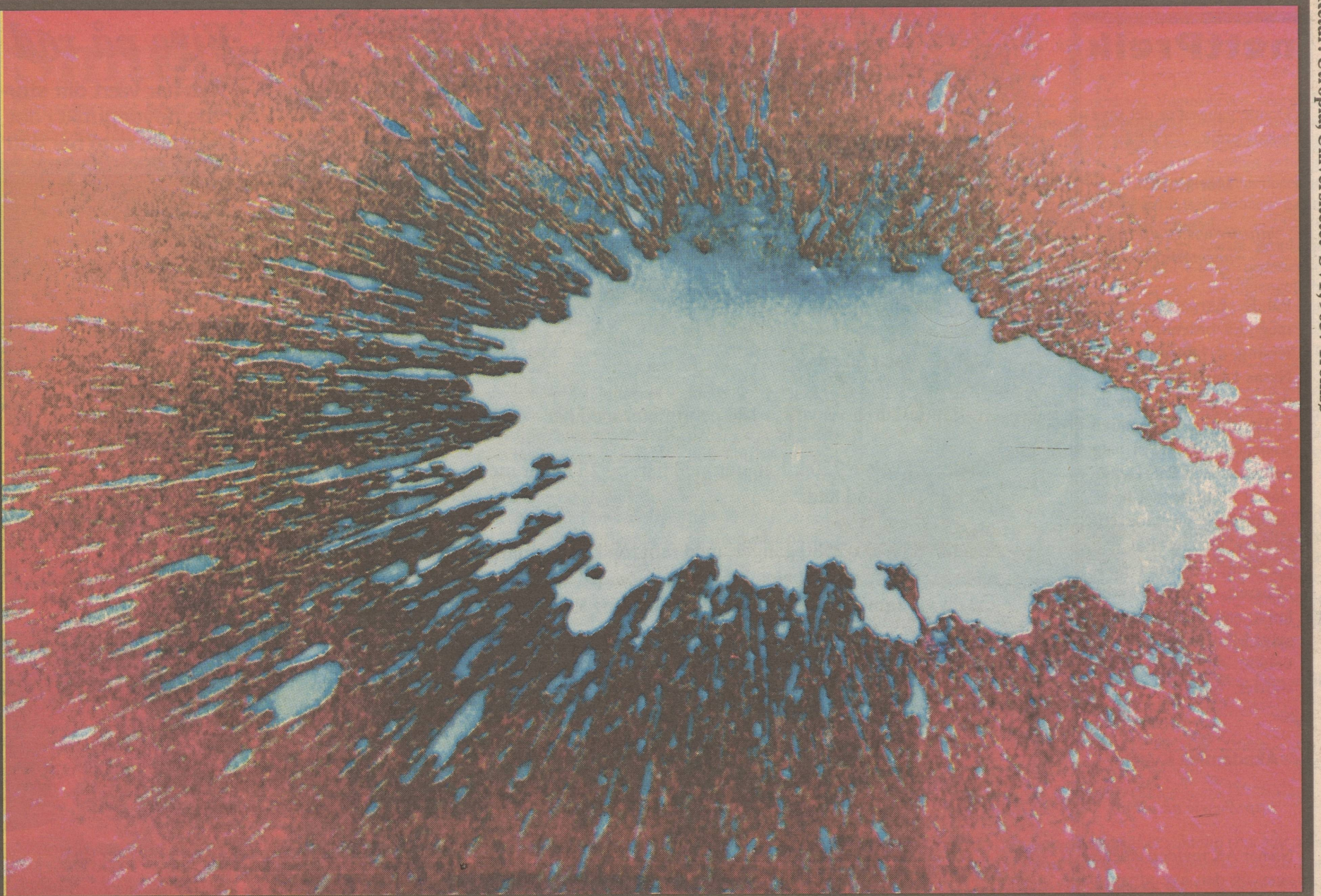

FOTO: ANDRÉ KVERNHAUG

Mens vi venter på *Nord-Norgebanen*...

Du sitter med vårens siste nummer av *Utopia*. Vi er ikke tilbake før i september. Livet går allievel videre. Nyt sommeren og boikott Braathens på grunn av de tåpelige back-/bestillettene. Imbesilt!

Onsdag 13. mai

Både i dag og i morgen spiller den svenske bluestrioen "The Insistigators" på Victoria Fun Pub, og "Lasse Trio" spiller på Carl Johan Pub i dag og i morgen. **Religionsvitenskapelig Forum** inviterer til foredrag på universitetet. Forskningsstipendiat Marit Myrvoll tar for seg "Ny og tradisjonell religiøsitet i det samiske samfunn". **Totalteatret** setter opp «Munken Vendt» i Rådstua teaterhus.

Torsdag 14. mai

Tromsdal blandede kor inviterer til konserten "Under en kjærlighetsparaply" i Sparebankens festsal. På Teaterkafèen er det duket for "Lyriske Litteraten". Forfatter-

innene Eldrid Lunden og Liv Lundberg leser fra eget forfatterskap. **Totalteatret** setter fortsatt opp «Munken Vendt».

Fredag 15. mai

Tromsø Symfoniorkester presenterer et variert program med sentrale verker fra kammermusikk-literaturen hos Tromsø Kunstforening. "Blandakoret Nordafør" og "Rebels" kan du oppleve på Mack-Kjelleren i kveld. "Lasse & Jacup" spiller på Rorbua, "Gax Amigos" på Carl Johan, "Pappa Svein Bluesband" på Victoria Fun Pub og "Jostein Magnussen" gjester Gjølå Pub. På Rica Ishavshotell åpner fotoutstillingen "Uvanlige Arktis" som arrangeres av Tromsø Fotoklubb. **Totalteatret** setter nok en gang opp «Munken Vendt», og den går til 31. mai.

Lørdag 16. mai

"The Real Thing" spiller på Teaterkafèen og "Fire Fine Fyrer & Hans" på Rorbua. Også i dag spiller "Pappa Svein Bluesband" på Victoria, "Gax Amigos" på Carl Johan og "Jostein Magnussen" på Gjølå.

Søndag 17. mai

Hipp Hurra for 17. mai. Hopp i bunaden og gå i tog. Flerbrukshuset inviterer til "BaRnAs DAG" med kulturell markering.

Mandag 18. mai

På Carl Johan spiller **Ørjan Forsland** og på Meieriet blir det Stand-Up med **Freddy Kjensmo**. **Påtryneteatret** serverer på oppfordring «en helt ny cabaret» på Paletten.

Tirsdag 19. mai

La deg inspirere av Utopias matspalte og tryll frem de lekre retter på hybelkjøkket. **Påtryneteatret** serverer fremdeles «en helt ny cabaret».

Onsdag 20. mai

Fra i dag til og med lørdag spiller "Top Coat" på Carl Johan. **Påtryneteatret** serverer for siste gang «en helt ny cabaret». Hvis du ikke har sett den enda, er dette siste sjanse.

Torsdag 21. mai

Ta med en håndfull gode venner på kafé og før morsomme kvasi-intellektuelle samtaler. Filosofer over hvorvidt Kristi Himmelfartsdag gir livet en

dypere mening eller ikke.

Fredag 22. mai

På Kulturhuset blir det jazzkonsert med "Slide Hampton" og et 18-manns nordnorsk storband. Både i dag og i morgen spiller "Three Men Acoustic" på Victoria Fun Pub og "Deborah Jeanne" på Gjølå Pub. I dag, i morgen og søndag spiller **Steinar Årsnes** på Rorbua.

Lørdag 23. mai

Ikke alle er velsignet med slike små nusselige. Lån hos naboen og ta dem med til **barneunderholdning** på Flerbrukshuset.

Søndag 24. mai

På Tromsø Museum kan alle A-mennesker se på morgenfugler sammen med professor Wim Vader.

Mandag 25. mai

"Jørgen Jensaas" med band stiller opp på Meieriet i dag. Gjør du?

Tirsdag 26. mai

Skrap sammen noen gode venner og få med deg duoen "Klaus & Fritjoff" som spiller på Carl Johan.

Onsdag 27. mai

Fra i dag til og med lørdag spiller "Reaction" på Carl Johan.

Torsdag 28. mai

I dag og i morgen presenterer Tromsø Symfoniorkester og Minken Fossheim "Eventyret om Mozart" på Tromskysten.

Fredag 29. mai

I kveld og i morgen kveld gjester "Blått og Rått" Victoria Fun Pub og gitaristen **Eilert Ottem** spiller på Gjølå. **Ketil Andreassen** spiller på Rorbua fra i dag til og med søndag.

Lørdag 30. mai

Du har vel ikke vasket siden det herrens år nittenhundredeog..., prøv å gjør noe fornuftig på en lørdagskveld for en gangs skyld!

Søndag 31. mai

Synes du det er lenge å vente til neste Utopia? Smør deg med tålmodighet! Den som venter på noe godt...!

Hvis DU vil legge inn noe på Nord-Norge-banen, kontakt oss på faks/telefon/e-post, ELLER stikk innom glassburet på SVF.